

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพ ศักยภาพ และ
ความพร้อมในการพัฒนาและดำเนินการสหกิจศึกษาของ
เครือข่ายการพัฒนาอุดมศึกษาภาคตะวันออก
และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต

คณะผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรี นนทศักดิ์ หัวหน้าโครงการวิจัย
นางสาวเกศริน อิ่มเล็ก นักวิจัยร่วม

26 มี.ค. 2555

301331

หอสมุด

28 พ.ค. 2555

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2553

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาเรื่อง สถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการพัฒนาและดำเนินการ
สหกิจศึกษาของเครือข่ายการพัฒนาอุดมศึกษา ภาคตะวันออก และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต สำเร็จได้
ด้วยดี เพราะได้รับการสนับสนุนและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ร่วมงานหลายฝ่าย

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาที่สนับสนุนทุนอุดหนุน
การวิจัยจนบรรลุประสิทธิผลในการทำงาน และขอขอบคุณผู้บริหารสถาบันการศึกษาในเครือข่าย
สหกิจศึกษาภาคตะวันออก ได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ และวิทยาเขตจันทบุรี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพพรรณี มหาวิทยาลัยเอเซีย มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาระยอง วิทยาลัยชุมชนตราด
และวิทยาลัยชุมชนสระแก้ว ที่ให้ความกรุณาและความร่วมมือเป็นอย่างดีในการประชุมสนทนา
กลุ่ม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในครั้งนี รวมทั้งขอขอบคุณผู้บริหาร ผู้จัดการ และหัวหน้าฝ่าย
ขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม และประชุมสนทนากลุ่มเพื่อให้ข้อมูล
เชิงลึกอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยนี้

ท้ายนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจที่
ต้องการพัฒนาสหกิจศึกษาต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชนี นนทศักดิ์

หัวหน้าโครงการวิจัย

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง สถานภาพศักยภาพ และความพร้อมในการพัฒนาและดำเนินการ สหกิจศึกษาของเครือข่ายการพัฒนาอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณของสถาบันสมาชิกของเครือข่าย 6 สถาบัน (Supply) และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต (Demand) ระหว่าง พ.ศ. 2551-2555 และเพื่อวิเคราะห์การประเมินศักยภาพ และความพร้อมในการจัดสหกิจศึกษาของสถาบันการศึกษาและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ผลการศึกษา พบข้อมูลดังนี้

ในปี พ.ศ.2551-2552 มี 2 สถาบันการศึกษาที่จัดสหกิจศึกษา โดย พ.ศ. 2551 มีคณะ ทั้งสิ้น 6 คณะ 14 สาขาวิชาและนักศึกษา 422 คน ในปี พ.ศ. 2552 มีคณะ 5 คณะ 14 สาขาวิชา และนักศึกษา 558 คน จากการศึกษาคาดว่าใน พ.ศ. 2553-2555 จะมีคณะเข้าร่วมการดำเนิน สหกิจศึกษา คือ 5, 7 และ 8 คณะ ตามลำดับ ส่วนจำนวนสาขาวิชา 18, 21 และ 22 สาขาและ จำนวนนักศึกษา 693, 893 และ 905 คน ตามลำดับ

ในส่วนขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ในปี พ.ศ. 2551 พบว่าองค์กรผู้ใช้บัณฑิตในพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวน 135 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 58.7 ส่วนองค์กรผู้ใช้บัณฑิตนอกพื้นที่ มีจำนวน 95 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 41.3 ในจำนวนนี้ 74 แห่ง หรือ ร้อยละ 77.89 เป็นองค์กรผู้ใช้ บัณฑิตที่อยู่ในกรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2552 จำนวนองค์กรผู้ใช้บัณฑิตในพื้นที่มี 207 แห่ง โดยเพิ่มขึ้น จาก พ.ศ. 2551 ร้อยละ 41.69 เมื่อพิจารณาจากอัตราการเจริญเติบโตจาก ปีที่ผ่านมาคาดว่าใน พ.ศ. 2553-2555 คาดว่าจะมีจำนวนองค์กรผู้ใช้บัณฑิตในพื้นที่จำนวน 293, 416 และ 589 แห่ง ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสมดุลระหว่างจำนวนนักศึกษา (Supply) กับตำแหน่งงานขององค์กร ผู้ใช้บัณฑิต (Demand) จากการคำนวณค่าเฉลี่ยการรับนักศึกษา พ.ศ.2551 และ พ.ศ.2552 เป็นฐาน พบว่าอัตราเฉลี่ยการรับนักศึกษาประมาณแห่งละ 2 คน ดังนั้นจำนวนนักศึกษาที่คาดว่าจะเข้า ปฏิบัติงานสหกิจศึกษาได้ในปี 2553, 2554 และ 2555 คือ 584, 830 และ 1,178 คน ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์เพื่อประเมินศักยภาพและความพร้อมในการจัดการสหกิจศึกษาของ องค์กรผู้ใช้บัณฑิตพบว่ายังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ปัจจัยที่สำคัญคือผู้บริหารระดับสูงของทั้ง สถาบันการศึกษาและองค์กรผู้ใช้บัณฑิตยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน จึงไม่ได้นำสหกิจศึกษา กำหนดเป็นนโยบายในการจัดการศึกษาและผู้บริหารองค์กรผู้ใช้บัณฑิตยังไม่เห็นคุณค่าและ ประโยชน์ของผลงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา นอกจากนี้ทั้งคณาจารย์ พี่เลี้ยงในองค์กรผู้ใช้ บัณฑิตยังมีความรู้ความเข้าใจระหว่างสหกิจศึกษาไม่ชัดเจน โดยมีข้อเสนอแนะที่สำนักงาน คณะกรรมการอุดมศึกษายังคงต้องรณรงค์ให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและต่อเนื่อง

Abstract

Current situation, capabilities, and readiness on developing and implementing Cooperative Education in higher education institutions and corporate sponsors for cooperative education in Eastern Thailand.

The objective of this paper is to gather both quantitative data of the 6 higher educational institutions, members of Eastern Cooperative Education Network (ECEN), and workplaces for cooperative education in Eastern Thailand during years 2008-2012, and also to analyze and evaluate the capabilities and readiness in developing and implementing the cooperative education program. The information from the finding is as follows:

1. Higher Education Institutions

Only 2 out of 6 universities in the year 2008 and 2009 conducted cooperative education programs. Out of these, there were 14 fields of studies in 6 faculties and 422 students participating in the programs in year 2008. There were 14 fields of studies in 5 faculties in the year 2010. In years 2010-2012 the numbers of institutions, faculties, field of studies, and number of students are expected to slowly increase. There will be 4 institution conducting cooperative education programs by 2012. In the years 2010, 2011, and 2012 there would be 18, 21, and 22 fields of studies in 5, 7, and 8 faculties respectively, conducting cooperative education programs. The increase of student numbers by 2010, 2011, and 2012 are projected to be 693, 893, and 905 students respectively.

2. Workplaces for Cooperative Education

The study found that there were 135 workplaces for cooperative education or 58.7 % out of the total number of workplaces participating in cooperative education programs from the eastern region. The other 95 workplaces or 41.3 % were situated outside the eastern region. Out of these numbers, 74 workplaces were in Bangkok Metropolitan area. In the year 2009, the increasing numbers of workplaces were 41.69 % from the year 2008, made up of 207 workplaces. Considering the past growth rate, the study forecasts in year 2010, 2011, and 2012 there would be 293, 416, and 589 workplaces respectively.

Considering the balance between the number of students participating in cooperative education programs (Supply) and the numbers of job offer for cooperative education students (Demand), the study found that based on the cooperative education students received in year 2008

and 2009, an average of 2 students per workplaces program. So, the expected numbers of cooperative education workforce in year 2010, 2011 and 2012 would be 584, 830, and 1,178 persons respectively.

Lastly, the conclusion on the capabilities and readiness of the 6 higher educational institutions and workplaces for cooperative education revealed from the analysis and assessment, a low adoption of the cooperative education program. A major factor is that executives of both organizations lacked an understanding of the benefit of cooperative education and therefore, did not lead to organizational policies to initiate the program. Corporate executive did not see the value and benefit of work performance of the cooperative education students. In addition, administrators, instructors, job supervisors, and personnel staff of both organizations did not clearly understand the cooperative education system. The recommendation to the commission on higher education would be to continue campaigning consistently for increasing clarity and understanding of the cooperative education program.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่.....	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความรู้ในการทำงานกับสหกิจศึกษา.....	9
แผนการส่งเสริมสหกิจศึกษาให้เกิดความยั่งยืน.....	13
เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออก.....	18
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสหกิจศึกษา.....	28
ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของสหกิจศึกษา.....	32
งานปัจจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	40
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
วิธีประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการศึกษาวิจัย.....	47
ตอนที่ 1 ข้อมูลของสถาบันสมาชิกของเครือข่าย 6 สถาบัน (Supply) ระหว่าง พ.ศ. 2551-2555.....	48
ตอนที่ 2 ข้อมูลขององค์กรผู้ให้บริการ (Demand) ระหว่าง พ.ศ. 2551-2555	67
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อประเมินศักยภาพ และความพร้อมในการจัดสหกิจ ศึกษาของสถาบันการศึกษาและองค์กรผู้ให้บริการ	70
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
สรุปผลการวิจัย.....	83
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	97
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	125

สารบัญตาราง

ตาราง ที่	หน้า
3-1 การสุ่มตัวอย่างแบบที่เป็นสัดส่วนและการสุ่มแบบหลายชั้น.....	43
4-1 จำนวนและรายชื่อหลักสูตร สาขาวิชาที่มีการจัดสหกิจศึกษาในปี 2551.....	48
4-2 จำนวนนักศึกษาแต่ละหลักสูตร สาขาวิชา ที่เข้าร่วมสหกิจศึกษาในปี 2551.....	49
4-3 จำนวนและรายชื่อหลักสูตร สาขาวิชา ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในอนาคตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553-2555.....	50
4-4 จำนวนนักศึกษาแต่ละหลักสูตร สาขาวิชาที่คาดว่าจะเข้าร่วมในอนาคตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553-2555.....	52
4-5 จำนวนและรายชื่อองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่มีศักยภาพในการรับนักศึกษาปฏิบัติสหกิจ ศึกษา ปี พ.ศ.2551.....	55
4-6 จำนวนและรายชื่อองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่ร่วมจัดสหกิจศึกษาในเขตพื้นที่มีในปี พ.ศ. 2551.....	55
4-7 จำนวนและรายชื่อองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่ร่วมจัดสหกิจศึกษานอกเขตพื้นที่มีในปี พ.ศ. 2551.....	61
4-8 จำนวนและประมาณการองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่เข้าร่วมจัดสหกิจศึกษา พ.ศ. 2551- 2555.....	65
4-9 จำนวนและประมาณการจำนวนนิสิตที่สถานประกอบการจะรับนิสิตสหกิจศึกษา ปี พ.ศ. 2553-2555.....	68
4-10 จำนวนและประมาณการความต้องการสาขาวิชาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ปี พ.ศ.2553- 2555.....	69
4-11 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามตำแหน่งงานในองค์กร.....	70
4-12 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามที่ตั้ง.....	71
4-13 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามประเภทธุรกิจ.....	71
4-14 จำนวนและร้อยละ ขององค์กรที่มีการจัดประสบการณ์การทำงานให้นักศึกษา.....	72
4-15 จำนวนและร้อยละประเภทของการจัดประสบการณ์การทำงานให้นักศึกษา.....	72
4-16 ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจในโครงการสหกิจศึกษา.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4-17	ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจในโครงการสหกิจศึกษาจำแนกตามการจัด ประสบการณ์การทำงานให้นักศึกษา.....	76
4-18	การวิเคราะห์ SWOT ของสถาบันการศึกษา.....	80
4-19	การวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต.....	81
4-19	การวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต (ต่อ).....	82

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 เครื่องข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออก.....	2
1-2 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	8
3-1 การสุ่มตัวอย่างแบบที่เป็นสัดส่วนและการสุ่มแบบหลายชั้น.....	42

บทที่ 1

บทนำ

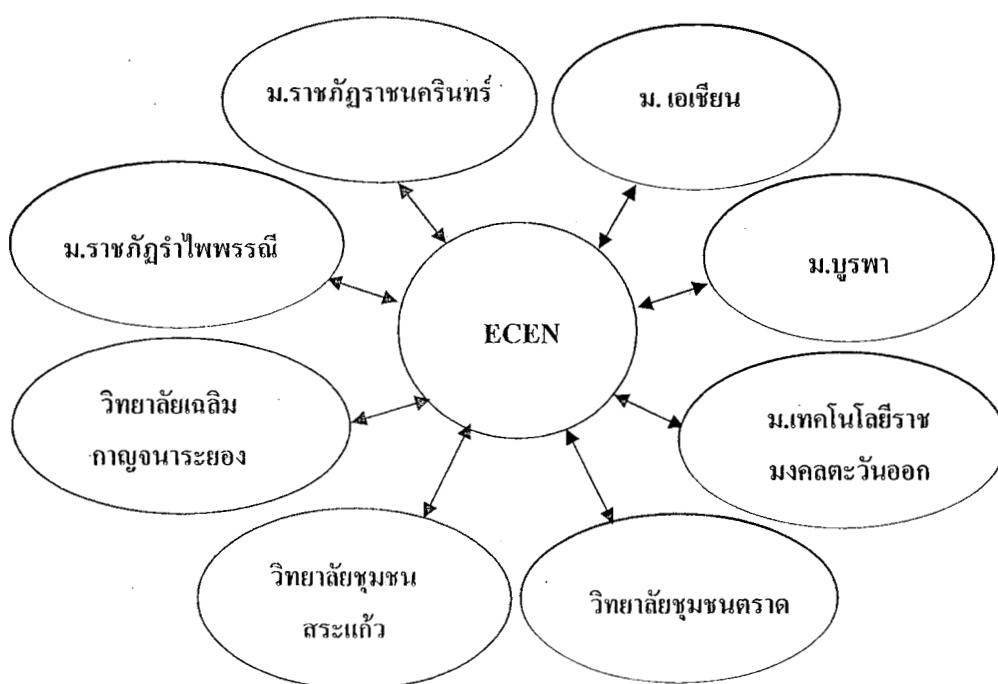
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยยังขาดแคลนทรัพยากรมนุษย์ในด้านต่าง ๆ หลายแขนงทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงได้จัดสหกิจศึกษา (Cooperative Education) อันเป็นระบบการศึกษาแบบบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนในการเพิ่มศักยภาพให้บุคลากรมีคุณภาพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมุ่งเน้นการผสมผสานภาคทฤษฎีในสถาบันการศึกษากับการฝึกฝนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ ซึ่งสหกิจศึกษาได้เปิดโอกาสให้นักศึกษารับประสบการณ์จริงในด้านฝึกทักษะการปฏิบัติงานทำให้เกิดการเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รู้จักการนำความรู้ทางวิชาการไปประยุกต์ใช้ได้ ถือว่าเป็นการปูพื้นฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แก่ประเทศเพื่อช่วงชิงความได้เปรียบในโลกเศรษฐกิจยุคใหม่ได้

ทั้งนี้การดำเนินงานสหกิจศึกษามีมาเป็นเวลามากกว่า 100 ปี โดยเริ่มต้นในประเทศที่เรียกว่า “หลักสูตรแซนด์วิช” ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในทวีปยุโรป ทำให้สถาบันการศึกษาในหลายประเทศได้นำแนวคิดดังกล่าวมาปรับใช้โดยร่วมมือกับองค์กรผู้ใช้บัณฑิตจัดประสบการณ์การปฏิบัติงานจริงในวิชาชีพ หรือ “สหกิจศึกษา” โดยมหาวิทยาลัยซินซินเนติ (University of Cincinnati) แห่งรัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกเป็นจุดเริ่มต้นแนวคิดสหกิจศึกษา เริ่มดำเนินการใน พ.ศ. 2446 แผลขยายไปสู่ประเทศในแถบเอเชียและแปซิฟิก ระหว่างปี พ.ศ. 2505-2506 โดยเริ่มจากประเทศออสเตรเลีย สำหรับประเทศไทยได้ดำเนินการอย่างจริงจังครั้งแรกใน ปี พ.ศ. 2536 ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ต่อมาได้พัฒนาเข้าสู่ลักษณะพหุภาคีในหลายภาคส่วน ได้แก่ สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรผู้ใช้งานบัณฑิต (วิจิตร ศรีสอ้าน และอลงกต ชะไวทย์, 2552, หน้า 2-5) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงกำหนดแผนการดำเนินงานส่งเสริมสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2555 โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์ และมาตรการหลัก รวมทั้งโครงการและกิจกรรมในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษาและมุ่งขยายผลให้มีการนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป โดยมีเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาทั้ง 9 เครือข่าย

เป็นกลไกสำคัญที่ขับเคลื่อนการพัฒนาสหกิจศึกษาให้บรรลุผลตามแผนที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551)

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยมีมหาวิทยาลัยบูรพาเป็นสถาบันแม่ข่าย เพื่อดำเนินภารกิจหลักของเครือข่าย และหนึ่งในแผนการดำเนินงาน ได้แก่ การจัดตั้งเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Eastern Cooperative Education อักษรย่อ ECEN) ซึ่งประกอบด้วย มหาวิทยาลัยบูรพา (3 วิทยาเขต) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (2 วิทยาเขต) มหาวิทยาลัยเอเซีย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี วิทยาลัยเฉลิมกาญจนาระยอง วิทยาลัยชุมชนตราด และวิทยาลัยชุมชนสระแก้ว (เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2551, หน้า 8) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1-1 เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลักษณะเด่นของเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ตั้งอยู่ในพื้นที่ 6 จังหวัด อันได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด ซึ่งมีจุดแข็งอยู่ที่ “องค์กรผู้ใช้บัณฑิต” ในพื้นที่ของสถาบันสมาชิกเครือข่าย เนื่องจากเป็นเขตเศรษฐกิจหลักของประเทศ โดยมีนิคมอุตสาหกรรมหลัก ๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่ (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2552) ดังนี้

1. นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

2. นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ ซิตี้ (แปลงยาง) จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. นิคมอุตสาหกรรมที เอฟ ดี จังหวัดฉะเชิงเทรา
4. นิคมอุตสาหกรรมเหมราช จังหวัดชลบุรี
5. นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี
6. นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี
7. นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง จังหวัดชลบุรี
8. นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง
9. นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง
10. นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง
11. นิคมอุตสาหกรรมตะวันออก จังหวัดระยอง
12. นิคมอุตสาหกรรมผาแดง จังหวัดระยอง
13. นิคมอุตสาหกรรมไทย-สิงคโปร์ จังหวัดระยอง

นอกจากนิคมอุตสาหกรรมยังมีองค์กรผู้ให้บริการในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวที่สร้างรายได้หลักให้แก่ประเทศ อาทิ ธุรกิจโรงแรมที่พักตั้งอยู่ในเมืองพัทยา จังหวัด ชลบุรี และจังหวัดระยอง ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและมีชื่อเสียงทั่วโลก และ องค์กรผู้ให้บริการประเภทธุรกิจบริการอื่น ๆ เช่น ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว และธุรกิจขนส่ง อันเป็นองค์กรผู้ให้บริการที่เป็นเครือข่ายของสถาบันการศึกษาในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมต่อการพัฒนา คุณภาพการจัดการอุดมศึกษา รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยรวมต่อไป

ด้วยหลักการและเหตุผลดังที่กล่าวข้างต้นทำให้การศึกษา ค้นคว้า เรื่องสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการพัฒนาและดำเนินการสหกิจศึกษาของเครือข่ายการพัฒนา อุดมศึกษาภาคตะวันออก และองค์กรผู้ให้บริการ มีความสำคัญและเป็นโอกาสที่ดีในการนำเสนอ ผลการวิจัย เพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษาให้มีความพร้อมด้านการ บูรณาการความร่วมมือระหว่างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษากับองค์กรผู้ให้บริการเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้เกิดการวางแผนดำเนินงานเครือข่ายสหกิจศึกษา ภาคตะวันออกที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนสมาชิกเครือข่ายให้สามารถดำเนินการสหกิจศึกษา ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง สถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการพัฒนาและดำเนินการสหกิจศึกษาของเครือข่ายการพัฒนาอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อรวบรวมข้อมูลตำแหน่งงานสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต (Demand) และจำนวนนักศึกษาที่ประสงค์จะปฏิบัติสหกิจศึกษาของสถาบันสมาชิกของเครือข่าย 6 สถาบัน (Supply)
2. เพื่อประเมินสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการจัดสหกิจศึกษาของสถาบันการศึกษา 6 สถาบัน และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ตามมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษา ในแผนการดำเนินงานส่งเสริมสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2551- 2555
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางจัดทำแผนการดำเนินงานสหกิจศึกษาของเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2553-2555
4. เพื่อนำเสนอผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและต่อยอดความก้าวหน้าการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะได้รับประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. สามารถจัดนักศึกษาสหกิจของเครือข่าย (Supply) ให้สอดคล้องกับองค์กรผู้ใช้บัณฑิต (Demand) ทั้งในปัจจุบันและอนาคต
2. ได้รับทราบถึงข้อมูล สถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการจัดการสหกิจศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาของสถาบันการศึกษา 6 แห่งในเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมถึงนักศึกษาระหว่าง พ.ศ. 2551- 2555 และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งสามารถนำไปกำหนดแนวทางของแผนการดำเนินงานสหกิจศึกษาของเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. สามารถพัฒนาศักยภาพความพร้อม รวมทั้งประสานความร่วมมือในการร่วมจัดสหกิจศึกษาระหว่างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งสามารถขยายจำนวนสถาบันสมาชิกหรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิตให้เข้าร่วมสหกิจศึกษาเพิ่มมากขึ้น
4. มีแนวทางเพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานสหกิจศึกษาของเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2553-2555

5. มีฐานข้อมูลและองค์ความรู้ในการปฏิบัติและพัฒนาสหกิจศึกษา รวมทั้งสามารถนำเสนอข้อมูลให้กับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาสหกิจศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง สถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการพัฒนาและดำเนินการสหกิจศึกษาของเครือข่ายการพัฒนาอุดมศึกษา ภาคตะวันออก และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งขอบเขตการวิจัยประกอบด้วย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในการศึกษาข้อมูล ซึ่งครอบคลุมโดยรวมของพื้นที่จังหวัดที่เป็นสถานที่ตั้งของสมาชิกสถาบันเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาภาคตะวันออกที่มีการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาดังอยู่ ประกอบด้วย

- 1.1 จังหวัดฉะเชิงเทรา
- 1.2 จังหวัดชลบุรี
- 1.3 จังหวัดระยอง
- 1.4 จังหวัดจันทบุรี

2. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยนี้มีกลุ่มประชากรที่เป็นสถาบันการศึกษาจำนวน 8 สถาบัน อยู่ในจังหวัดภาคตะวันออก 6 จังหวัด อันได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด โดยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างของสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกที่จัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 6 สถาบัน ได้แก่

- 2.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- 2.2 มหาวิทยาลัยบูรพา
- 2.3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
- 2.4 มหาวิทยาลัยเอเชีย
- 2.5 มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา
- 2.6 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การวิจัยนี้ไม่เลือกใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสถาบันการศึกษาที่ไม่มีการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรในระดับปริญญาตรี ได้แก่ วิทยาลัยชุมชนสระแก้วและวิทยาลัยชุมชนตราด

กลุ่มประชากรที่เป็นองค์กรผู้ให้บริการ ผู้วิจัยเลือกศึกษาจากประเภทธุรกิจขององค์กร ผู้ให้บริการในอดีตที่ดำเนินงานสหกิจศึกษากับสถาบันสมาชิกของเครือข่าย ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มบริการ และกลุ่มค้าปลีกค้าส่ง โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multi-Stage Sampling)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้ศึกษา รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการ พัฒนาและดำเนินการสหกิจศึกษาของเครือข่ายการพัฒนาอุดมศึกษา ภาคตะวันออก และองค์กร ผู้ให้บริการ โดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

3.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจำนวนนักศึกษาที่ประสงค์จะปฏิบัติสหกิจศึกษาของ สถาบันสมาชิกของเครือข่าย 6 สถาบัน (Supply) และข้อมูลตำแหน่งงานสหกิจศึกษาขององค์กร ผู้ให้บริการ (Demand) ได้แก่

3.1.1 จำนวนและรายชื่อหลักสูตร สาขาวิชา ที่มีการจัดสหกิจศึกษาใน ปี พ.ศ. 2551-2552

3.1.2 จำนวนนักศึกษาแต่ละหลักสูตร สาขาวิชา ที่เข้าร่วมสหกิจศึกษา พ.ศ. 2551- 2552

3.1.3 จำนวนและรายชื่อหลักสูตร สาขาวิชา ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในอนาคตตั้งแต่ พ.ศ. 2553- 2555

3.1.4 จำนวนนักศึกษาแต่ละหลักสูตร สาขาวิชาที่คาดว่าจะเข้าร่วมในอนาคต ตั้งแต่ พ.ศ. 2553-2555

3.1.5 จำนวนและรายชื่อองค์กรผู้ให้บริการที่มีศักยภาพในการรับนักศึกษา ปฏิบัติสหกิจศึกษาในพื้นที่

3.1.6 จำนวนและรายชื่อองค์กรผู้ให้บริการที่ร่วมจัดสหกิจศึกษาในเขตพื้นที่มี ใน พ.ศ. 2551-2552

3.1.7 จำนวนและรายชื่อองค์กรผู้ให้บริการที่ร่วมจัดสหกิจนอกเขตพื้นที่มีใน พ.ศ. 2551- 2552

3.1.8 จำนวนและรายชื่อองค์กรผู้ให้บริการในเขตพื้นที่ที่คาดว่าจะเข้าร่วมจัด สหกิจศึกษาเพิ่มขึ้นในอนาคตระหว่างปี พ.ศ. 2553-2555

3.2 ศึกษาและวิเคราะห์เพื่อประเมินศักยภาพ และความพร้อมในการจัดสหกิจศึกษาของเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาภาคตะวันออก โดยนำผลการศึกษามาใช้พัฒนาเครือข่าย ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนการดำเนินงานส่งเสริมสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2551- 2555 โดยมีข้อมูลทางด้านต่อไปนี้

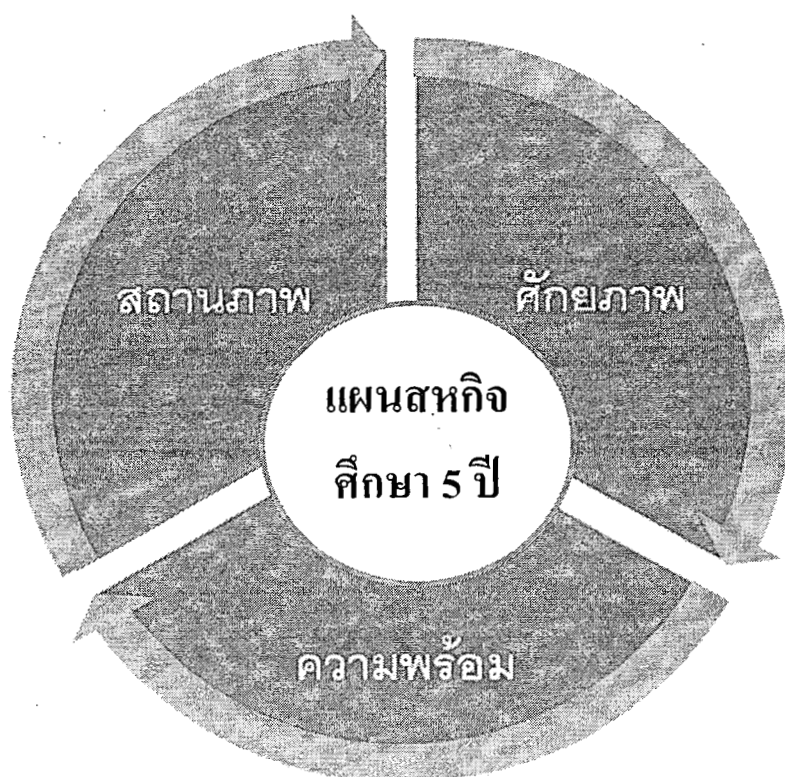
3.2.1 ศักยภาพด้านความพร้อมของนักศึกษาและสถาบันการศึกษา 6 แห่ง ระหว่าง พ.ศ. 2551- 2555 ตามมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษา

3.2.2 ศักยภาพด้านความพร้อมขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตในพื้นที่ระหว่าง พ.ศ. 2551- 2555 ตามมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษา

3.3 นำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแผนการดำเนินงานสหกิจศึกษาของเครือข่ายภาคตะวันออก ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2555

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการพัฒนาและดำเนินการสหกิจศึกษาของเครือข่ายการพัฒนาอุดมศึกษาภาคตะวันออก และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ได้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยภายใต้มาตรฐานและการประกันคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษาดังภาพที่ 1-2

ภาพที่ 1-2 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ระบบสหกิจศึกษา หมายถึง ระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานในองค์กรผู้ใช้นักศึกษา อย่างมีระบบ โดยเริ่มตั้งแต่การดำเนินการคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ของ มหาวิทยาลัยและองค์กรผู้ใช้นักศึกษา การเตรียมความพร้อมของนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษา ปฏิบัติงานจริงในฐานะพนักงานชั่วคราว จำนวน 1 ภาคการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ มีระบบติดตามประเมินผลปฏิบัติงานของนักศึกษา

สถานภาพ หมายถึง สถานภาพของสถาบันการศึกษาและองค์กรผู้ใช้นักศึกษา ที่ ดำเนินการสหกิจศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2551- 2555 เช่น จำนวนนักศึกษาที่ประสงค์จะปฏิบัติ สหกิจศึกษาของสถาบันสมาชิกของเครือข่าย 6 สถาบัน และจำนวนตำแหน่งงานสหกิจศึกษาของ องค์กรผู้ใช้นักศึกษา

ศักยภาพ หมายถึง ระดับความสามารถขององค์กรผู้ใช้นักศึกษาตามมาตรฐานและการ ประกันคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษา ได้แก่ การบริหารจัดการ มาตรฐานวิชาการ ผู้นิเทศงาน และการวัดและประเมินผล และระดับความสามารถของสถาบันสมาชิกของเครือข่าย

6 สถาบันตามมาตรฐานและการประกันคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษา ได้แก่ หลักสูตรและการเรียนการสอน การนิเทศ นักศึกษา และการวัดและประเมินผล

ความพร้อมในการจัดระบบสหกิจศึกษา หมายถึง ผลรวมของการพัฒนา การเตรียมการ และการดำเนินงาน ได้แก่ แผนการดำเนินงานสหกิจศึกษาของเครือข่ายภาคตะวันออก (2553-2555) อันเกิดจากการวางแผนเพื่อการพัฒนา กระบวนการดำเนินงาน ผลลัพธ์และการประกันคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษา

สถาบันการศึกษา หมายถึง สมาชิกเครือข่ายอุดมเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาภาคตะวันออก ที่จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี จำนวน 6 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (2 วิทยาเขต คือ บางพระ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดจันทบุรี) มหาวิทยาลัยเอเชียยา มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ระยอง และมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

องค์กรผู้ใช้บัณฑิต หมายถึง บริษัท หน่วยงาน สถานประกอบที่อยู่ในกลุ่มนิคมอุตสาหกรรม กลุ่มบริการ และกลุ่มค้าปลีกและค้าส่ง ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สถาบันการศึกษาที่ดำเนินงานสหกิจศึกษา จำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดจันทบุรี ที่สนับสนุนการดำเนินงานสหกิจศึกษา โดยการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานและให้โอกาสในการฝึกฝนประสบการณ์ระหว่างอยู่ในสถานประกอบการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพ ศักยภาพและความพร้อมในการพัฒนาและดำเนินการ
สหกิจศึกษาของเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาภาคตะวันออก และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ผู้วิจัยได้
ค้นคว้าถึงแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเนื้อหา ดังนี้

1. ความรู้ในการทำงานกับสหกิจศึกษา
2. แผนการส่งเสริมสหกิจศึกษาให้เกิดความยั่งยืน
3. เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออก
4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสหกิจศึกษา
5. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานสหกิจศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้ในการทำงานกับสหกิจศึกษา

หนึ่งในภารกิจสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิตโดยผลิตผลสุดท้ายของ
กระบวนการจัดการศึกษามุ่งเน้นคุณภาพของบัณฑิตที่มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวัง นั่น
คือนักศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจ เป็นที่พึงพอใจขององค์กร
ผู้ใช้บัณฑิตและเป็นคนดีของสังคม รวมทั้งช่วยเพิ่มความเข้มแข็งและขีดความสามารถในการ
พัฒนาประเทศไทย

มาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF:HEd) กำหนดผลการเรียนรู้
ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม สามารถจัดการปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและวิชาชีพ
ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ด้วยวิถีทางที่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นได้อย่าง
สอดคล้องกับค่านิยมพื้นฐานและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ แสดงออกถึงพฤติกรรมทางด้านคุณธรรม
จริยธรรมในระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางค่านิยมและการจัดลำดับความสำคัญ แสดงออก
ถึง ความซื่อสัตย์สุจริตอย่างสม่ำเสมอและบูรณาการได้อย่างสมดุลเหมาะสมระหว่างวัตถุประสงค์
ส่วนบุคคลและวัตถุประสงค์ของกลุ่ม เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น มีภาวะผู้นำในการทำงานในกลุ่ม
ต่าง ๆ ในครอบครัวและชุมชน

2. ด้านความรู้ มีองค์ความรู้ในสาขา/สาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ รู้หลักและทฤษฎีที่สัมพันธ์กัน ตระหนักในองค์ความรู้และทฤษฎีในสาขาวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับผู้ที่เรียนในหลักสูตรวิชาชีพมีความคุ้นเคยกับพัฒนาทักษะด้วยการฝึกฝน ถือเป็นระดับแนวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขา/สาขาวิชาที่ศึกษา รวมทั้งตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ในหลักสูตรที่เตรียมนักศึกษาเพื่อปฏิบัติงานวิชาชีพ นักศึกษาจะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ เทคนิค ข้อบังคับ รวมถึงวิธีการปรับปรุงให้ทันตามกาลเวลาเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

3. ด้านทักษะทางปัญญา มีความสามารถในการทำวิจัย เข้าใจและสามารถประเมินข้อมูล ค้นหาแนวคิดและหลักฐานใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่กว้างขวาง และประยุกต์ข้อสรุปเพื่อแก้ไข ปัญหาและข้อโต้แย้งที่แตกต่างกันได้โดยไม่ต้องอาศัยคำแนะนำจากภายนอก สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนวทางใหม่ในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงองค์ความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประสบการณ์ภาคปฏิบัติและผลกระทบที่ตามมาจากการตัดสินใจ สามารถประยุกต์ทักษะและความเข้าใจอันต่อเนื่องเหล่านี้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพซึ่งเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสาขา/สาขาวิชาที่เรียน สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้กระบวนการปฏิบัติงานที่ทำอยู่เป็นประจำได้อย่างเหมาะสม และแยกแยะสถานการณ์ที่ต้องการการแก้ไขปัญหาด้วยนวัตกรรมใหม่ ๆ พร้อมกับนำเอาความรู้ความเข้าใจในภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้เพื่อสนองตอบต่อสถานการณ์เช่นนั้น

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นในฐานะผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในกลุ่มที่มีสถานการณ์ไม่ชัดเจน ต้องการนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการดำเนินการ แสดงออกซึ่งความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาที่ต้องการ ความสนใจ และกล่าวถึงปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง รวมทั้งวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อศึกษาปัญหาและข้อโต้แย้งแล้ว สามารถระบุเทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ในการแปลความหมายและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน รู้จักเลือกและใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับปัญหาและกลุ่มผู้ฟังที่แตกต่างกัน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคนิคการสื่อสารที่เหมาะสมเป็นประจำในการเก็บรวบรวมข้อมูล แปลความหมาย และสื่อสารข้อมูลข่าวสาร และความคิด

ดังนั้นความรู้และทักษะในการทำงานจากการวางกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จะต้องเชื่อมโยงกับอาชีพและการทำงาน ในโลกของการทำงาน ความรู้เป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของบุคคล หากบุคคลขาดความรู้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่นั้นงานที่ปฏิบัติจะไม่สัมฤทธิ์ผลได้และอาจจะเกิดความเสียหาย สอดคล้องกับ Hellriegel, Jackson และ Slocum (1999 อ้างถึงใน เมธาวุฒิพีรพรวิฑูร, 2551) ได้ยืนยันความสำคัญของความรู้ต่อการทำงานโดยระบุว่า ความรู้ในงานเป็นเกณฑ์สำคัญหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคล ต่อให้บุคคลมีคุณสมบัติหรือบุคลิกลักษณะเฉพาะอื่น ๆ เช่นเพียงใด และมาทำงานทุกวันด้วยทัศนคติที่ดีเลิศแค่ไหนก็ตาม หากไม่มีความรู้ก็ไม่สามารถทำงานได้ ซึ่งการมีความรู้ในงานสามารถประยุกต์ใช้ทันทีที่ลงมือปฏิบัติงาน

ส่วนคำว่า “ทักษะ” (Skill) หรือความชำนาญเป็นความสามารถที่บุคคลจำเป็นต้องมีเพื่อจะปฏิบัติงานหรือทำกิจกรรมใด ๆ ได้ และจะสามารถทำได้ดีหากได้รับการฝึกฝน ดังที่ Schermerhorn, Hunt และ Osborn (1982 อ้างถึงใน เมธาวุฒิพีรพรวิฑูร, 2551) ให้คำจำกัดความคำว่า ทักษะ คือ ความสามารถ (Ability) ในการแปลงความรู้สู่การปฏิบัติ ซึ่งทำให้เกิดผลงานตามที่ต้องการ จะเห็นได้ว่าทักษะเกิดจากการเรียนรู้และฝึกฝนยิ่งฝึกฝนมากยิ่งชำนาญมาก

ความรู้และทักษะจึงมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกันในการผลิตบัณฑิตได้ตามที่พึงประสงค์และสามารถประกอบอาชีพได้ บัณฑิตเรียนรู้ทฤษฎี หลักการและเนื้อหาด้วยการอ่าน ฟัง ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตรวจสอบ สรุปผล และเผยแพร่สู่สังคมด้วยการพูดหรือเขียน แต่ทักษะเป็นเรื่องของการนำความรู้มาฝึกฝนจนเกิดความชำนาญถึงขั้นปฏิบัติได้

สหกิจศึกษา: นำความรู้สู่การปฏิบัติจริง

สหกิจศึกษา (Cooperative Education) เป็นระบบการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ ที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายเชื่อมโยงกับอาชีพและการทำงาน

ความหมายของคำว่า สหกิจศึกษา ที่ประเทศทั่วโลกใช้กันในนามว่า Cooperative Education, Work Based Education หรือ Experiential Education ซึ่ง ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน เป็นบุคคลแรกในประเทศไทยที่บัญญัติศัพท์ “สหกิจศึกษา” โดยนำมาจากคำว่า Cooperative Education ซึ่งหมายถึง การศึกษาที่ร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษากับองค์กรผู้ใช้นับจัดเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตที่ดี สหกิจศึกษาจึงเป็นการบูรณาการเรียนรู้อในสถานศึกษากับการให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานจริงเต็มเวลาไม่น้อยกว่า 1 ภาคการศึกษา หรือ 4 เดือน

นักศึกษาได้ทำงานตรงตามสาขาวิชาชีพและมีประโยชน์ต่อองค์กรผู้ใช้บัณฑิตซึ่งมักจะกำหนดงานเป็นโครงการพิเศษที่สามารถทำให้สำเร็จได้ภายใน 4 เดือน โดยองค์กรผู้ใช้นักศึกษาจะจัดหาพี่เลี้ยงทำหน้าที่กำกับและดูแลการทำงานของนักศึกษา

จุดเริ่มต้นและการขยายตัวของสหกิจศึกษาในระดับอุดมศึกษาเริ่มครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากปัญหาด้านประสิทธิภาพการเรียนการสอนและนักศึกษามีทักษะวิชาชีพต่ำ ในปี พ.ศ. 2446 (ค.ศ.1903) มหาวิทยาลัยซินซินเนติ (University of Cincinnati) แห่งรัฐโอไฮโอ (Ohio) ถือว่าเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่เป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดสหกิจศึกษาโดยให้นักศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์สลับการเรียนกับการทำงานทำให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจในการเรียนในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น สามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการเลือกอาชีพ และมีศักยภาพในการทำงาน ต่อมาการพัฒนาโครงการสหกิจศึกษาได้ขยายตัวและแพร่หลายไปทั่วโลก อาทิ มหาวิทยาลัยนอร์ทอีสเทิร์น (Northeastern University) แห่งรัฐแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts) ได้นำแนวคิดดังกล่าวใช้ในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2464 (ค.ศ. 1921) มหาวิทยาลัยแอนติออก (Antioch University) แห่งรัฐโอไฮโอ (Ohio) ได้นำวิธีการจัดหลักสูตรดังกล่าวไปใช้กับสาขาวิชาศิลปศาสตร์ เพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาเข้าสู่อาชีพในลักษณะการศึกษาและการทำงาน (Work - Study Program) ในปี พ.ศ. 2500 (ค.ศ.1957) มหาวิทยาลัยวอเตอร์ลู (University of Waterloo) ถือเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศแคนาดาที่จัดสหกิจศึกษาในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยในประเทศออสเตรเลียจัดหลักสูตรแบบแซนด์วิชขึ้นเป็นครั้งแรกระหว่าง พ.ศ.2505-2506 (ค.ศ.1962-1963) โดยสถาบันเทคโนโลยีฟุตสเครย์ (Footscray Institute of Technology) และสถาบันเทคโนโลยีสวินเบิร์น (Swinburne Institute of Technology) จัดการศึกษาในสถาบันสลับกับการทำงานในสถานประกอบการ สหกิจศึกษายังแพร่ขยายไปสู่ประเทศในทวีปแอฟริกา ประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ด้วยประโยชน์ของการจัดสหกิจศึกษา ประเทศไทยจึงรับแนวคิดสหกิจศึกษามาเป็นรูปแบบการศึกษาที่อยู่ในแผนระยะยาวของสำนักงานของคณะกรรมการอุดมศึกษาในสมัยที่ยังเป็นทบวงมหาวิทยาลัย เป็นแผน 15 ปี ที่ผ่านความเห็นชอบ ในช่วงปี พ.ศ. 2531 — 2540 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. เรื่องของการสร้างความเสมอภาคในโอกาสของอุดมศึกษาให้กว้างขวางและทั่วถึง เพื่อให้ผู้ประสงค์จะเรียนได้มีโอกาสเรียน
2. เรื่องที่เกี่ยวกับคุณภาพของอุดมศึกษาที่ไม่ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน

รัฐบาลในช่วงนั้นจึงเห็นชอบที่จะให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นในภูมิภาคโดยยกฐานะวิทยาลัยที่มีอยู่แล้วจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์โดยให้

มหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่งนี้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ด้วยการออกแบบหลักสูตรและจัดระบบการศึกษาในรูปแบบสหกิจศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่งของหลักสูตรปริญญาตรี และให้เป็นไปตามมาตรฐานที่จัดกันอยู่ในต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาจึงถือว่าปี พ.ศ. 2536 เป็นปีสำคัญในการเริ่มต้นของสหกิจศึกษา

ในปี พ.ศ. 2545 เป็นปีที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ประกาศนโยบายและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนสหกิจศึกษา พร้อมทั้งจัดประกายนาร่องเชิญชวนสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เข้าร่วมจัดกระบวนการสหกิจศึกษา โดยถือเป็นก้าวสำคัญที่ทำให้สหกิจศึกษาในประเทศไทยขยายวงกว้างยิ่งขึ้นทั้งในแง่ของสถานศึกษาที่จัด องค์ครผู้ใช้บัณฑิตที่เข้าร่วม จำนวนสาขาวิชาและจำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วม ขณะเดียวกันสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาได้จัดทำการวิจัยเชิงประเมินการจัดกระบวนการสหกิจศึกษาระหว่างระยะเวลาช่วงโครงการนาร่องสหกิจศึกษา (พ.ศ. 2545- พ.ศ. 2548) ผลการศึกษาพบชัดเจนว่าสหกิจศึกษาเป็นประโยชน์ตั้งแต่ตัวนักศึกษาเอง ในแง่การพัฒนาคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่ได้ผลสะท้อนกลับนำไปปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอนส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิต ทำให้บัณฑิตได้งานเร็วขึ้น เป็นประโยชน์แก่องค์กรผู้ใช้บัณฑิตในการที่มีนักศึกษาสหกิจศึกษาเข้าปฏิบัติงานและยังนำไปสู่ความร่วมมืออีกหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลสัมฤทธิ์ที่ปรากฏคือเรื่องการพัฒนาคุณภาพคน

แผนการส่งเสริมสหกิจศึกษาให้เกิดความยั่งยืน

เพื่อให้การดำเนินการสหกิจศึกษาเกิดความยั่งยืนในปี พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ได้จัดทำแผนการดำเนินงานสหกิจศึกษา 5 ปี (ปี พ.ศ. 2551-พ.ศ. 2555) สนับสนุนการวางแผนสหกิจศึกษาในรูปของกลยุทธ์ โครงการและกิจกรรมที่มีความแน่นอน มีแนวทางที่ชัดเจน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาและสถานประกอบการที่ดำเนินการเรื่องของสหกิจศึกษา โดยกำหนดกลยุทธ์หลัก 5 ประการ ดังนี้

1. การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบสหกิจศึกษา เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดมองเห็นความสำคัญในคุณประโยชน์อย่างแท้จริงของระบบสหกิจศึกษาและการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการด้วยความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง

2. การกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาทั้งในส่วนสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรผู้ใช้นักศึกษาเพื่อให้เกิดในทางปฏิบัติอย่างถูกต้อง เน้นแนวทางในการสนับสนุนส่งเสริมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. การสนับสนุนเครือข่ายอุดมศึกษา 9 ภูมิภาคและสมาคมสหกิจศึกษาไทยร่วมรณรงค์ส่งเสริมสนับสนุนและประสานการดำเนินการสหกิจศึกษารวมถึงการกำหนดมาตรการเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับองค์กรผู้ใช้บัณฑิต คณาจารย์และบุคลากรของสถาบันการศึกษาเข้าร่วมสหกิจศึกษา

4. การส่งเสริมและสนับสนุนสหกิจศึกษานานาชาติเพื่อเป็นแนวทางช่วยยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสหกิจศึกษาไทย

5. การติดตามประเมินผลโดยจัดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานโดยสถาบันอุดมศึกษา การตรวจเยี่ยมการดำเนินงานสหกิจศึกษา ณ สถาบันอุดมศึกษาและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต และการวิจัยผลสัมฤทธิ์การดำเนินการสหกิจศึกษา

จากนโยบายและกลยุทธ์ดังกล่าวของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา เมื่อนำสู่การปฏิบัติจะทำให้เกิดผล ดังนี้

1. คุณภาพบัณฑิต บัณฑิตที่ผ่านกระบวนการสหกิจศึกษา สามารถเข้าใจระบบการทำงานในองค์กรและปรับตัวได้เร็วขึ้น มีความก้าวหน้าในสายงานอาชีพ และมีมุมมองในงานอาชีพของตนกว้างมากขึ้น

2. คุณภาพของสถาบันการศึกษา เกิดความร่วมมือในเชิงวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรผู้ใช้นักศึกษา เพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับคณาจารย์ พัฒนาการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งทั่วไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรผู้ใช้นักศึกษามากยิ่งขึ้น

3. คุณภาพขององค์กรผู้ใช้นักศึกษา กระบวนการสหกิจศึกษา มีส่วนช่วยการสรรหาพนักงาน ลดต้นทุน และเวลาในการพัฒนาความพร้อมของพนักงานใหม่ สามารถใช้ประโยชน์เชิงวิชาการของอาจารย์ที่ปรึกษาและโครงการที่นักศึกษาสหกิจศึกษาจัดทำไปปรับปรุงกระบวนการทำงานและกระบวนการผลิตให้ดีขึ้น นำไปสู่ผลผลิตมวลรวมของประเทศที่สูงขึ้นและรวมถึงการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม

4. การสร้างองค์ความรู้ใหม่ สหกิจศึกษาจะช่วยสร้างความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นในองค์กรผู้ใช้นักศึกษา รวมทั้งต่อยอดไปสู่งานที่ปรึกษาและงานวิจัยเชิงพาณิชย์

5. ความสัมพันธ์เชิงลึกระหว่างองค์กรผู้ใช้นักศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนาความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพึ่งพากันของความรู้ ข่าวสาร ข้อมูล และเทคโนโลยี จนพัฒนาเป็นหุ้นส่วน (Partnership) หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)

6. การเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ สหกิจศึกษาเพิ่มความสามารถในการทำงานของบัณฑิตซึ่งตอบสนองความต้องการขององค์กรผู้ใช้นักศึกษาและสร้างความเชื่อมั่นในการลงทุนที่ต้องใช้กำลังคนระดับสูงเป็นจำนวนมาก

มาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาไทย

หนึ่งในนโยบายและกลยุทธ์หลักของการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษา เพื่อประกันคุณภาพ และ คุณลักษณะที่ตรงตามความต้องการขององค์กรผู้ใช้นั้นก็คือ การกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาทั้งในส่วน of สถาบันการศึกษาและองค์กรผู้ใช้นั้น โดยแบ่งเป็น 2 ประการดังนี้

1. มาตรฐานการบริหารงานสหกิจศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา
2. มาตรฐานการบริหารงานสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้นั้น

สหกิจศึกษาโดยทั่วไปจะมีรูปแบบและมาตรฐานการดำเนินงานเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดผลในการปฏิบัติอย่างถูกต้อง สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการสหกิจศึกษาทั้งในส่วน of สถาบันอุดมศึกษา และองค์กรผู้ใช้นั้น เพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาให้การดำเนินการในทิศทางเดียวกันดังนี้

1. มาตรฐานการบริหารงานสหกิจศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาที่มีนโยบายให้นำสหกิจศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิต ควรมีระบบการบริหารงานสหกิจศึกษา ดังต่อไปนี้

1.1 จัดให้มีองค์การบริหารงานสหกิจศึกษาในระดับสถาบัน ประกอบด้วย

- ก. ศูนย์สหกิจศึกษา (หรืออาจเรียกชื่ออย่างอื่นแต่มีภารกิจเช่นเดียวกัน)

ศูนย์สหกิจศึกษาจะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารจัดการดำเนินการงานสหกิจศึกษาของสถาบันอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของฝ่ายวิชาการ มีผู้อำนวยการเป็นผู้บริหารสูงสุดที่ต้องรายงานตรงต่อรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มีนักวิชาการศึกษาสหกิจศึกษา (Cooperative Education Coordinator) ทำหน้าที่ประสานงานกับคณะและองค์กรผู้ใช้นั้น

- ข. คณะกรรมการส่งเสริมสหกิจศึกษา

คณะกรรมการส่งเสริมสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานี้ แต่งตั้งโดยสภาสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วย อธิการบดี หรือรองอธิการบดี ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน กรรมการควรประกอบด้วย คณาจารย์ของสถาบัน ตัวแทนองค์กรผู้ใช้นั้น และศิษย์เก่าที่เป็นเจ้าขององค์กรผู้ใช้นั้น คณะกรรมการชุดนี้มีภารกิจสำคัญคือการกำหนดนโยบายในการปรับปรุงหลักสูตรการคัดเลือกองค์กรผู้ใช้นั้น การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆ รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณ และการตั้งอาจารย์พิเศษ พร้อมทั้งต้องรายงานการดำเนินงานต่อสภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นประจำทุกปี สถาบันอุดมศึกษาที่เริ่มงานสหกิจศึกษาระยะแรก อาจเริ่มจากการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมสหกิจศึกษาก่อน เมื่อมีรูปแบบการบริหารจัดการสหกิจศึกษาที่ชัดเจนแล้ว จึงจัดตั้งศูนย์สหกิจศึกษาในภายหลัง

1.2 การบริหารงานสหกิจศึกษาในระดับคณะ

ก. อาจารย์ผู้ประสานงานสหกิจศึกษา (Cooperative Education Coordinator) แต่งตั้งโดยคณบดีให้รับผิดชอบในการส่งเสริมและประสานงานการจัดสหกิจศึกษาในคณะ

ข. อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษา (Cooperative Education Advisor) ได้รับมอบหมายจากคณบดีให้เป็นผู้นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษามีความสำคัญในการเชื่อมโยงสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรผู้ใช้งานจริง เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีที่เป็นความต้องการขององค์กรผู้ใช้งานจริงกลับไปยังสถาบันอุดมศึกษา

ค. การคัดเลือกองค์กรผู้ใช้งานจริง คณะจะต้องเป็นผู้พิจารณาองค์กรผู้ใช้งานจริงว่าเป็นองค์กรที่ได้รับการรับรองหรือจดทะเบียนกับกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมหอการค้าแห่งประเทศไทย หรือองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพิจารณาลักษณะงานที่เหมาะสมและเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับนักศึกษาที่ไปปฏิบัติงาน

ง. การคัดเลือกนักศึกษาที่จะไปปฏิบัติงาน ณ องค์กรผู้ใช้งานจริง คณะจะต้องดำเนินการคัดเลือกนักศึกษาที่ได้รับการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานจากสถาบัน ฯ เรียบร้อยแล้ว โดยคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานที่จะไปปฏิบัติ มีความพร้อมทางวิชาการและความพร้อม ในเรื่องศักยภาพในการปฏิบัติงานนั้น ๆ

จ. การนิเทศ จะต้องจัดทำรายงานนิเทศงานนักศึกษาสหกิจศึกษาทุกคนไปกับอาจารย์ โดยให้กำหนดการนิเทศงานเป็นภาระงานของอาจารย์นิเทศ และสามารถนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินทางวิชาการได้

ฉ. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของนักศึกษาสหกิจศึกษา ภายหลังจากการไปปฏิบัติงาน ณ องค์กรผู้ใช้งานจริงแล้ว จะต้องจัดเวทีให้นักศึกษาสหกิจศึกษานำเสนอประสบการณ์ที่ตนได้รับจากการไปปฏิบัติงาน ณ องค์กรผู้ใช้งานจริง รวมทั้งจัดนิทรรศการแสดงผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาด้วย

ช. การประเมินผลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร และการเรียนการสอน คณะจะต้องกำหนดหรือจัดทำคู่มือในการวัดและประเมินผลการไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ณ องค์กรผู้ใช้งานจริงของนักศึกษาทุกคน โดยองค์ประกอบของผู้ร่วมประเมินผล คืออาจารย์ ผู้ประสานงาน โครงการสหกิจศึกษาระดับสถาบัน พี่เลี้ยงของนักศึกษา (Job Advisor) เพื่อนำมาประกอบการปรับปรุงหลักสูตร และพัฒนาการเรียนการสอน

1.3 มาตรฐานด้านการบริหารหลักสูตร

สถาบันอุดมศึกษาที่มีนโยบายให้นำสหกิจศึกษามาใช้ในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตควรมีมาตรฐานการบริหารหลักสูตร ดังต่อไปนี้

ก. หลักสูตรที่กำหนดให้จัดแบบสหกิจศึกษา จะต้องกำหนดจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาสหกิจศึกษาไม่ต่ำกว่า 9 หน่วยกิต โดยกำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หรือ ปีที่ 4 ในหลักสูตรนั้น ๆ ได้ปฏิบัติงานเต็มเวลาในองค์กรผู้ใช้นัดเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า 1 ภาคการศึกษา (ระบบทวิภาค หรือ ไตรภาคก็ได้ แต่ภาคการศึกษาสหกิจศึกษาต้องไม่เป็นภาคการศึกษาสุดท้าย) และมีการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนไปปฏิบัติงานในองค์กรผู้ใช้นัด

ข. หลักสูตรควรได้รับการพัฒนาจากกรรมการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยคณาจารย์ ผู้แทนจากองค์กรผู้ใช้นัด ผู้แทนจากสมาคมวิชาชีพ เพื่อให้หลักสูตรตรงตามความต้องการขององค์กรผู้ใช้นัด

ค. หลักสูตรควรกำหนดลักษณะงานที่เหมาะสมกับหลักสูตร และแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในหลักสูตรที่ไปปฏิบัติงาน ณ องค์กรผู้ใช้นัด

2. มาตรฐานการบริหารงานสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้นัด

องค์กรผู้ใช้นัดที่จะร่วมส่งเสริมและการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต โดยการรับนักศึกษาไปปฏิบัติงานเต็มเวลา ณ องค์กรผู้ใช้นัด ควรมีระบบการบริหารงานเพื่อให้ได้มาตรฐานการบริหารงานดังนี้

1. การจัดองค์กรรองรับ กำหนดให้เป็นภาระงานของฝ่ายบริหารงานบุคคล (Human Resource Management) ที่ต้องจัดบุคลากรให้ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานสหกิจศึกษา (Cooperative Education Coordinator) และพี่เลี้ยง (Job Supervisor/Mentor) โดยกำหนดหน้าที่ดังนี้

ก. ผู้ประสานงานสหกิจศึกษา (Cooperative Education Coordinator) รับผิดชอบในการประสานงานกับสถาบันอุดมศึกษา เรื่องตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของนักศึกษา สหกิจศึกษาการอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษา และการนิเทศของอาจารย์ที่ปรึกษา

ข. พี่เลี้ยง (Job Supervisor/Mentor) ทำหน้าที่กำหนดงานให้นักศึกษาปฏิบัติ ดูแล และให้คำแนะนำปรึกษาในการปฏิบัติงาน และการทำโครงการงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา รวมทั้งทำหน้าที่ประเมินผลการทำงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา พี่เลี้ยงจะเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักศึกษา สหกิจศึกษา มากที่สุด

2. การกำหนดภารกิจของผู้ปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

ก. ตำแหน่งงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา องค์กรผู้ใช้นัดควรกำหนดงานที่มีคุณภาพหรือเป็นงานที่เน้นประสบการณ์การทำงาน (Work Integrated Learning) ที่ตรงกับสาขาวิชาชีพของ

นักศึกษา และเป็นงานที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร องค์กรผู้ใช้นับถือควรแจ้งสถาบันอุดมศึกษาให้ทราบตำแหน่งงาน ภาระงานและคุณสมบัติของนักศึกษาที่จะไปปฏิบัติงาน ณ องค์กรผู้ใช้นับถือล่วงหน้า เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกนักศึกษา และเตรียมความพร้อมให้ก่อนการไปปฏิบัติงาน ณ องค์กรผู้ใช้นับถือ

ข. โครงการงาน (Project Based Learning) องค์กรผู้ใช้นับถือควรกำหนดโครงการที่ต้องการให้นักศึกษาสหกิจศึกษาทำ หรือ อาจเปิดโอกาสให้นักศึกษาสหกิจศึกษาร่วมคิดกับพี่เลี้ยงในการกำหนดหัวข้อโครงการได้

3. การอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน

เมื่อองค์กรผู้ใช้นับถือกำหนดตำแหน่งงานและพนักงานที่จะทำหน้าที่ที่พี่เลี้ยงแล้ว เมื่อนักศึกษามารายงานตัว ควรมีการปฐมนิเทศให้นักศึกษารู้จักองค์กรผู้ใช้นับถือ สายการบังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน กฎระเบียบที่พนักงานทุกคนควรทราบ เกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งจัดเตรียมอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และให้สิทธิในการใช้อุปกรณ์ ต่าง ๆ เทียบเท่ากับพนักงานประจำขององค์กรผู้ใช้นับถือ

4. สวัสดิการและค่าตอบแทน

องค์กรผู้ใช้นับถือควรจัดสวัสดิการ และจ่ายค่าตอบแทนให้นักศึกษาสหกิจศึกษาในอัตราเทียบเท่าหรือมากกว่าที่จ้างให้กับลูกจ้างรายวันขององค์กรผู้ใช้นับถือ หรือจ่ายค่าตอบแทนในรูปของการจัดที่พักและอาหารให้นักศึกษาสหกิจศึกษาในระหว่างการปฏิบัติงานก็ได้

เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออก

หนึ่งในแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้สหกิจศึกษาประสบความสำเร็จมีคุณภาพและยั่งยืน คือ การที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษานับสนุนงบประมาณและทรัพยากรให้เครือข่ายพัฒนาอุดมศึกษาภูมิภาค 9 เครือข่ายและสมาคมสหกิจศึกษาไทยในการบริหารจัดการและรณรงค์ส่งเสริมด้านสหกิจศึกษาทุกปีงบประมาณ โดยมีมาตรการให้เครือข่ายอุดมศึกษาทั้ง 9 เครือข่าย จัดตั้งเครือข่ายเชิงประเด็นสหกิจศึกษา เพื่อรณรงค์ส่งเสริมไปยังนิสิตนักศึกษา บุคลากร และคณาจารย์ของสถาบันต่าง ๆ ในแต่ละเครือข่าย รวมถึงองค์กรผู้ใช้นับถือในพื้นที่ ตลอดจนการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย

เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออก (Eastern Cooperative Education Network อักษรย่อ ECEN) ซึ่งประกอบด้วยสถาบันสมาชิกที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีขึ้นไป 6 แห่ง และวิทยาลัยชุมชน 2 แห่ง โดยมีรูปแบบการจัดตั้งเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาที่มีพื้นที่เป็นเกณฑ์ (Area Approach) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเชื่อมโยงสมาชิกในสถาบันและสามารถ

เกิดถูกระหว่างเครือข่ายได้มากขึ้น อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติการกิจของสถาบันอุดมศึกษา
เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างสัมฤทธิ์ผลรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยมีสมาชิกของเครือข่ายอุดมศึกษา
ภาคตะวันออก (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552, หน้า 2) ตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 รายชื่อและจำนวนสถาบันอุดมศึกษาจำแนกตามกลุ่มเครือข่าย (รวมวิทยาเขต)

รายชื่อสถาบัน					
ภาค/จังหวัด	มหาวิทยาลัย/ วิทยาลัย	ม.ราชภัฏ (มรภ.)	ม.เทคโนโลยีราชมงคล (มทร.)	วิทยาลัยชุมชน	รวม
ภาคตะวันออก					
1.ชลบุรี	- ม.บูรพา - ม.เอเซีย		-วช.บางพระ (มทร.ตะวันออก)		
รวม	2		1		3
2.ระยอง	-ว.เฉลิมกาญจนา ระยอง				
รวม	1				1
3.จันทบุรี	-วช. จันทบุรี (ม.บูรพา)	-มรภ.รำไพ พรรณี	-วช.จันทบุรี (มทร.ตะวันออก)		
รวม	1	1	1		3
4.ตราด				-วชช.ตราด	
รวม				1	1
5.ฉะเชิงเทรา		-มรภ.ราช นครินทร์			
รวม		1			1
6.สระแก้ว	-วช. สระแก้ว (ม.บูรพา)			-วชช.สระแก้ว	
รวม				1	1
รวมทั้งหมด	5	2	2	2	11

*หมายเหตุ เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออกยังมีอีก 2 แห่ง คือ มทร.ตะวันออก วิทยาเขต
จักรพงษ์ภูวนารดและวิทยาเขตอุเทนถวาย ที่อยู่ในความดูแล แต่อยู่นอกเขตพื้นที่ภาคตะวันออก

มหาวิทยาลัยบูรพาได้รับเลือกให้เป็นศูนย์ประสานงานเครือข่ายเชิงประเด็นประสานงานกับสถาบันในเครือข่ายและวิทยาเขตในพื้นที่เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมดเป็น 11 แห่ง เนื่องจากมหาวิทยาลัยบูรพา โดยภาควิชาบริหารธุรกิจ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ปัจจุบัน คือ คณะการจัดการและการท่องเที่ยว) และคณะวิศวกรรมศาสตร์ได้เข้าร่วมโครงการ สหกิจศึกษา ปี พ.ศ.2545 และคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยวได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ขณะที่สถาบันสมาชิกยังไม่ได้การดำเนินงาน (ปี พ.ศ.2551)

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้เข้าร่วมประชุม สามารถสรุปได้ว่า การดำเนินงานในปีงบประมาณ 2552 ควรจะต้องร่วมวางแผนกลยุทธ์สหกิจศึกษาให้ชัดเจน สนองความต้องการทั้งของสมาชิกองค์กรผู้ใช้บัณฑิต และนักศึกษา ด้วยการจัดให้มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานสหกิจศึกษาในสถาบันสมาชิก องค์กรผู้ใช้บัณฑิต และนักศึกษา ตลอดจนการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพให้สถาบันสมาชิก รวมทั้งองค์กรผู้ใช้บัณฑิตเริ่มดำเนินงานสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้น

สำนักงานเครือข่ายเชิงประเด็นสหกิจศึกษาภาคตะวันออก (เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออก, 2551, หน้า 5-6) ตั้งอยู่ในคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นศูนย์ประสานงานสถาบันสมาชิกเครือข่าย องค์กรผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไป เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและการพัฒนาการดำเนินงานสหกิจศึกษาของสมาชิกเชื่อมโยงองค์กรผู้ใช้บัณฑิต โดยมีวิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ ดังนี้

วิสัยทัศน์ : เป็นศูนย์กลางการส่งเสริมสหกิจศึกษาในภูมิภาคตะวันออกของประเทศ

พันธกิจ: สถาบันเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออกร่วมพัฒนาสมรรถนะ

(Competency) ของบัณฑิตให้มีคุณภาพและมาตรฐานในการประกอบอาชีพด้วย

กระบวนการสหกิจศึกษา เพื่อยกระดับความสามารถแข่งขันของประเทศ

วัตถุประสงค์

1. พัฒนาเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออกให้มีความเข้มแข็ง โดยเป็นศูนย์กลางสนับสนุนและประสานงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออก องค์กรผู้ใช้บัณฑิต และหน่วยงานต่าง ๆ
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานสหกิจศึกษาให้สถาบันการศึกษาและคณาจารย์ และเพิ่มกระบวนการจัดการเรียนการสอนสหกิจศึกษาในหลักสูตรมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานสหกิจศึกษาแก่นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออก รวมทั้งการเพิ่มจำนวนนักศึกษาเข้าร่วม

สหกิจศึกษาอย่างมีคุณภาพ และมีสมรรถนะสูงเป็นที่ยอมรับขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต

4. เพื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับสหกิจศึกษาของสมาชิกเครือข่ายสหกิจศึกษา
ภาคตะวันออก ผู้องค์กรผู้ใช้บัณฑิตและสังคมเป้าหมาย

สถาบันการศึกษาในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออกได้กระจายสถานที่ตั้งใน
6 จังหวัดในพื้นที่ ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัด
ตราด และ จังหวัดสระแก้ว โดยมีสมาชิกสถาบัน 8 แห่ง ประกอบด้วยที่จัดการเรียนการสอนใน
ระดับอุดมศึกษา 6 สถาบัน และวิทยาลัยชุมชนซึ่งจัดการเรียนการสอนต่ำกว่าระดับปริญญาตรี 2
สถาบัน การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นสถาบันระดับอุดมศึกษา 6 แห่ง ตามข้อมูลรายละเอียดหลักสูตร
และสาขาปรากฏในภาคผนวก ก.

โดยมีสถาบันสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออก ดังนี้

1.มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี (แม่ข่าย)

ที่ตั้ง 169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20131 โทร.
(038) 102222 โทรสาร (038) 745794 เว็บไซต์: <http://www.buu.ac.th> มหาวิทยาลัยบูรพา
ถือกำเนิดมาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ซึ่งสถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2498
นับเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคของประเทศ ต่อมา ในปี พ.ศ. 2517 ได้
รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน ปัจจุบันได้รับการยกฐานะ
เป็นมหาวิทยาลัยเอกเทศแยกจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามพระราชบัญญัติในชื่อว่า
มหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม 2533 มหาวิทยาลัยบูรพามีวิทยาเขตในพื้นที่
ภาคตะวันออก จำนวน 3 วิทยาเขต ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี มีการจัดการเรียนการสอน 17 คณะ และ 4
วิทยาเขต ดังนี้ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะโลจิสติกส์
คณะการจัดการและการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์
คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
คณะสหเวชศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร วิทยาลัยนานาชาติ
วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา

2. มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศ จันทบุรี มี 3 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์
และศิลปศาสตร์ คณะเทคโนโลยีทางทะเล คณะอัญมณีศาสตร์

3. มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศ สระแก้ว มี 2 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์
และสังคมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร

2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เว็บไซต์: <http://www.rmutto.ac.th> จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ซึ่งได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 มกราคม 2548 เป็นต้นมา โดยในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดให้รวมกลุ่มวิทยาเขตในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 4 วิทยาเขต และ 1 คณะ ตามมาตรา 65(3) ได้แก่ วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ วิทยาเขตอุเทนถวาย วิทยาเขตบางพระ และวิทยาเขตจันทบุรี จัดการเรียนการสอน 8 คณะ ดังนี้ คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะศิลปศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการเกษตร คณะเทคโนโลยีสังคม คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะสัตวแพทย์

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ตั้งอยู่ถนนมรุพงษ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000 โทรศัพท์ (038) 511010 โทรสาร (038) 810337 <http://www.rru.ac.th> มีการจัดการเรียนการสอนใน 5 คณะ การศึกษาข้อมูลในระดับศึกษาปริญญาตรี 4 ปีภาคปกติ ใน 4 คณะ ยกเว้นคณะครุศาสตร์ เนื่องจากครุศาสตร์มีโครงการครูสหกิจอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาอีก ข้อมูลในระดับศึกษาปริญญาตรี 4 ปีภาคปกติ คณะ หลักสูตร สาขาวิชาและจำนวนนักศึกษาในปีการศึกษา 2552 ดังนี้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

4. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตั้งอยู่เลขที่ 41 หมู่ที่ 5 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000 โทรศัพท์ (039) 335408-10 โทรสาร 0-3932-7175 <http://www.rbru.ac.th> ได้จัดตั้งครั้งแรกเป็น “วิทยาลัยครูจันทบุรี” เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2515 ณ บริเวณวังสวนบ้านแก้ว อันเคยเป็นที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒนวรราชวรางคุณมหาอุปราชราชกุมารี เป็นตราประจำวิทยาลัย

ต่อมาเมื่อ เดือนมีนาคม 2528 ได้รับพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญพระนามาภิไธยของสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี เป็นนามของวิทยาลัย ว่า “วิทยาลัยรำไพพรรณี” เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2536 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ได้พระราชทานชื่อให้เป็น “สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี” เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2547 ได้เปลี่ยนเป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี” มีการจัดการเรียนการสอนใน 10 คณะ ดังนี้ คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและอัญมณี

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ค.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

23

ศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการคอมพิวเตอร์และ
เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.มหาวิทยาลัยเอเซีย

ตั้งอยู่เลขที่ 89 หมู่ 12 ทางหลวงหมายเลข 331 ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัด
ชลบุรี 20260 โทรศัพท์ (038) 754450 ต่อ 2800 / 2801 / 2802 / 2804 โทรสาร (038) 754460
<http://www.asianust.ac.th> หรือเดิมชื่อ มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (Asian
University of Science and Technology - Asian UST) ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2536 ตั้งอยู่ที่จังหวัดชลบุรี
ห่างจากพัทยาประมาณ 25 กิโลเมตร เป็นมหาวิทยาลัยนานาชาติซึ่งจัดการเรียนการสอนทุก
หลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษโดยคณาจารย์ชาวต่างชาติ มีการจัดการเรียนการสอนใน 3 คณะ ดังนี้
คณะศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์

6.มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

ตั้งอยู่เลขที่ 333/3 หมู่ 3 ถนนสุขุมวิท ตำบลวังห้ว อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โทรศัพท์
(038) 672898 <http://www.ckc.ac.th> เริ่มก่อตั้งอยู่เลขที่ 99 หมู่ 6 ตำบลโพธิ์ อำเภอเมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2547 โดยมีศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน เป็นนายกสภา
วิทยาลัย และ ดร.สุชีราภรณ์ ชูวานนท์ เป็นผู้รับใบอนุญาตและอธิการบดี ได้เริ่มเปิดทำการสอน
ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 เป็นต้นมามีจัดการเรียนการสอนใน 4 หลักสูตร ดังนี้ บริหารศาสตรบัณฑิต
บัญชีบัณฑิต รัฐศาสตรบัณฑิต และนิติศาสตรบัณฑิต

สถานประกอบการในพื้นที่ภาคตะวันออก

ภาคตะวันออกของประเทศไทย แบ่งตามพื้นที่การพัฒนาเครือข่ายอุดมศึกษา
ประกอบด้วย 7 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และสระแก้ว แต่
เนื่องจากจังหวัดปราจีนบุรี ไม่ได้เ็นที่ตั้งของสถานประกอบการระดับอุดมศึกษา ด้วยเหตุนี้
เครือข่ายเชิงประเด็นสหกิจศึกษาจึงดำเนินการอยู่ในพื้นที่ 6 จังหวัด

จังหวัดส่วนใหญ่มีพื้นที่ตั้งติดชายฝั่งทะเลตะวันออก ยกเว้นจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัด
สระแก้ว พื้นที่ภาคตะวันออกจึงเป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรทั้งในดินและในน้ำ อาชีพ
ของประชากรจึงมีความหลากหลาย ได้แก่ การทำสวนผลไม้ การประมง โรงงานอุตสาหกรรม ก๊าซ
ธรรมชาติ พลังงานอื่นๆ อัญมณี และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่ตั้งของนิคม
อุตสาหกรรมเกือบครึ่งหนึ่งของนิคมอุตสาหกรรมทั่วประเทศ

นอกจากอุตสาหกรรมที่ขยายตัวในพื้นที่ภาคตะวันออกมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
อุตสาหกรรมยานยนต์ จนได้รับขนานนามว่า “ดีทรอยต์แห่งตะวันออก” อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

378.1
พ ๖๖
ค. 3

301331

และนำชื่อเสียงไปทั่วโลกได้แก่ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ด้วยภูมิทัศน์อันสวยงามและชื่อเสียงโด่งดังเกือบทุกจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมืองพัทยา มีจำนวนรีสอร์ท โรงแรมที่พัก ร้านอาหารและร้านของที่ระลึกมากมาย ภาคตะวันออกจึงเป็นแหล่งจ้างงานจำนวนมากและหลากหลาย

ธุรกิจอุตสาหกรรมและการบริการที่อยู่กันเป็นกลุ่มหรือเป็นเครือข่ายที่เด่นชัดทำให้สามารถเข้าถึงง่าย เดินทางสะดวกและสื่อสารได้ง่าย หากเป็นอุตสาหกรรมผลิตก็จะเห็นได้ชัดเจนในนิคมอุตสาหกรรม ธุรกิจโรงแรม ที่พัก รีสอร์ท ระดับ 4 ดาวขึ้นไป รวมอยู่ในเครือข่ายของสมาคมโรงแรมไทย เป็นต้น

ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ที่มีบริษัทผลิตสินค้านิยมเลือกที่ตั้งในนิคมอุตสาหกรรมที่จัดสรรพื้นที่ให้เช่าพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการ ในปัจจุบันมีนิคมอุตสาหกรรมทั่วประเทศทั้งสิ้น 37 แห่ง และมีโครงการขยายเพิ่มอีกหลายแห่งสำหรับภาคตะวันออกถือว่าเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนนิคมอุตสาหกรรมมากที่สุดถึง 17 แห่งตั้งอยู่ใน 3 จังหวัดหลัก ดังนี้

จังหวัดฉะเชิงเทรา

	จำนวนสถานประกอบการ	
1. นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์	125	บริษัท
2. นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ ซิตี้ (แปลงยาง)	40	บริษัท
3. นิคมอุตสาหกรรม ที เอฟ ดี		

จังหวัดชลบุรี

1. นิคมอุตสาหกรรมเหมราชชลบุรี	30	บริษัท
2. นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง	116	บริษัท
3. นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร	278	บริษัท
4. นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง	40	บริษัท
5. นิคมอุตสาหกรรมพานทองเกษม		

จังหวัดระยอง

1. นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด	57	บริษัท
2. นิคมอุตสาหกรรมเหมราชตะวันออก (มาบตาพุด)	23	บริษัท
3. นิคมอุตสาหกรรมผาแดง	2	บริษัท
4. นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด	163	บริษัท
5. นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้	68	บริษัท
6. นิคมอุตสาหกรรมเหมราชอีสเทิร์นซีบอร์ด	30	บริษัท
7. นิคมอุตสาหกรรมเอเชีย	5	บริษัท
8. นิคมอุตสาหกรรมอาร์ไอแอล		

จังหวัดฉะเชิงเทรา

นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ ผู้พัฒนา คือ นิคมบริษัท เวลโกรว์ อินดัสทรีส์ จำกัด ปีที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ พ.ศ. 2532 สถานที่ตั้งโครงการ กม.36 ถนนบางนาตราด อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 78 หมู่ 1 ถนนบางนา-ตราด กม.36 อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24180

นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ มีบริษัทในนิคมอุตสาหกรรม 125 บริษัท

นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ ซิตี้ ผู้พัฒนานิคมบริษัท เอ็ม ดี เอ็กซ์ จำกัด (มหาชน) ปีที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ พ.ศ. 2533 สถานที่ตั้งโครงการ จังหวัดฉะเชิงเทรา กม.20 เลขที่ 215 หมู่ 7 ทางหลวงหมายเลข 331 (ฉะเชิงเทรา-สัตหีบ) ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา 24190 นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ ซิตี้ มีบริษัทในนิคมอุตสาหกรรม 40 บริษัท

นิคมอุตสาหกรรมที เอฟ ดี จัดตั้งโดย บริษัท ไทยพัฒนาโรงงานอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) โดยมีแผนที่จะพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม 492 ไร่ เพื่อจัดสรรให้แก่โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางถึงขนาดเล็ก (Small and Medium) ที่ต้องการพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 1 - 3 ไร่ต่อโรงงาน โดยพัฒนาในรูปแบบการพัฒนาของนิคมอุตสาหกรรมภายใต้การกำกับดูแลของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.)

จังหวัดชลบุรี

นิคมอุตสาหกรรมเหมราชชลบุรี ผู้พัฒนานิคมบริษัทเหมราชพัฒนาที่ดิน จำกัด (มหาชน) ปีที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ พ.ศ. 2532 สถานที่ตั้งโครงการจังหวัดชลบุรี 331/8-9 หมู่ 6 ทางหลวง 331 กม. 91 - 92 ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 20230 ผู้อำนวยการสำนักงานนิคมฯ นายพรเทพ ภูริพัฒน์ พื้นที่โครงการเนื้อที่ทั้งหมด 3,482 ไร่ เขตอุตสาหกรรมทั่วไป 2,096 ไร่ เขตอุตสาหกรรมส่งออก 460 ไร่ เขตที่พาณิชย์ 72 ไร่ พื้นที่สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 854 ไร่ ที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรี มีบริษัทในนิคมอุตสาหกรรม 30 บริษัท

นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง ท่าเรือแหลมฉบังเป็นท่าเรือน้ำลึกหลักในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกของประเทศไทย มีพื้นที่ขนาด 6,340 ไร่ ประกอบด้วยท่าเทียบเรือที่เปิดให้บริการแล้วดังนี้ ท่าเทียบเรือตู้คอนเทนเนอร์ 7 ท่า ท่าเทียบเรือเอนกประสงค์ 1 ท่า ท่าเทียบเรือ Ro/Ro 1 ท่า ท่าเทียบเรือโดยสารและเรือ Ro/Ro 1 ท่า ท่าเทียบเรือสินค้าทั่วไป ประเภทเทกอง 1 ท่า อุโมงค์และข้อมเรือ 1 ท่า สามารถรองรับเรือขนาดใหญ่พิเศษ (Super Post Panamax) ได้ โดยการท่าเรือฯ ทำหน้าที่เป็นองค์กรบริหารท่าเรือโดยรวม ส่วนงานด้านปฏิบัติการเป็นของเอกชนที่เช่าประกอบการหรือที่เรียกว่า Landlord Port โดยเป็นท่าเทียบเรือที่มีอัตราการเติบโตของการให้บริการขนถ่ายสินค้าสูงสุดแห่งหนึ่งของโลก จากการจัดอันดับท่าเทียบเรือที่เป็น World Top

Container Port โดยนิตยสารชั้นนำของโลก เช่น Lloyd's List เป็นต้น ที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรี มีบริษัทในนิคมอุตสาหกรรม 116 บริษัท

นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร เป็นนิคมอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดบนพื้นที่ 3,020 เฮกเตอร์ (18,873 ไร่ หรือ 7,459 เอเคอร์) ตั้งอยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุนเขต 2 (BOI) ห่างจากกรุงเทพฯ เพียง 57 กิโลเมตรและห่างจากสนามบินสุวรรณภูมิ 42 กิโลเมตร โดยมีโรงงาน 514 โรงที่จะเปิดดำเนินการ ในจำนวนดังกล่าวมีโรงงาน 484 โรงที่ได้เปิดดำเนินงานและอยู่ระหว่างการก่อสร้าง ที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรี มีบริษัทในนิคมอุตสาหกรรม 278 บริษัท

นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง ผู้พัฒนานิคมบริษัท ปิ่นทอง อินดัสเตรียล ปาร์ค จำกัด ปีที่ก่อสร้างแล้วเสร็จพ.ศ. 2538 สถานที่ตั้งโครงการจังหวัดชลบุรี 789 หมู่ 1 ถนนสายหนองค้อ แหยมฉับ ตำบลหนองขาม อำเภอสรีราชาจังหวัดชลบุรี 20230 ผู้อำนวยการสำนักงานนิคม นายอำพล ทานาม พื้นที่โครงการเนื้อที่ทั้งหมด 633 ไร่ เขตอุตสาหกรรมทั่วไป 444 ไร่ เขตที่พักอาศัย/พาณิชยกรรม 9 ไร่ พื้นที่สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 56 ไร่ ที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรี มีบริษัทในนิคมอุตสาหกรรม 40 บริษัท

จังหวัดระยอง

นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ผู้พัฒนานิคม คือ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ปีที่ก่อสร้างแล้วเสร็จพ.ศ. 2525 สถานที่ตั้งโครงการ จังหวัดระยอง 1 ถนน ไอหนึ่ง ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง 21150 ผู้อำนวยการสำนักงานนิคม นายพิระวัฒน์ รุ่งเรืองศรี พื้นที่โครงการ เนื้อที่ทั้งหมด 10,215 ไร่ เขตอุตสาหกรรมทั่วไป 7,092 ไร่ เขตที่พักอาศัย 1,490 ไร่ พื้นที่สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 627.25 ไร่ เขตธุรกิจ 803 ไร่ ที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในจังหวัดระยอง มีบริษัทในนิคมอุตสาหกรรม 57 บริษัท

นิคมอุตสาหกรรมตะวันออก ผู้พัฒนานิคม บริษัท เหมราชพัฒนาที่ดิน จำกัด (มหาชน) ปีที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ พ.ศ. 2532 สถานที่ตั้งโครงการ จังหวัดระยอง 18 ถนนปริมณังศุเคราะห์ราษฎร์ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง 21150 ผู้อำนวยการสำนักงานนิคม นายวีระศักดิ์ เพิ่มพวงพันธ์ พื้นที่โครงการ เนื้อที่ทั้งหมด 2,500.52 ไร่ เขตอุตสาหกรรมทั่วไป 1,901.80 ไร่ พื้นที่สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 598.72 ไร่ เขตทั่วไป 532 ไร่ ที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในจังหวัดระยอง มีบริษัทในนิคมอุตสาหกรรม 23 บริษัท

นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด ตั้งอยู่ในอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ห่างจากกรุงเทพฯ ไปทางตะวันออกเฉียงใต้ 117 กิโลเมตร บนทางหลวงสาย 331 และมีทางหลวงสาย 7 เชื่อม อยู่ห่างจากท่าเรือน้ำลึกแหลมฉางและอำเภอสรีราชาเพียง 30 กิโลเมตร เป็นนิคมฯ ร่วมทุน

ระหว่างเหมราชากับบริษัท สยามฟู้ด โปรดักส์ จำกัด ในสัดส่วน 60:40 ตั้งขึ้นเพื่อรองรับอุตสาหกรรมยานยนต์ ชิ้นส่วนยานยนต์ และอุตสาหกรรมขนาดกลาง เพียง 10 ปีนับแต่การก่อตั้ง นิคมฯ มีลูกค้า 214 ราย รวมมูลค่าการลงทุนของลูกค้าทั้งหมดมากกว่า 5 พันล้านเหรียญสหรัฐ มีพื้นที่ทั้งหมด 8,628 ไร่หรือ 3,451 เอเคอร์ เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนเขต 3 โดยมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอ ที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในจังหวัดระยอง มีบริษัทในนิคมอุตสาหกรรม 163 บริษัท

นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ มีพื้นที่ 1,603 เฮกเตอร์ (10,080 ไร่ หรือ 4,007 เอเคอร์) ตั้งอยู่ในเขตส่งเสริม การลงทุนเขต 3 (BOI) ห่างจากท่าเรือแหลมฉบังเพียง 27 กิโลเมตร และห่างจากสนามบินสุวรรณภูมิ 99 กิโลเมตร โดยมีผู้ผลิตจำนวน 128 รายที่กำลังจะเปิดดำเนินการในระยะเวลาอันใกล้ ในจำนวนดังกล่าว มี โรงงาน 117 โรงที่ได้เปิดดำเนินการและอยู่ระหว่างการก่อสร้าง ที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในจังหวัดระยอง มีบริษัทในนิคมอุตสาหกรรม 68 บริษัท

บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2524 ด้วยทุนจดทะเบียนเริ่มแรก 20 ล้านบาท โดยลงทุนร่วมกันระหว่างรัฐบาลไทย (กระทรวงการคลัง) ภาคเอกชนไทยและเบลเยียม (เวียมองดาน เอส.เอ.) ทั้งนี้เพื่อประกอบธุรกิจเหมืองแร่ และ โรงถลุงแร่สังกะสี สำหรับผลิตโลหะสังกะสีแท่งบริสุทธิ์และโลหะสังกะสีผสม บริษัทผาแดงอินดัสทรี มีเหมืองแร่ โรงผลิตแคล ไซด์ตั้งอยู่ที่นิคมอุตสาหกรรมผาแดง จังหวัดระยอง นอกจากนี้ยังดำเนินกิจกรรมการสำรวจแร่ทั้งในและต่างประเทศ

สมาคมโรงแรมไทย (Thai Hotel Association)

สมาคมโรงแรมไทย (2552) เป็นที่รวมกลุ่มของสมาชิกโรงแรม รีสอร์ท ตั้งแต่ 3 ดาวขึ้นไป เพื่อช่วยเหลือสมาชิกซึ่งกันและกัน โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร มีสมาชิกทั้งสิ้น 656 โรงแรม สมาชิกจัดเป็น 11 กลุ่มตามพื้นที่ ในภาคตะวันออกกลุ่มสมาชิกประกอบด้วย โรงแรมในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดสระแก้ว จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดปราจีนบุรี

หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของสมาคมคือการรับรองมาตรฐานการบริหารและบริการของสมาชิก (Rating) โดยมีสมาชิกโรงแรมและรีสอร์ทเข้ารับการประเมินเป็นจำนวนมาก

โรงแรมในภาคตะวันออกที่เข้ารับการจัดมาตรฐานแล้วส่วนใหญ่อยู่ในพัทยา 19 แห่ง ประกอบด้วยโรงแรมระดับ 5 ดาว 4 แห่ง โรงแรมระดับ 4 ดาว 10 แห่ง และโรงแรมระดับ 3 ดาว 5 แห่ง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสหกิจศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ระบบสหกิจศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาได้ประเมินผลโครงการสหกิจศึกษานำร่องจากรุ่นที่ 1 ถึง รุ่นที่ 5 และผลการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ประกอบการภาคธุรกิจของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในช่วงเดือนกันยายน 2550 พบปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินงานสหกิจศึกษา ดังนี้

1. องค์กรผู้ใช้บัณฑิตยังมีจำนวนน้อยที่เข้าใจและเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา ในอนาคต หากสถาบันอุดมศึกษาเกิดการตื่นตัว โดยจัดให้มีระบบสหกิจศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ มากขึ้น อาจประสบกับปัญหาในเรื่องจำนวนองค์กรผู้ใช้บัณฑิตมีจำกัดไม่เพียงพอต่อการรองรับจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้น

2. ปัญหาในการดำเนินงานสหกิจศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาขาดความต่อเนื่องและเชื่อมโยงในระดับนโยบายการวางแผนพัฒนากำลังคนของชาติและการประสานงานระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา และสถาบันอุดมศึกษากระชั้นมากเกินไป ทำให้สถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถเตรียมการดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์

3. ปัญหาการดำเนินงานสหกิจศึกษาของสถาบันอุดมศึกษายังขาดความต่อเนื่องและชัดเจนในระดับนโยบาย ขาดการวางแผนการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ ของสหกิจศึกษาตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา รวมถึงการเตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนปฏิบัติงานสหกิจศึกษายังเป็นปัญหาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

4. ปัญหาที่เกี่ยวกับตัวนักศึกษาซึ่งองค์กรผู้ใช้บัณฑิตให้ความสำคัญมาก คือ ความไม่อดทนและขาดทักษะในการสื่อสารของนักศึกษา และบางสถาบันการศึกษามีหลักสูตรไม่เหมาะสมทำให้นักศึกษาไม่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา เนื่องจากเกรงว่าอาจทำให้เรียนจบช้ากว่ากำหนด คือ มากกว่า 4 ปี

5. ปัญหาการไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ชัดเจน หรือการไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการดำเนินงานสหกิจศึกษาตามขั้นตอนที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด รวมถึงการประสานงานของบางสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรผู้ใช้บัณฑิตยังไม่เข้มแข็งใช้เพียงจดหมายขอความอนุเคราะห์เท่านั้น และบางสถาบันการศึกษาไม่มีการติดตามดูแลนักศึกษา เป็นต้น

6. การดำเนินงานสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต พบว่าผู้บริหารระดับสูงไม่ให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่พี่เลี้ยงของพนักงาน หรือไม่จัดพี่เลี้ยงดูแลนักศึกษา ไม่จัดสถานที่และเครื่องมือที่เหมาะสมให้นักศึกษาปฏิบัติงาน ไม่มีชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน ไม่ให้ค่าตอบแทน/สวัสดิการที่จำเป็นแก่นักศึกษา รวมถึงการไม่ประเมินคุณค่าและมูลค่าของ

ผลงาน ของนักศึกษาสหกิจศึกษาอย่างจริงจังจึงทำให้ไม่ทราบว่าตนได้ประโยชน์จากการ
ดำเนินงานสหกิจศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานสหกิจศึกษา

การดำเนินงานสหกิจศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่
ดำเนินการสหกิจศึกษา รวมถึงการประเมินผลการดำเนินงาน โครงการนำร่องสหกิจศึกษาของ
สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาให้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของสหกิจศึกษาว่าเป็น โครงการที่ทั้ง
มหาวิทยาลัยและองค์กรผู้ใช้บัณฑิตได้ประโยชน์ร่วมกัน (Win-Win Situation) ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความสำเร็จในการดำเนินงานสหกิจศึกษา ดังนี้

1. ศักยภาพของนักศึกษา แม้ยังไม่มีผลการวิจัยที่ระบุถึงความแตกต่างด้านศักยภาพที่
ชัดเจนระหว่างบัณฑิตที่ผ่านกระบวนการสหกิจศึกษากับบัณฑิตในหลักสูตรฝึกงานภาคฤดูร้อน แต่
มีผลงานวิจัยโครงการสหกิจศึกษานำร่องของสถาบันอุดมศึกษายอมรับว่าสหกิจศึกษามีส่วนในการ
ได้งานทำของบัณฑิตเป็นอย่างมาก รวมถึงการมีโอกาสดำรงตำแหน่งเร็วกว่า นอกจากนี้บัณฑิตที่ได้
งานทำแล้วเห็นว่าสหกิจศึกษาช่วยตนเองใช้เวลาเรียนรู้นานน้อยลง เข้าใจระบบการทำงานใน
องค์กรและปรับตัวได้เร็วขึ้น มีความก้าวหน้าในสายงานอาชีพ และมีมุมมองในงานอาชีพตนเอง
กว้างขึ้น รวมถึงพี่เลี้ยงในสถานประกอบการยังเห็นว่าบัณฑิตที่จบหลักสูตรสหกิจศึกษาเป็น
ทรัพยากรที่พึงประสงค์มากกว่าบัณฑิตที่ผ่านหลักสูตรฝึกงานภาคฤดูร้อน

2. สถาบันอุดมศึกษา การดำเนินงานสหกิจศึกษานำร่องทำให้สถาบันอุดมศึกษาหลาย
แห่งเกิดการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน อาจารย์ที่ปรึกษาได้เพิ่มพูน
ประสบการณ์จากการเยี่ยมชมองค์กรผู้ใช้นักศึกษา และการนิเทศงานอาจารย์จำนวนหนึ่งได้งาน
บริการวิชาการจากองค์กรผู้ใช้นักศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่าสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรผู้ใช้นักศึกษา
เกิดความร่วมมือทางวิชาการ ตลอดจนทุนอุดหนุนการศึกษาแก่นักศึกษาปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น

3. องค์กรผู้ใช้นักศึกษา การติดตามผลโครงการนำร่องสหกิจศึกษาของสำนักงาน
คณะกรรมการอุดมศึกษา พบว่า องค์กรผู้ใช้นักศึกษาได้ประโยชน์จากการนิเทศงานของอาจารย์ที่
ปรึกษาได้ประโยชน์จากรายงานวิชาการ โครงการและงานประจำที่นักศึกษาปฏิบัติ องค์กรผู้
ใช้นักศึกษายังได้ใช้ประโยชน์ของสหกิจศึกษาในการคัดเลือกพนักงานใหม่

โดยสรุปทั้งนักศึกษา สถาบันการศึกษา และองค์กรผู้ใช้นักศึกษาต่างได้รับประโยชน์ซึ่ง
กันและกัน ดังที่กล่าวว่าเป็น Win-Win Situation ดังนั้นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้สหกิจศึกษาประสบ
ผลสำเร็จต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยสถาบันอุดมศึกษาต้องมีนโยบายที่ชัดเจน องค์กร

ผู้ใช้บัณฑิตต้องมีนโยบายและสนับสนุนการจัดพี่เลี้ยงและงานที่มีคุณภาพ และรัฐต้องมีแรงจูงใจให้แก่องค์กรผู้ใช้บัณฑิต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสร้างให้บัณฑิตมีความสมบูรณ์พร้อม ทั้งคุณภาพ คุณลักษณะ และสมรรถนะที่ตรงตามความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนั้นแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินงานระยะสั้นเพิ่มเติมในสถานประกอบการ จึงเป็นการจัดการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิต หรือที่เรียกว่า “สหกิจศึกษา” อันเป็นที่นิยมนำมาดำเนินการกันทั่วโลก ทำให้บทบาทของสถาบันอุดมศึกษา นักศึกษา และสถานประกอบการจะต้องมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ โดยเฉพาะนักศึกษาที่เป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ สิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะนี้ ได้แก่ รูปแบบการจัดสหกิจศึกษาที่เหมาะสมในระดับอุดมศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับ

รูปแบบการจัดสหกิจศึกษาที่เหมาะสมในระดับอุดมศึกษา

สุเมธ แยมานุ (2552, หน้า 11-18) ได้ศึกษาเรื่อง สหกิจศึกษา: รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการสหกิจศึกษาที่มีความเหมาะสมกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทย โดยศึกษาจากทั้งนักศึกษาและนักปฏิบัติการพบว่า สหกิจศึกษาเป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้เชิงบูรณาการกับการทำงาน อันเป็นรูปแบบที่ดีที่สุดที่มีส่วนช่วยเสริมสร้างพัฒนาการหรือสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาสูงสุด ได้แก่ บทบาทของสถานประกอบการที่กำหนดตำแหน่งรองรับพนักงานสหกิจศึกษาไว้ตลอดปี การให้พนักงานสหกิจศึกษาเข้าร่วมประชุม มอบหมายงานและ การให้พนักงานสหกิจศึกษาเข้ารับฟังการบรรยายจากผู้เชี่ยวชาญ ส่วนบทบาทสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นรูปแบบสหกิจศึกษาที่ดีที่สุด ได้แก่ การจัดให้มีระบบคัดเลือกนักศึกษาสหกิจศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ

ความโดดเด่นของรูปแบบการจัดสหกิจศึกษาที่เป็นแบบอย่างให้กับสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ รูปแบบการจัดสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ของ กันทิมา ศิริจิระชัย (Sirijeerachai, 2009, pp. 39-55) โดยกำหนดงานสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาดังนี้

1. นักศึกษาปฏิบัติงานในลักษณะลูกจ้างชั่วคราว
2. งานที่มอบหมายต้องกำหนดหน้าที่งานและความรับผิดชอบที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อนายจ้าง

3. ตำแหน่งงานคือ “ผู้ช่วยของผู้ชำนาญการ” ในสาขาที่เกี่ยวข้องหรือผู้ช่วยวิศวกร
4. นักศึกษาต้องปฏิบัติงานเต็มเวลา
5. ระยะเวลาปฏิบัติงานคือ 1 ภาคการศึกษาในระบบไตรภาค (16 สัปดาห์ หรือ 4 เดือน)
6. นายจ้างจัดผลตอบแทนที่เหมาะสม

ขณะที่ Parks, Fenster, and Onwuegbuzie (2002, pp. 41-49) ได้ศึกษาถึงปัจจัย 4 ประการของรูปแบบสหกิจศึกษาซึ่งไม่ควรที่จะพลาดในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระบบสหกิจศึกษา ได้แก่ ปัจจัยที่ 1 การพัฒนาตนเอง (Personal Development) ปัจจัยที่ 2 การพัฒนาอาชีพ (Career Development) ปัจจัยที่ 3 การพัฒนาทักษะงานวิชาชีพ (Professional Walks-Skill Development) และปัจจัยที่ 4 การพัฒนาวิชาการ (Academic Development) โดยศึกษาชนิดของการเรียนรู้ในแต่ละปัจจัย สอดคล้องจากนักศึกษาสหกิจศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2001 จากนักศึกษา 868 คนใน 14 สถาบันอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกา ผลที่สรุปในแต่ละปัจจัยโดยเรียงตามลำดับชนิดของความสำคัญดังนี้

ปัจจัยที่ 1 การพัฒนาตนเอง (Personal Development) ความสามารถในการกำหนดก่อน-หลัง ความสามารถในการดำเนินการให้เสร็จตามงานและโครงการที่ได้รับมอบหมาย ความสามารถในการริเริ่ม ความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคล ความสามารถในการบริหารเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ความสามารถในการคิด ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้สำเร็จตามเป้าหมาย ความสามารถในการตัดสินใจ วุฒิภาวะ ความสามารถในการสร้างสรรค์ กำหนด วางรูปแบบและแก้ไขปัญหา ความสามารถในการบริหารการเงิน

ปัจจัยที่ 2 การพัฒนาอาชีพ (Career Development) ประสิทธิภาพปฏิบัติงานที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาเอก ประสิทธิภาพปฏิบัติงานที่สัมพันธ์กับเป้าหมายอาชีพ ความสามารถในการประยุกต์โอกาสการเรียนรู้จากนักวิชาชีพในสาขา กาดติดต่อของเครือข่ายวิชาอื่นในสาขา ความสามารถที่จะเห็นอาชีพที่คาดหวังไว้ชัดเจนขึ้น

ปัจจัยที่ 3 การพัฒนาทักษะงาน/วิชาชีพ (Professional Walks/Skill Development) ความสามารถในการออกแบบและดำเนินการทดลอง ความสามารถในการนำเสนอด้วยปากเปล่าจนสำเร็จ ความสามารถในการเขียนเชิงธุรกิจ

ปัจจัยที่ 4 การพัฒนาวิชาการ (Academic Development) การมุ่งใจการเรียนรู้ในชั้นเรียน การมุ่งใจที่จะสำเร็จการศึกษา ความปรารถนาที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต

รูปแบบสหกิจศึกษาอาจมีความแตกต่างกันในแต่ละหลักสูตรขึ้นอยู่กับปรัชญาการศึกษา และการจัดกระบวนการเรียนรู้ของแต่ละหลักสูตร จันทรพร ผลานกุล ปุณยศ วัลลิกุล และวิบูลย์

ชิ้นแรก (2552, หน้า 57-68) ศึกษาถึงการพัฒนาการของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ด้วยสหกิจศึกษารูปแบบการเรียนสลับทำงานและปัจจัยต่อความสัมฤทธิ์ผลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (มจพ.) โดยมีการดำเนินการสหกิจศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์มีขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ภายได้ปรัชญา “เป็นเลิศทางวิชาการด้วยประสบการณ์จากงานจริง” ดังนั้นรูปแบบสหกิจศึกษาจึงจัดเป็นแบบการเรียนสลับทำงาน 3 รอบ เป็นเวลารวมอย่างน้อย 10 เดือน โดยเรียนสลับกับการทำงานจริงแบบภาคการศึกษาเว้นภาคการศึกษาในโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการเรียนในสถานศึกษาเข้ากับการปฏิบัติงานจริง และในทางกลับกันนักศึกษาจะสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานมาใช้ในการปรับกระบวนการทัศน์และสร้างเสริมแรงจูงใจในการศึกษาต่อไป ผลการวิจัยยังพบว่าความสำเร็จของการพัฒนาการของนักศึกษาเกิดขึ้นได้เพราะการลงทุนทั้งเวลาสถานที่ กำลังบุคลากรและกำลังทรัพย์จากสถานประกอบการ โดยบทบาทและความรับผิดชอบของสถานประกอบการระหว่างการปฏิบัติงานของนักศึกษาประกอบด้วยการจ่ายค่าตอบแทนการทำงานให้นักศึกษาอย่างเหมาะสมไม่ต่ำกว่า 200 บาท ต่อวัน กำหนดบุคลากรของสถานประกอบการให้เป็นวิศวกรพี่เลี้ยง ซึ่งคอยกำกับดูแลนักศึกษาในระหว่างการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด เปรียบเสมือนอาจารย์ของนักศึกษา ณ สถานประกอบการ วิศวกรพี่เลี้ยงได้ทำหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักศึกษาอย่างใกล้ชิดและช่วยประเมินการปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างจริงจังลงในสมุดบันทึกพนักงาน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสหกิจศึกษา

ความสำเร็จในการจัดสหกิจศึกษาของสหกิจศึกษาทั้งในประเทศ อาทิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ตลอดจนมหาวิทยาลัยหลายๆ แห่ง ในต่างประเทศ ที่ได้รับการกล่าวขานถึงการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานในรูปแบบสหกิจศึกษา การที่จะให้การจัดสหกิจศึกษามิบรรลุผลสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพบัณฑิตให้มีความสามารถในการปฏิบัติได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา มีปัจจัยต่างๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง โดย นฤมล รักษาสุข และคณะ (2551) ได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการสหกิจศึกษานำร่องของประเทศไทย โดยศึกษาผลสัมฤทธิ์ของโครงการสหกิจศึกษานำร่องรุ่นที่ 1-5 ต่อการสัมมนาศักยภาพของบัณฑิต ปัญหาและอุปสรรคในการตอบรับนักศึกษาไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการ และปัจจัย / องค์ประกอบที่ช่วยให้สถานประกอบการต้องการรับนักศึกษาไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยกลุ่ม บริหาร บุคลากร และอาจารย์ที่ปรึกษาของสถานศึกษา 540 คน กลุ่มผู้บริหาร ผู้ประสานงานหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล พนักงานที่ปรึกษาของสถานประกอบการ

ที่เข้าร่วมโครงการนำร่องสหกิจศึกษา จำนวน 6,000 คน และกลุ่มนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่ร่วมโครงการนำร่องจำนวน 5,000 คน รวมทั้งสิ้น 11,540 คน โดยผลสัมฤทธิ์ของโครงการสหกิจศึกษานำร่องต่อการพัฒนาศักยภาพของบัณฑิตดังนี้

1. นักศึกษาที่ผ่านโครงการสหกิจนำร่อง รุ่นที่ 1-5 ได้รับการประเมินผลทางด้านศักยภาพในระดับน่าพึงพอใจ ทั้งในส่วนของสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการที่รับนักศึกษาไปปฏิบัติงาน แต่ยังไม่สามารถประเมินผลศักยภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วได้โดยตรง

2. โครงการสหกิจศึกษานำร่องซึ่งริเริ่มโดย สกอ. มีส่วนกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัว ในสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เป็นอย่างมาก แม้บางสถาบันการศึกษาจะยังไม่เข้าใจในหลักการและแนวคิดสหกิจศึกษามากนักแต่ก็ได้มีการริเริ่มปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสหกิจศึกษา ซึ่งมีส่วนส่งเสริมกระบวนการผลิตบัณฑิตของแต่ละสถาบันให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น นับเป็นผลสัมฤทธิ์ของโครงการสหกิจศึกษานำร่องเช่นกัน

นอกจากผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของโครงการสหกิจนำร่องแล้วนั้น ผู้ศึกษายังให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานสหกิจศึกษาในอนาคตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ โดยสรุปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อสถานการศึกษา ผู้บริหารสถาบันการศึกษาต้องพิจารณาบทบาทว่าหลักสูตรสหกิจศึกษาความเหมาะสมกับบริบทและมีส่วนสนับสนุนปรัชญาการศึกษาของสถาบันมากน้อยเพียงใดกำหนด นโยบาย วิสัยทัศน์ ทางการพัฒนาหลักสูตรสหกิจศึกษาให้ชัดเจน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับคณาจารย์และบุคลากรว่าหลักสูตรสหกิจศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็นที่ต้องร่วมกันสนับสนุนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ตั้งหน่วยงานกลางรวมถึงบุคลากรทั้งสายวิชาการและ สายปฏิบัติการซึ่งอาจารย์เป็นหน่วยงานในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะเพื่อรับผิดชอบกิจกรรม สหกิจศึกษา และจัดให้มีการเตรียมความพร้อมนักศึกษาเข้าสู่หลักสูตรสหกิจศึกษา โดยให้ความรู้และความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างระบบการฝึกงานในภาคฤดูร้อนทั้งระบบสหกิจศึกษา

2. ข้อเสนอแนะต่อสถานประกอบการ ผู้บริหารสถานประกอบการต้องมีความมุ่งมั่นและเชื่อมั่นในระบบสหกิจศึกษา โดยกำหนดเป็นนโยบายให้ทุกส่วนงานมีส่วนร่วมในการสนับสนุนเพื่อให้ นักศึกษาสหกิจศึกษาทั้งประโยชน์กับสถานประกอบการมากที่สุดเพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรเพื่อรองรับการปฏิบัติงานนักศึกษาสหกิจศึกษาทั้งบุคลากรฝ่ายบริหารงานบุคคลและฝ่าย อื่น

ๆ ที่ต้องรับผิดชอบการปฏิบัติของนักศึกษา กำหนดหัวข้อและเนื้อหาการปฏิบัติงาน ให้ความสำคัญ การนำหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

รูปแบบสหกิจศึกษาที่ดีที่สุดที่มีส่วนช่วยเสริมสร้างพัฒนาการหรือสัมฤทธิ์ผลในการ ปฏิบัติงานสหกิจศึกษาสูงสุด ดังที่ สุเมธ แยมมุ่น (2552) ศึกษาสหกิจศึกษาได้ศึกษารูปแบบการจัด การศึกษาเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ พบว่า บทบาทของสถานประกอบการที่กำหนดตำแหน่ง รองรับพนักงาน สหกิจศึกษาไว้ตลอดปี การให้พนักงานสหกิจศึกษาเข้าร่วมประชุมมอบหมายงาน และการให้พนักงาน สหกิจศึกษาเข้ารับฟังการบรรยาย จากผู้เชี่ยวชาญ ส่วนบทบาทของ สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นรูปแบบสหกิจศึกษาที่ดีที่สุด คือ การจัดให้มีระบบ คัดเลือกนักศึกษาสหกิจ ศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ

พรชัย มงคลวนิช (2552) ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและกระตุ้นความสำเร็จในการจัด การศึกษาแบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยศึกษาจากผู้รับผิดชอบ โครงการสหกิจศึกษา ในสถาบันระดับผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา นิสิต / นักศึกษาที่เข้าร่วม โครงการสหกิจศึกษา และ พนักงานที่ปรึกษาในสถานประกอบการที่เข้าร่วม โครงการสหกิจศึกษา ระหว่างปี 2545 – 2547 โดย สรุปปัจจัยที่ส่งเสริมและกระตุ้นความสำเร็จในการจัดการศึกษาสหกิจศึกษา ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งเสริม

1. การมีผู้รับผิดชอบ โครงการสหกิจศึกษาที่ชัดเจนและการที่ภาครัฐมีนโยบายในการ สนับสนุนสหกิจศึกษาชัดเจน เป็นปัจจัยส่งเสริมอย่างมากที่สุดในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา
2. การมีผู้บริหารระดับรองอธิการบดีและผู้อำนวยการงานสหกิจศึกษาระดับมหาวิทยาลัย คณะ และ ภาควิชา เป็นปัจจัยส่งเสริมระบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเป็นปัจจัยส่งเสริมมาก ที่สุดในสถาบันอุดมศึกษา
3. นักศึกษาที่เข้าร่วม โครงการสหกิจศึกษา เห็นว่าประสบการณ์จากสหกิจศึกษา นำให้มี การพัฒนาตนเอง ปรับตัวเข้ากับการทำงานจริง และมีความมั่นใจใจตนเองมากขึ้น เป็นปัจจัย ส่งเสริมให้ระบบสหกิจศึกษามีประสิทธิภาพและแพร่หลาย
4. การมีอาจารย์ที่ปรึกษา ระดับคณะและภาควิชาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมระบบสหกิจ ศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่กระตุ้น

นักศึกษาไม่มีเป้าหมายในอนาคตหลังสำเร็จการศึกษา และการที่นักศึกษาไม่อยากทำงาน หนักและต้องการสำเร็จการศึกษาเร็วที่สุดเป็นปัจจัยกระตุ้นความสำเร็จการศึกษาเร็วที่สุดเป็นปัจจัย กระตุ้นความสำเร็จของการจัดการศึกษาสหกิจศึกษามากกว่าปัจจัยอื่นๆ

จันทร์พร ผลากรกุล และคณะ (2552) ศึกษาการพัฒนาการของนักศึกษา
วิศวกรรมศาสตร์ด้านสหกิจศึกษา รูปแบบการเรียนรู้สลับทำงานและปัจจัยต่อความสำเร็จ โดยที่
รูปแบบที่นักศึกษาต้องทำงาน 3 รอบสลับกับการเรียนตามปกติ ในห้องเรียนในลักษณะภาค
การศึกษาเว้นภาคการศึกษา พบว่า

1. ความสำเร็จที่จัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถานประกอบการและสถาบันการศึกษา
เกิดขึ้นได้เพราะการลงทุนทั้งเวลา สถานที่กำลังบุคลากรและกำลังทรัพยากรจากสถานประกอบการ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจ่ายค่าตอบแทนการทำงานให้นักศึกษาระหว่างการปฏิบัติงานและการ
ประเมินงานของนักศึกษาอย่างจริงจังรวมถึงการวางนโยบายของสถานประกอบการในการสร้าง
แรงจูงใจด้วยการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการรับนักศึกษาสหกิจเข้าทำงานในอนาคต
2. คุณสมบัติของผู้เรียน ประการที่หนึ่งคือ ต้องมีความพร้อมระดับหนึ่งทั้งด้านความเป็น
ผู้ใหญ่ (Maturity) และพื้นฐานความรู้ มิฉะนั้นนักศึกษาจะกลายเป็นภาระให้กับสถานประกอบการ
แทนที่จะเป็นประโยชน์ร่วมกัน และประการที่สอง คือ ค่านิยมของนักศึกษาต่อการเรียนรู้ต้องมอง
การเรียนรู้เป็นการพัฒนาตนเอง ไม่ใช่เรียนเพื่อไปปริญญา หรือเรียนเพื่อตอบสนองได้คะแนนสูง ๆ
3. ปัจจัยด้านบุคลากร การสนับสนุนจากคณาจารย์เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนิน
โครงการสหกิจศึกษาเนื่องจากมีบทบาทเป็นอาจารย์นิเทศงาน ทำหน้าที่พบปะกับนักศึกษาและ
พนักงานที่เลี้ยง ณ สถานประกอบการพูดคุยถึงกิจกรรมการทำงาน ความเป็นอยู่ ปัญหา ตลอดจน
การประเมินการปฏิบัติงาน

การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและศักยภาพตรงตามความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตทั้ง
ภาครัฐและเอกชน เป็นเป้าหมายสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบสหกิจศึกษา การที่
สถาบันการศึกษาจะดำเนินการสหกิจศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลนั้น จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจและ
ประสานการดำเนินการอย่างเ็นระบบกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง พรชัย มงคลวนิช (2552) ศึกษาปัจจัยที่
ส่งเสริมและกระตุ้นความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย โดย
ศึกษาจากผู้รับผิดชอบ โครงการสหกิจศึกษา อาจารย์นิเทศงานและนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
รวมถึงพนักงานที่ปรึกษาหรือผู้บริหารสถานประกอบการ

คุณสมบัติที่สำคัญของนักศึกษาซึ่งนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของสหกิจศึกษารูปแบบการเรียนรู้
สลับการทำงาน คือ ผู้เรียนต้องมีความพร้อมระดับหนึ่งทั้งด้านความเป็นผู้ใหญ่ (Maturity) และพื้น
ฐานความรู้ มิฉะนั้น นักศึกษางานจะกลายเป็นภาระให้กับสถานประกอบการ แทนที่จะเป็น
ประโยชน์ร่วมกันและคุณสมบัติที่สำคัญอีกหนึ่งประการคือ ค่านิยมของนักศึกษาต่อ เนื่องจากการ
เรียนรู้ในลักษณะที่ต้องใช้เวลาเรียนมากกว่าการเรียนแบบปกติ คือจาก 4 ปี เป็น 5 ปี ซึ่งอาจจะสวน
กับความต้องการของนักศึกษาในปัจจุบันที่เร่งจําเร็วเพื่อเริ่มทำงานและรับเงินเดือน ดังนั้นการจูงใจ

จากทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการในการสร้างค่านิยมให้กับนักศึกษาในการมองการเรียนรู้ว่าเป็นเพื่อการพัฒนาตนเอง ไม่ใช่เรียนเพื่อใบปริญญาบัตร หรือเรียนเพื่อสอบได้คะแนนสูง ๆ

การจัดรูปแบบสหกิจศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งของประเทศเยอรมันที่เรียกว่า

Berufsakademie หรือ University & Cooperative Education ซึ่งพัฒนาดังแต่ปี 1974 จากการศึกษาของ Gohringer (2002) Berufsakademie เป็นระบบการศึกษาที่แบ่งออกเป็นสองส่วนรวมทฤษฎีและปฏิบัติในส่วนที่เท่าๆกัน ในระดับปริญญาตรี โดยมีจุดมุ่งหมายในการโอนระบบดั้งเดิมที่เป็นการฝึกงานในระบบทวิภาคีในระดับอาชีวศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยนักศึกษาลงทะเบียนเรียน Berufsakademie เป็นทั้งนักศึกษาและพนักงาน แต่ละช่วงของการเรียนและการปฏิบัติงานแบ่งเวลาเท่า ๆ กัน คือช่วงละ 12 สัปดาห์ เมื่อนักศึกษาผ่านกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาแล้ว นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียน และทำสัญญาการทำงานกับบริษัทหนึ่งในจำนวนบริษัทที่ให้ความร่วมมือ นักศึกษาจะได้รับค่าตอบแทนระหว่างการเรียนรู้ในหลักสูตร เมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาก็จะได้รับปริญญาเช่นเดียวกับนักศึกษาทั่ว ๆ ไป

การจัดการศึกษาในรูปแบบ Berufsakademie ถือว่าเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณค่าต่อผู้ว่าจ้าง สามารถสรรหาพนักงานจากผู้สำเร็จการศึกษาที่รู้จักบริษัทและเคยปฏิบัติงานอยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถที่จะให้รับผิดชอบงานในหน้าที่โดยไม่ต้องเริ่มต้นใหม่ ความใกล้ชิดในการประสานความร่วมมือของสถานประกอบการกับสถานศึกษายังเป็นการประกันความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นที่จะรู้ความต้องการของเศรษฐกิจในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังประกันถึงการจ้างงานผู้สอนบางส่วนเวลาจากมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยทางด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และยังได้ผู้เชี่ยวชาญระดับมืออาชีพในสาขาต่างๆจากทางบริษัทมาช่วยงาน แนวทางความร่วมมือและวิถีเชิงนวัตกรรมของการศึกษา Berufsakademie นำไปสู่การจูงใจพนักงานรุ่นใหม่เตรียมพร้อมตามความต้องการของอุตสาหกรรม โดยได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 310 ชุด ผลการศึกษาของวิจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษามากที่สุดคือ สถาบันมีนโยบายสหกิจศึกษาที่ชัดเจนและมีผู้รับผิดชอบ โดยการสหกิจศึกษาที่ชัดเจน ประการที่ 3 มีผู้บริหารระดับรองอธิการบดีและผู้ประสานงานสหกิจศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ประการที่ 4 มีคณะและภาควิชาประสานการดำเนินงานและวัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่วนปัจจัยที่มีโอกาสสูงถึงความสำเร็จได้แก่ การที่นักศึกษาไม่มีเป้าหมายในอนาคตหนึ่งจากสำเร็จการศึกษา และการที่นักศึกษาไม่ต้องการทำงานหนักและต้องการสำเร็จการศึกษาเร็วที่สุด

การแก้ปัญหาที่อาจเป็นปัจจัยลดทอนความสำเร็จ ผู้ศึกษาได้เสนอแนะสถาบันอุดมศึกษาควรจัดการเรื่องการสอนแบบมีการวิเคราะห์และวางแผนการเรียนและการทำงานให้แก่ นักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษาแรก ตลอดจนพัฒนาระบบการแนะแนวและให้คำปรึกษา เพื่อให้ นักศึกษาทุกคนมี

เป้าหมายชีวิตการทำงานในอนาคตที่ชัดเจนก่อนสำเร็จการศึกษา ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และการประกอบวิชาชีพในอนาคต

ประเด็นความสำเร็จในการจัดสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยสุรนารี ซึ่งดำเนินการมาไม่ต่ำกว่า 10 ปีขึ้นไป กันทิมา ศิริจิระชัย (Sirijeerachai, 2009) ยอมรับว่าผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย อาทิ นักศึกษา อาจารย์นิเทศงานและพี่เลี้ยงในสถานประกอบการต้องมีความชัดเจนในแนวคิดของสหกิจศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำความเข้าใจแนวคิดสหกิจศึกษากับสถานประกอบการเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งมีผลกระทบต่อความสำเร็จของสหกิจศึกษา ถ้าสถานประกอบการไม่เข้าใจแนวคิดเป็นอย่างดี งานที่สถานประกอบการเสนอให้อาจจะต่ำกว่าขีดจำกัดความสามารถของนักศึกษา สถานประกอบการอาจจะรู้สึกเป็นภาระที่จะต้องจัดพี่เลี้ยงดูแลนักศึกษาหนึ่งคน และยังรู้สึกว่าต้องสูญเสียเวลาที่ต้องสอนนักศึกษาในการทำงาน ดังนั้นความชัดเจนทั้งจากฝ่ายบริหารของสถานประกอบการและฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัย จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญ ยิ่งทั้งสองฝ่ายกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน บุคลากรของทั้งสองฝ่ายยิ่งทำงานได้ง่ายขึ้นและจะรู้สึกว่าสหกิจศึกษาเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน

นอกจากนโยบายและการสื่อสารแนวคิดสหกิจศึกษาแล้ว ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ การนิเทศงานของทั้งอาจารย์ในสถานศึกษาและพนักงานพี่เลี้ยงในสถานประกอบการ Groenewabl (2003) ศึกษาถึงคุณค่าของสหกิจศึกษาต่อการปลูกฝังความสามารถพิเศษของคน โดยสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษา 5 คนและผู้แทนจากสถานประกอบการ 5 คน ผลการศึกษาให้ความชัดเจนว่าระดับที่เหมาะสมของการดูแล/สอนงาน และการเป็นพี่เลี้ยงของผู้เรียนรู้จักประสบการณ์การปฏิบัติงานจริง เป็นคุณูแจสำคัญของสหกิจศึกษา ในประเด็นเดียวกัน ชลลดา มงคลวนิช (2552, หน้า 87 - 101) ศึกษาความคิดเห็นต่อการนิเทศงานสหกิจศึกษา พบว่าสถานประกอบการเห็นว่า การมานิเทศงานของคณาจารย์นิเทศมีประโยชน์มากที่สุดในเรื่องการช่วยให้ทราบแนวทางการดำเนินงานของโครงการสหกิจศึกษา และรองลงมาคือสามารถช่วยแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติงานและความประพฤติของนักศึกษา

ประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับ

สหกิจศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามที่ วิจิตร ศรีสอ้าน และอลงกต ยะไวทย (2552, หน้า 1-9) กล่าวในบทความการอุดมศึกษากับสหกิจศึกษา ว่าการเสริมคุณภาพบัณฑิตผ่านประสบการณ์ทำงานในสถานประกอบการ เพื่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต ตามมาตรฐานวิชาการ และวิชาชีพรวมทั้งตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ถือเป็นส่วนสำคัญของการเตรียมบัณฑิตให้พร้อมที่จะเลือกอาชีพ และเข้าสู่ระบบการทำงานทันทีที่จบการศึกษา รวมทั้งได้ประมวล

ประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับจากสหกิจศึกษา จากผลการดำเนินงานสหกิจศึกษาในประเทศไทยของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ในระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมาด้วย

1. ได้ประสบการณ์วิชาชีพตรงตามสาขาวิชาเอก
2. มีผลการเรียนในสถาบันอุดมศึกษาหลังสหกิจศึกษาดีขึ้น
3. เกิดการพัฒนาตนเอง มั่นใจในตนเองมากขึ้น
4. เกิดทักษะสื่อสารรายงานข้อมูล
5. มีโอกาสได้รับการเสนองานก่อนสำเร็จการศึกษา
6. เลือกสายงานอาชีพได้ถูกต้อง

สุเมธ แยมานุ (2552, หน้า 11-18) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของสหกิจศึกษาที่มุ่งให้คุณค่าให้แก่บัณฑิตด้วยการเสริมสร้างประสบการณ์ในโลกแห่งการทำงานจริง ดังนั้นสหกิจศึกษาจึงมีความสำคัญต่อความมั่นคงทั้งตามเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้แก่บัณฑิต สร้างวินัยในการทำงาน สร้างรายได้ให้แก่นักศึกษาเพิ่มประสิทธิภาพในการลงทุนทางการศึกษา ลดความสูญเปล่า สร้างความเชื่อมั่นในการลงทุนที่ต้องการใช้แรงงานคุณภาพสูงสอดคล้องกับ Groenewabl (2003) ศึกษาคุณค่าของสหกิจศึกษาต่อการปลูกฝังความสามารถพิเศษของคน โดยสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษา 5 คน และผู้แทนจากสถานประกอบการอีก 5 คน ผลการศึกษามีความชัดเจนว่าระดับที่เหมาะสมของการดูแล/การสอนงานของพี่เลี้ยงจากสถานประกอบการ ซึ่งถือเป็นกุญแจสำคัญของสหกิจศึกษา นอกจากนี้โครงการสหกิจศึกษายังเป็นเครื่องมือในการสร้างผู้มีความสามารถพิเศษ และการได้มีโอกาสเข้าไปปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าช่วยโครงการสามารถเลือกอาชีพได้อย่างชัดเจน

นอกจากสหกิจศึกษาเป็นกลยุทธ์การศึกษาที่ทำให้สถาบันอุดมศึกษา การเข้าร่วมสหกิจศึกษายังส่งผลต่อความเชื่อต่อการทำงาน Chadwick Hayward และ Peter Hewath ได้ศึกษาถึงอิทธิพลต่อความเชื่อและคุณค่าในการทำงานของนักศึกษาที่เข้าร่วม โครงการสหกิจศึกษาซึ่งมีประโยชน์สูงกว่าการไปเข้าร่วมสหกิจศึกษา โดยพบว่าประเด็นของความเชื่อเพราะคุณค่าที่ได้พบจากการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ได้แก่ การกล้าเสี่ยงมากไป การพัฒนาตนเอง การทำงานหนักและผลจากการศึกษายังพบว่าประสบการณ์การปฏิบัติงานสหกิจศึกษาสามารถจูงใจนักศึกษาให้มีความกระตือรือร้นในการสำรวจทางเลือกของงานในอาชีพมากขึ้น ขอมรับความเสี่ยงต่อความล้มเหลวที่มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น และมีความคาดหวังที่ดีจะได้รับมอบหมายงานที่ยากขึ้นที่สามารถรับมือได้ และมีความเชื่อว่างานที่ยากขึ้นนั้นสามารถนำไปสู่ความสำเร็จ

การดำเนินการสหกิจศึกษาของสถานศึกษาและสถานประกอบการ และการเข้าร่วม
สหกิจศึกษาของนักศึกษาเป็นประโยชน์อย่างต่อทั้งสถานศึกษา สถานประกอบการและนักศึกษา จึง
สมควรอย่างยิ่งที่จะได้รับการสนับสนุนโดยกำหนดเป็นนโยบายการศึกษาและสนับสนุน
ทุนการศึกษาเพื่อความยั่งยืนในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลและเศรษฐกิจ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการพัฒนาและดำเนินการ
สหกิจศึกษาของเครือข่ายการพัฒนาอุดมศึกษา ภาคตะวันออก และองค์กรผู้ใช้นันทิต
มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิธีการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
6. วิธีประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นปัญหาและข้อสังเกต จากการดำเนินการสหกิจศึกษาในเขต
ภาคตะวันออก และได้นำมาประมวลเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยดำเนินงาน ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการ หมายถึง การเตรียมการก่อนทำวิจัย โดยปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ประกอบด้วย

- 1.1 การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการสหกิจศึกษาและ
สถาบันการศึกษาและองค์กรผู้ใช้นันทิต
- 1.2 การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการทำวิจัย
- 1.3 การเตรียมการข้อมูล ได้แก่ ศึกษาข้อมูลรายชื่อ ประวัติ กิจกรรมการดำเนินงาน
ของสมาชิกสถาบันเครือข่ายและองค์กรผู้ใช้นันทิตจากเว็บไซต์ต่าง ๆ
2. ขั้นตอนดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายหลัก การกำหนดประเด็น
เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และแผนงาน/โครงการหลัก (Initiatives) โดยปัจจัยแห่งความสำเร็จ
ประกอบด้วย

2.1 การสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของสถาบันการศึกษาและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ การจัดสัมมนาและเป็นวิทยากรให้ความรู้ความเข้าใจแก่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับสหกิจศึกษาควบคู่การสังเกตการณ์เพื่อนำข้อมูลประมวลผลการวิจัย

2.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากการกำหนดแนวทางการสนทนากลุ่มตัวอย่างที่สนใจศึกษาในการวิจัยนี้ ได้จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.2.1 ผู้บริหาร/คณาจารย์ ที่รับผิดชอบส่วนงานวิชาการ

2.2.2 องค์กรผู้ใช้นักศึกษาที่รับผิดชอบส่วนงานสหกิจศึกษา

คณะผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเองแบบตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าในการจัดทำข้อมูลให้เป็นระบบ ผู้ศึกษาจะนำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) แล้วบันทึกแบบสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง ซึ่งวิธีนี้เหมาะกับการศึกษาทางสังคมศาสตร์ (เทียนฉาย กิระนันท์, 2544, หน้า 109)

2.3 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด เพื่อนำข้อมูลไปประกอบเป็นแผนการดำเนินงานสหกิจศึกษาของเครือข่ายภาคตะวันออก ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2555

3. ขั้่นนำไปปฏิบัติ หมายถึง การนำร่างแผนการดำเนินงานสหกิจศึกษาของเครือข่ายภาคตะวันออก ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2555 ไปขยายผล ได้แก่ การนำแผนงาน/โครงการไปสู่แผนปฏิบัติ การติดตามข้อมูลความก้าวหน้าตามโครงการและตัวชี้วัด และการจัดทำรายงานผล ดังนี้

3.1 การกำหนดผู้รับผิดชอบของแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน

3.2 การประสานงานระหว่างสถาบันในเครือข่าย

3.3 การสร้างระบบการทำงานให้ชัดเจน

3.4 การติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3.5 สร้างแบบฟอร์มในการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. สถาบันการศึกษาจำนวน 8 สถาบัน อยู่ในจังหวัดภาคตะวันออก 6 จังหวัด อันได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด โดยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างของสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกที่จัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออก ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 6 สถาบัน ได้แก่

1.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์

1.2 มหาวิทยาลัยบูรพา

1.3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

1.4 มหาวิทยาลัยเอเซีย

1.5 มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาภิเษย

1.6 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

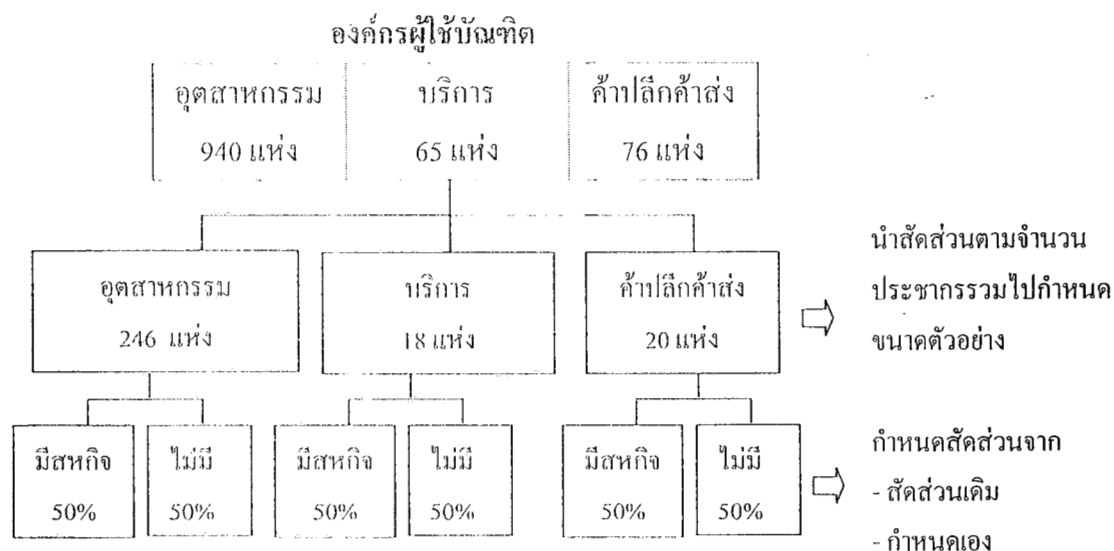
2. องค์กรผู้ให้บริการ ผู้วิจัยเลือกศึกษาประชากรจากประเภทธุรกิจขององค์กร ผู้ให้บริการในอดีตที่ดำเนินงานสหกิจศึกษากับสถาบันสมาชิกของเครือข่าย ได้แก่

2.1 กลุ่มประชากรประเภทธุรกิจอุตสาหกรรม อันเป็นองค์กรผู้ให้บริการในอดีต ได้แก่ บริษัท โรงงานในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จำนวน 940 แห่ง

2.2 กลุ่มประชากรประเภทธุรกิจบริการ อันเป็นองค์กรผู้ให้บริการในอดีต ได้แก่ โรงแรมที่เป็นสมาชิกในสมาคมโรงแรมไทย ภาคตะวันออก จำนวน 65 แห่ง

2.3 กลุ่มประชากรประเภทธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง จำนวน 76 แห่ง

โดยวิธีการเลือกตัวอย่างใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multi-Stage Sampling) มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ประเภทแบบที่เป็นสัดส่วน ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 3-1 การสุ่มตัวอย่างแบบที่เป็นสัดส่วนและการสุ่มแบบหลายชั้น

สรุปจากภาพที่ 5 กลุ่มตัวอย่างขององค์กรผู้ใช้นักจิตใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ประเภทแบบที่เป็นสัดส่วน และการสุ่มแบบหลายชั้นมีจำนวน 400 ตัวอย่าง แบ่งเป็นดังนี้ (สิน พันธุ์พินิจ, 2549, หน้า 124-127)

ตารางที่ 3-1 การสุ่มตัวอย่างแบบที่เป็นสัดส่วนและการสุ่มแบบหลายชั้น

ลำดับ	องค์กรผู้ใช้นักจิต	ประชากร	แบบสัดส่วน	จัดสหกิจ	ไม่จัดสหกิจ
1	กลุ่มอุตสาหกรรม	940	246	123	123
2	กลุ่มบริการ	65	18	9	9
3	กลุ่มค้าปลีกค้าส่ง	76	20	10	10
	รวม	1,081	284	142	142

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้เครื่องมือ คือ แบบข้อคำถามที่เป็นประเด็นสนทนากลุ่มอย่างมีโครงสร้าง ที่สร้างขึ้นเอง โดยอาศัยกรอบแนวคิดด้าน SWOT Analysis หรือการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของสถานประกอบการศึกษาและองค์กรผู้ใช้นักจิต เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของการดำเนินงานสหกิจศึกษาโดยการสร้างข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ

- 1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการสร้างประเด็นหัวข้อในการสนทนากลุ่มตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดภายใต้มาตรฐานและการประกันคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษา
- 2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบทความ หนังสือ รายการประชุมจาก ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย และข้อมูลจากเว็บไซต์ต่าง ๆ

ในขั้นตอนการสำรวจได้สร้างแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจะครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแบบสอบถามองค์กรผู้ใช้นักจิต เพื่อศึกษา สถานภาพปัจจุบันและแนวโน้ม ศักยภาพ และความพร้อมในการพัฒนาและดำเนินการ สหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้นักจิตภาคตะวันออกภายใต้มาตรฐานและการประกันคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษาเพื่อนำข้อมูลไปประกอบเป็นแผนการดำเนินงานสหกิจศึกษาของเครือข่าย ภาคตะวันออก ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2555

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลของสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการพัฒนามาตรฐานสหกิจศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา และดำเนินการสหกิจศึกษาของเครือข่ายการพัฒนาอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและองค์กรผู้ใช้บัณฑิตเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นข้อคำถาม

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยและกรอบแนวความคิดที่จะศึกษาอย่างมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นเองและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเด็นข้อคำถามในการสนทนากลุ่มและแบบสอบถามที่สร้างตามวัตถุประสงค์ สมมติฐาน และกรอบแนวความคิดของการศึกษา ดังนี้

แบบสอบถามองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่มีโครงการสหกิจศึกษาและยังไม่มีสหกิจศึกษาในสถานประกอบการ ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งแบ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด 6 ข้อ ได้แก่ ชื่อองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ตำแหน่งผู้ให้ข้อมูล อายุงานในตำแหน่งผู้ให้ข้อมูล ที่อยู่ องค์กร ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อุตสาหกรรม ประเภทธุรกิจ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสหกิจศึกษาในองค์กร ซึ่งแบ่งเป็นคำถามแบบปลายปิด 4 ข้อ โดยมีคำตอบให้เลือก (Multiple Choice Questions) ได้แก่ องค์กรผู้ใช้บัณฑิตจัดประสบการณ์ให้นักศึกษาในรูปแบบใด องค์กรผู้ใช้บัณฑิตได้เข้าร่วมสหกิจศึกษาหรือไม่ จำนวนปีที่เข้าร่วมสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประมาณความต้องการนักศึกษาสหกิจศึกษา เป็นคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับความต้องการนักศึกษาสหกิจศึกษา ระหว่างปี พ.ศ.2553-2555 ขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ จำนวนนักศึกษา สาขาวิชา

ส่วนที่ 4 ความเข้าใจมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษา เป็นคำถามปลายปิดวัดระดับความรู้ความเข้าใจด้วยมาตรวัดลิเคิร์ต (Likert Scales) 5 ระดับ โดยได้กำหนดน้ำหนักคะแนนตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ได้แก่

5	คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	มาก
3	คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	น้อย
1	คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับการแปลความหมายของคะแนนจากแบบสอบถาม ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องสหกิจศึกษา
4.21-5.00	มากที่สุด
3.41-4.20	มาก
2.61-3.40	ปานกลาง
1.81-2.60	น้อย
1.00-1.80	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้แบ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย 2 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ ประกอบด้วย

- 1.1 ศึกษาข้อมูลรายชื่อ ประวัติ กิจกรรมการดำเนินงาน จาก Website ของทั้งสมาชิกสถาบันเครือข่ายและองค์กรผู้ให้บริการ
- 1.2 ศึกษาข้อมูลข่าวสารและคู่มือที่เผยแพร่เกี่ยวกับกิจกรรมสหกิจจากสมาชิกสถาบันเครือข่าย และองค์กรผู้ให้บริการ

2. ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ ประกอบด้วย

- 2.1 การจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ครั้งที่ 1 กับสถาบันการศึกษา กลุ่มชมรม สมาคมวิชาชีพ เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการดำเนินงานสหกิจศึกษา
- 2.2 การจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ครั้งที่ 2 เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ สถานภาพปัจจุบัน การรับรู้เรื่องสหกิจศึกษา และกำหนดทิศทางการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติการ
- 2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษากับองค์กรผู้ให้บริการของภาคตะวันออก เพื่อข้อมูลสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการจัดการศึกษา ระบบสหกิจศึกษา มาประกอบการสร้างแผนการดำเนินงานสหกิจศึกษาระหว่างปี พ.ศ.2553-2555

วิธีประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนแล้ว นำข้อมูลที่ได้แยกข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพต่อไป

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยมีขั้นตอนการเตรียมข้อมูลก่อนการประมวลผล คือ เมื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามทุกฉบับแล้ว และลงรหัสตามคู่มือลงรหัสที่ได้ทำไว้ จากนั้นจึงนำไปบันทึกและใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทำการประมวลผลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือสถิติพรรณนา แบ่งตามข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ จำนวนนักศึกษา จำนวนหลักสูตร รายวิชา โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มทั้ง 2 ครั้ง ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลในการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 กับกลุ่มชมรม สมาคมวิชาชีพ เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการดำเนินงานสหกิจศึกษา และการจัดประชุมสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 เพื่อดำเนินการวิเคราะห์สถานภาพปัจจุบัน การรับรู้เรื่องสหกิจศึกษา และกำหนดทิศทางแผน ในการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติการ (Action Plan) โดยศึกษาเนื้อหาสาระและประเด็นสำคัญของข้อมูล นำมาประกอบการวางแผนการดำเนินงานสหกิจศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2553-2555

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาเรื่อง สถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการพัฒนาและดำเนินการ
สหกิจศึกษาของเครือข่ายการพัฒนาอุดมศึกษา ภาคตะวันออก และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ได้
ผลการศึกษาวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยแบ่งเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของสถาบันสมาชิกของเครือข่าย 6 สถาบัน (Supply) ระหว่าง
ปี พ.ศ. 2551- 2555

ตอนที่ 2 ข้อมูลขององค์กรผู้ใช้นักศึกษา (Demand) ระหว่าง พ.ศ. 2551- 2555

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อประเมินศักยภาพ และความพร้อมในการจัดสหกิจศึกษา
ของสถาบันการศึกษาและองค์กรผู้ใช้นักศึกษา

**ตอนที่ 1 ข้อมูลจำนวนนักศึกษาที่ประสงค์จะปฏิบัติสหกิจศึกษาของสถาบันสมาชิก
ของเครือข่าย 6 สถาบัน (Supply) ระหว่างปีการศึกษา 2551- 2555**

ตารางที่ 4-1 จำนวนและรายชื่อหลักสูตร สาขาวิชาที่มีการจัดสหกิจศึกษาในปี 2551

สถาบันการศึกษา	คณะวิชา	หลักสูตร	สาขาวิชา
1.มหาวิทยาลัยบูรพา	คณะการจัดการและการท่องเที่ยว	บริหารธุรกิจบัณฑิต	การจัดการทรัพยากรมนุษย์
			การจัดการการท่องเที่ยว
			การจัดการโรงแรม
			การตลาด
	คณะโลจิสติกส์	วิทยาศาสตร์บัณฑิต	การจัดการอุตสาหกรรมพาณิชยณวิ
	คณะวิศวกรรมศาสตร์	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต	วิศวกรรมเคมี
	วิทยาลัยนานาชาติ	Bachelor of Business Administration	Marketing
			Management
			Tourism and Hotel Management
			Management Information Systems
			Logistics Management
		Bachelor of Arts	Communication Skills for Human Resource Development
2.มทร.ตะวันออก วิทยาเขตบางพระ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	บริหารธุรกิจบัณฑิต	เทคโนโลยีโลจิสติกส์และการจัดการระบบขนส่ง
3.มทร.ตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี	คณะเทคโนโลยีสังคม	บริหารธุรกิจบัณฑิต	เทคโนโลยีโลจิสติกส์และระบบขนส่ง
4.มรภ.ราชนครินทร์	- ไม่มี -	-	-
5.มรภ.รำไพพรรณี	- ไม่มี -	-	-
6.มหาวิทยาลัยเอเชียน	- ไม่มี -	-	-
7.วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา	- ไม่มี -	-	-
8.วิทยาลัยชุมชนตราด	- ไม่มี -	-	-
9.วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว	- ไม่มี -	-	-
รวมทั้งสิ้น	6	-	-

จากตารางที่ 4-1 ข้อมูลของจำนวน และรายชื่อหลักสูตร สาขาวิชาที่มีการจัดสหกิจศึกษา ของสถาบันสมาชิกของเครือข่าย 6 สถาบัน (Supply) ในปีการศึกษา 2551 แสดงให้เห็นว่าสถาบัน สมาชิกของเครือข่ายสหกิจภาคตะวันออกที่มีการจัดสหกิจศึกษามีจำนวน 3 สถาบัน ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีการจัดสหกิจศึกษา จำนวน 4 คณะ ดังนี้ คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มี 4 สาขาวิชา คณะโลจิสติกส์ มี 1 สาขาวิชา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มี 1 สาขาวิชา และวิทยาลัยนานาชาติ มี 6 สาขาวิชา

2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ที่มีการจัดสหกิจศึกษา จำนวน 1 คณะ คือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีโลจิสติกส์ และการจัดการระบบขนส่ง

3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี ที่มีการจัดสหกิจศึกษา จำนวน 1 คณะ คือ คณะเทคโนโลยีสังคม สาขาวิชาเทคโนโลยีโลจิสติกส์และการจัดการระบบขนส่ง

ตารางที่ 4-2 จำนวนนักศึกษาแต่ละหลักสูตร สาขาวิชา ที่เข้าร่วมสหกิจศึกษาในปีการศึกษา 2551

สถาบันการศึกษา	คณะวิชา	นักศึกษา (คน)	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1.มหาวิทยาลัยบูรพา	คณะการจัดการและการท่องเที่ยว	145	40.96	354	78.32
	คณะโลจิสติกส์	92	25.99		
	คณะวิศวกรรมศาสตร์	72	20.34		
	วิทยาลัยนานาชาติ	45	12.71		
2.มทร.ตะวันออก วิทยาเขตบางพระ	คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	43	100.0	43	9.51
3.มทร.ตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี	คณะเทคโนโลยีสังคม	25	100.0	25	5.53
4.มรภ.ราชนครินทร์	- ไม่มี -	-	-	-	-
5.มรภ.รำไพพรรณี	- ไม่มี -	-	-	-	-
6.มหาวิทยาลัยเอเชีย	- ไม่มี -	-	-	-	-
7.วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา	- ไม่มี -	-	-	-	-
8.วิทยาลัยชุมชนตราด	- ไม่มี -	-	-	-	-
9.วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว	- ไม่มี -	-	-	-	-
รวม				422	100.00

จากตารางที่ 4-2 แสดงข้อมูลของจำนวนนักศึกษาแต่ละหลักสูตร สาขาวิชา ที่เข้าร่วม สหกิจศึกษาของสถาบันสมาชิกของเครือข่าย 6 สถาบัน (Supply) ในปีการศึกษา 2551 รวมทั้งหมด จำนวน 422 คน จาก 2 สถาบัน ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีการจัดสหกิจศึกษา จำนวน 4 คณะ รวมทั้งหมด 354 คน เป็น ร้อยละ 78.32 คือ คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มีจำนวน 145 คน คณะโลจิสติกส์ จำนวน 92 คน คณะวิศวกรรมศาสตร์มีจำนวน 72 คน และวิทยาลัยนานาชาติมีจำนวน 45 คน
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ที่มีการจัดสหกิจ ศึกษา จำนวน 1 คณะ คือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีจำนวน 43 คน เป็นร้อยละ 9.51
3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี ที่มีการจัดสหกิจศึกษา จำนวน 1 คณะ คือ คณะเทคโนโลยีสังคม มีจำนวน 25 คน เป็นร้อยละ 5.53

ตารางที่ 4-3 จำนวนและรายชื่อหลักสูตร สาขาวิชา ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในอนาคตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – 2555

สถาบันการศึกษา	คณะวิชา	จำนวนสาขาวิชาที่ จัดสหกิจศึกษา		ประมาณการจำนวนสาขาวิชาที่ จัดสหกิจศึกษา		
		2551	2552	2553	2554	2555
1.มหาวิทยาลัยบูรพา	คณะการจัดการและการท่องเที่ยว (ปี 2553 การจัดการ, ปี 2556 บัญชี)	4	5	5	5	5
	คณะโลจิสติกส์ (ปี 2552 การจัดการโลจิสติกส์, ปี 2553 การจัดการเดินเรือ)	1	3	3	3	3
	คณะวิศวกรรมศาสตร์	1	-	-	-	-
	วิทยาลัยนานาชาติ	6	6	6	6	6
	คณะสหเวชศาสตร์	-	1	-	-	1
2.มทร.ตะวันออก วิทยาเขตบางพระ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1	1	1	1	1
3.มทร.ตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี	คณะเทคโนโลยีสังคม (ปี 2553 เศรษฐศาสตร์)	4	5	5	5	5
4.มรภ.ราชบุรี	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (ปี 2554 วิศวกรรมการจัดการ อุตสาหกรรม)	1	1	3	1	3

สถาบันการศึกษา	คณะวิชา	จำนวนสาขาวิชาที่ จัดสหกิจศึกษา		ประมาณการจำนวนสาขาวิชาที่ จัดสหกิจศึกษา		
		2551	2552	2553	2554	2555
5.มรภ.รำไพพรรณี	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและ อัญมณีศาสตร์ ปี 2554 – วิศวกรรมโลจิสติกส์, อัญมณี ศาสตร์	-	2	-	2	2
6.มหาวิทยาลัยเอเชียน	-	-	-	-	-	-
7.วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา	-	-	-	-	-	-
8.วิทยาลัยชุมชนตราด	-	-	-	-	-	-
9.วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว	-	-	-	-	-	-
รวม		14	14	18	21	22

จากตารางที่ 4-3 ข้อมูลของจำนวนและรายชื่อหลักสูตร สาขาวิชา ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นใน
อนาคตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – 2555 ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีการจัดสหกิจศึกษาในปี พ.ศ. 2551-2552 จำนวน 4 คณะ คือ
คณะการจัดการและการท่องเที่ยวมี 4 สาขาวิชา และคาดว่าจะใน พ.ศ. 2553 จะเพิ่มขึ้นสาขาวิชา
การจัดการ รวม 5 สาขาวิชา คณะโลจิสติกส์มี 1 สาขาวิชา ซึ่งในปี พ.ศ. 2552 ได้เพิ่มสาขาวิชา
การจัดการโลจิสติกส์ และ พ.ศ. 2553 คาดว่าจะจัดสหกิจศึกษาเพิ่มสาขาวิชาการเดินเรือ รวมเป็น
3 สาขาวิชา คณะวิศวกรรมศาสตร์มี 1 สาขาวิชา และ พ.ศ. 2552 เป็นต้นไป จะหยุดดำเนินการ
ชั่วคราว วิทยาลัยนานาชาติมี 6 สาขาวิชา และคาดว่าจะไม่มีสาขาวิชาเพิ่มขึ้น คณะสหเวชศาสตร์
คาดว่าจะดำเนินการใน พ.ศ. 2555 รวม 1 สาขาวิชา
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระที่มีการจัดสหกิจศึกษา
ในปี พ.ศ. 2551-2552 จำนวน 1 คณะ คือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี มีการจัดสหกิจศึกษา
ในปี พ.ศ. 2551-2552 จำนวน 1 คณะ คือ คณะเทคโนโลยีสังคม มี 1 สาขาวิชาและคาดว่าจะเพิ่ม
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ในปี พ.ศ. 2553 รวม 2 สาขาวิชา
4. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ คาดว่าจะมีการจัดสหกิจศึกษาในคณะเทคโนโลยี
อุตสาหกรรม มี 1 สาขาวิชาและคาดว่าจะในปี พ.ศ. 2554 จะเพิ่มสาขาวิชาวิศวกรรมการจัดการ
อุตสาหกรรม รวม 2 สาขาวิชา
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มีคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและอัญมณี-
ศาสตร์ คาดว่าจะจัดสหกิจศึกษาในสาขาวิชาวิศวกรรมโลจิสติกส์และสาขาวิชาอัญมณีศาสตร์

ตารางที่ 4-4 จำนวนนักศึกษาแต่ละหลักสูตร สาขาวิชาที่คาดว่าจะเข้าร่วมในอนาคตตั้งแต่ปี พ.ศ.
2553 – 2555

สถาบันการศึกษา	คณะวิชา	จำนวนนักศึกษา สหกิจศึกษา		ประมาณการจำนวนนักศึกษา สหกิจศึกษา		
		2551	2552	2553	2554	2555
1.มหาวิทยาลัยบูรพา	คณะกรรมการและการท่องเที่ยว					
	- การจัดการทรัพยากรมนุษย์	105	86	71	70	70
	- การจัดการการท่องเที่ยว	71	82	94	132	110
	- การจัดการโรงแรม	85	29	53	91	60
	- การตลาด	21	39	44	45	45
	- การจัดการ	-	-	11	35	45
	คณะโลจิสติกส์					
	- การจัดการอุตสาหกรรมพาณิชยนาวิ	-	41	40	50	50
	- การจัดการโลจิสติกส์	-	51	50	50	50
	- การจัดการเดินเรือ	-	-	-	50	50
	คณะวิศวกรรมศาสตร์					
	- วิศวกรรมเคมี	72	หยุดดำเนินการสหกิจศึกษา			
2.มทร.ตะวันออก วิทยาเขตบางพระ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์					
	- เทคโนโลยีโลจิสติกส์และระบบขนส่ง	43	91	100	100	100
3.มทร.ตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี	คณะเทคโนโลยีสังคม					
	- เทคโนโลยีโลจิสติกส์และระบบขนส่ง	-	89	90	150	150
4.มรภ.ราชบุรี	- เศรษฐศาสตร์	-	-	60	60	60
	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม					
	- วิศวกรรมการจัดการอุตสาหกรรม	43	91	30	30	30

สถาบันการศึกษา	คณะวิชา	จำนวนนักศึกษา สหกิจศึกษา		ประมาณการจำนวนนักศึกษา สหกิจศึกษา		
		2551	2552	2553	2554	2555
5.มรภ.รำไพพรรณี	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและอัญมณีศาสตร์					
	- วิศวกรรมโลหการ	-	-	-	30	30
	- อัญมณีศาสตร์	-	-	-	10	10
6.มหาวิทยาลัยเอเชียน	-	-	-	-	-	-
7.วิทยาลัยเฉลิม กาญจนา	-	-	-	-	-	-
8.วิทยาลัยชุมชนตราด	-	-	-	-	-	-
9.วิทยาลัยชุมชน สระแก้ว	-	-	-	-	-	-
รวม		467	558	693	893	905

จากตารางที่ 4-4 จำนวนนักศึกษาแต่ละหลักสูตร สาขาวิชาที่คาดว่าจะเข้าร่วมในอนาคต
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – 2555 ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีการจัดสหกิจศึกษา จำนวน 4 คณะ คือ

คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มี 5 สาขาวิชา ได้แก่

สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ในปี พ.ศ. 2551-2552 มีจำนวนนักศึกษา 105 และ
86 คน ตามลำดับ และคาดว่าจะในปี พ.ศ. 2553-2555 จะมีนักศึกษา 71, 70 และ 70 คน ตามลำดับ

สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในปี พ.ศ.2551-2552 มีจำนวนนักศึกษา 71 และ 82 คน
คาดว่าจะในปี 2553-2555 จะมีนักศึกษา 94, 132 และ 110 คน ตามลำดับ

สาขาวิชาการจัดการโรงแรม ในปี 2551-2552 มีจำนวนนักศึกษา 85 และ 29 คน และ
คาดว่าจะในปี 2553-2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 53, 91 และ 60 คน ตามลำดับ

สาขาวิชาตลาด ในปี พ.ศ. 2551-2552 มีจำนวนนักศึกษา 21 และ 39 และคาดว่าจะในปี
2553-2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 44, 45 และ 45 คน ตามลำดับ

สาขาวิชาการจัดการ คาดว่าในปี 2553-2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 11, 35 และ 35 คน
ตามลำดับ

คณะโลหการ มี 3 สาขาวิชา ได้แก่

สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมพาณิชยนาวิ คาดว่าในปี 2553-2555 จะมีจำนวน
นักศึกษา 40, 50 และ 50 คน ตามลำดับ

สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ คาดว่าในปี พ.ศ. 2553-2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 50, 50 และ 50 คน ตามลำดับ

สาขาวิชาการจัดการเดินเรือ คาดว่าในปี พ.ศ. 2554-2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 40 และ 40 คน ตามลำดับ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มี 1 สาขาวิชา ได้แก่

สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี ในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนนักศึกษา 72 คน และในปี 2552-2555 คาดว่าจะหยุดดำเนินการสหกิจศึกษา

วิทยาลัยนานาชาติ ในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนนักศึกษา 45 คน และในปี พ.ศ. 2552-2555 คาดว่าจะมีจำนวนนักศึกษา 50, 50 และ 50 คน ตามลำดับ

คณะสหเวชศาสตร์ คาดว่าในปี พ.ศ. 2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 15 คน

2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ที่มีการจัดสหกิจศึกษา จำนวน 1 คณะ ได้แก่

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มี 1 สาขาวิชา ได้แก่

สาขาวิชาเทคโนโลยีโลจิสติกส์และระบบขนส่ง ในปี 2551-2552 มีจำนวนนักศึกษา 43 และ 91 คน และในปี พ.ศ. 2553-2555 คาดว่าจะมีจำนวนนักศึกษา 100, 100 และ 100 คน ตามลำดับ

3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี ที่มีการจัดสหกิจศึกษา จำนวน 1 คณะ ได้แก่

คณะเทคโนโลยีและสังคม 1 สาขาวิชา ได้แก่

สาขาวิชาเทคโนโลยีโลจิสติกส์และระบบขนส่ง ในปี พ.ศ. 2551-2552 มีจำนวนนักศึกษา 25 และ 89 คน และในปี พ.ศ. 2553-2555 คาดว่าจะมีจำนวนนักศึกษา 90, 100 และ 150 คน ตามลำดับ

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คาดว่าในปี พ.ศ. 2553-2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 60, 60 และ 60 คน ตามลำดับ

4. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่มีการจัดสหกิจศึกษา จำนวน 1 คณะ ได้แก่

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 1 สาขาวิชา ได้แก่

สาขาวิชาวิศวกรรมการจัดการอุตสาหกรรม คาดว่าในปี พ.ศ. 2553-2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 30, 30 และ 30 คน ตามลำดับ

5. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มีการจัดสหกิจศึกษา จำนวน 1 คณะ ได้แก่
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและอัญมณีศาสตร์ มี 2 สาขาวิชา ได้แก่
สาขาวิชาวิศวกรรม โลจิสติกส์ คาดว่าในปี พ.ศ. 2554 จะมีจำนวนนักศึกษา 30 คน และ
ในปี 2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 30 คน
สาขาวิชาอัญมณีศาสตร์ คาดว่าในปี พ.ศ. 2554 จะมีจำนวนนักศึกษา 10 คน และในปี
2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 10 คน

ตอนที่ 2 ข้อมูลขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต (Demand) ระหว่างปีการศึกษา 2551- 2555

ตารางที่ 4-5 จำนวนและรายชื่อองค์กรผู้ใช้นักศึกษาที่มีศักยภาพในการรับนักศึกษาปฏิบัติสหกิจ
ศึกษา ปีการศึกษา 2551

องค์กรผู้ใช้นักศึกษา	นอกพื้นที่		ในพื้นที่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
องค์กรผู้ใช้นักศึกษา	95	41.30	135	58.70	230	100.00

ตารางที่ 4-6 จำนวนและรายชื่อองค์กรผู้ใช้นักศึกษาที่ร่วมจัดสหกิจศึกษาในเขตพื้นที่มีในปีการศึกษา
2551

พื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
ฉะเชิงเทรา	5	3.70
ชลบุรี	108	80.00
ระยอง	22	16.30
รวม	135	100.00

จากตารางที่ 4-5 และตารางที่ 4-6 จำนวนผู้ใช้นักศึกษาปีการศึกษา 2551 มีจำนวนทั้งหมด
230 แห่ง ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่เขตเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออก และจำแนกตาม
พื้นที่จังหวัดภายในเขตภาคตะวันออก จำนวน 135 แห่ง ดังต่อไปนี้

จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 5 แห่ง ประกอบด้วย

1. บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ส่วนบริการลูกค้าจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. บริษัท ซีก้า (ประเทศไทย) จำกัด
3. บริษัท กระจกสยาม จำกัด
4. บริษัท ไทยเมทัลโพรเซสซิง จำกัด
5. บริษัท เอ็น เอช เค สปริง (ประเทศไทย) จำกัด

จังหวัดชลบุรี จำนวน 108 แห่ง ประกอบด้วย

1. บริษัท สยามเดินโซ่ แมนูแฟคเจอร์ริง จำกัด
2. บริษัท รามา ชูส์อินดัสตรีส์ จำกัด
3. บริษัท คิมบอล อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด
4. บริษัท ซีดี สติล จำกัด (มหาชน)
5. บริษัท ยูเนียน (2008) จำกัด (มหาชน)
6. โรงพยาบาลสมิติเวช ศรีราชา
7. ศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
8. บริษัท ไวคิง ไลฟ์ เซฟวิ่ง ฯ (ประเทศไทย) จำกัด
9. บริษัท ที ไอ พี เอส จำกัด
10. บริษัท ไทยซัมมิท ฮาร์เนส จำกัด (มหาชน)
11. โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา
12. บริษัท ไนลส์ ประเทศไทย จำกัด
13. บริษัท อินเตอร์ เนชั่นแนล คาสติ้ง จำกัด
14. บริษัท อีโนแอ็ค ออโตโมทีฟ (ประเทศไทย) จำกัด
15. บริษัท สยามคอมเพรสเซอร์อุตสาหกรรม จำกัด
16. บริษัท โกลบอล ฟลีท เซลส์ จำกัด
17. โรงแรม เดอะ ซาวัน
18. บริษัท ไทยสติลเคเบิล จำกัด (มหาชน)
19. บริษัท สยามโตโยต้า อุตสาหกรรม จำกัด
20. บริษัท ไทย ไดโซ แอโรโซล จำกัด
21. โรงแรมชลอินเตอร์ (เมอร์เคียวร์ ชลบุรี)
22. บริษัท แอพพลายด์ โพลีเมอร์ จำกัด
23. บริษัท ไทยแหลมฉบัง เทอร์มินัล จำกัด

24. บริษัท โบตานี บีชีรีสอร์ท
25. บริษัท ชัมมิต แหลมฉบัง โอโต บอดี เวอร์ค จำกัด
26. บริษัท ฟินิกซ์ กอล์ฟแอนด์คันทรีคลับ พัทยา จำกัด
27. โรงพยาบาลเอกชล ชลบุรี
28. เทศบาลตำบลแหลมฉบัง
29. บริษัท โซนี่ เทคโนโลยี ประเทศไทย จำกัด (ชลบุรี เทคโนโลยีเซ็นเตอร์)
30. บริษัท ที เอ็ม ซี แมนูแฟคเจอร์ริง จำกัด
31. บริษัท เอก-ชัย ดิสทริบิวชั่น ซิสเทม จำกัด (พัทยา)
32. บริษัท อมตะทรานสปอร์ต 30 จำกัด
33. บริษัท ซีพี เอฟ เทรคคิง จำกัด
34. บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) สำนักงานภูมิภาคตะวันออก
35. บริษัท เอสซี วาโด จำกัด
36. บริษัท ไมย์เออร์ อินดัสตรีส์ จำกัด
37. บริษัท เดอเบล จำกัด
38. โรงแรมดุสิตธานี พัทยา
39. โรงแรมลองบีชการ์เด้นแอนด์สปา พัทยา
40. โรงแรมแมริออท รีสอร์ท แอนด์ สปา พัทยา
41. โรงแรมเชอราตัน พัทยา
42. โรงแรมเดอะไทด์ บางแสน
43. โรงแรมฮาร์ดร็อค พัทยา
44. โรงแรมรอยัล คลิฟ บีช พัทยา
45. บริษัท อัญชลีวัน จำกัด
46. บริษัท หงษ์ยา แอสเซท จำกัด
47. บริษัท วี.เอ.เอ็น ทราเวล จำกัด
48. บริษัท มิชชั่น อินเตอร์ ทัวร์ จำกัด
49. สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สำนักงานพัทยา)
50. บริษัท เดอะพาโรมา ทราเวล จำกัด (สำนักงานพัทยา)
51. บริษัท แพททริค ทราเวล เซอร์วิส จำกัด
52. บริษัท ออคิด ทราเวล จำกัด (สำนักงานพัทยา)
53. บริษัท เกาะช้าง ทราเวล จำกัด (สำนักงานพัทยา)

54. เมืองจำลอง พัทยา
55. บริษัท บิบลีโอ โกลบัส (ไทยแลนด์) จำกัด
56. บริษัท ไบร แอนด์ จอย จำกัด
57. บริษัท เอ.ที. ชลบุรี ทัวร์ จำกัด
58. บริษัท ที อี แซค ทัวร์ จำกัด (สำนักงานพัทยา)
59. บริษัท ซี-แลนด์ คิสโคเวอร์รี่ จำกัด
60. บริษัท ออลซีซั่น ทราเวล จำกัด
61. บริษัท แพนแอร์ ทราเวล จำกัด
62. บริษัท สยามเอ็กเพรส ทราเวล เซอร์วิส จำกัด
63. บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ส่วนปฏิบัติการระบบท่อในทะเลและสถานีชายฝั่ง
ศูนย์ปฏิบัติการชลบุรี)
64. บริษัท ไทยผลิตภัณฑ์ขี้บข้ม จำกัด
65. บริษัท แอพพลายด์ โพลีเมอร์ จำกัด
66. บริษัท ไทยซัมมิท คอนเน็คเตอร์ จำกัด
67. บริษัท ชันธิ (ประเทศไทย) จำกัด
68. บริษัท นิปปอนเพนต์ (ประเทศไทย) จำกัด
69. บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)
70. บริษัท ไลอออน (ประเทศไทย) จำกัด
71. บริษัท อมตะ ควอเตอร์ จำกัด
72. บริษัท โชติลาภ พาราวัค อินเตอร์เวิลด์ จำกัด
73. บริษัท ฟอสเตอร์วิลเลจอินเตอร์เนชั่นแนล คอร์ปอเรชั่น จำกัด
74. บริษัท เอ็กโซติก ฟู้ด จำกัด
75. สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง
76. สำนักงานเทศบาลเมืองแสนสุข
77. บริษัท โฟมเทค อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
78. บริษัท แวนด้าแพค จำกัด
79. บริษัท อินเตอร์เฟซ โมเดิร์นฟาร์ม จำกัด
80. บริษัท ศรีราชา ฮาร์เบอร์ จำกัด (มหาชน)
81. บริษัท เจดับเบิลยูดี อินโฟ โลจิสติกส์ จำกัด
82. บริษัท ฮัทชีสัน แหลมฉบัง จำกัด

83. บริษัท อีสเทิร์นซี แหลมฉบั๋ง เทอร์มินัล จำกัด
84. บริษัท แหลมฉบั๋ง เทอร์มินัล จำกัด
85. บริษัท แหลมฉบั๋ง อินเตอร์ เทอร์มินัล จำกัด
86. บริษัท เคอร์โลจิตติกส์ จำกัด
87. บริษัท นามยง เทอร์มินัล จำกัด
88. บริษัท ชังกิวแหลมฉบั๋ง (ประเทศไทย) จำกัด
89. บริษัท สยามซีพอร์ท เคอรี่ จำกัด
90. บริษัท เมอร์เมด ออฟชอร์ เซอร์วิสเชส จำกัด
91. บริษัท แอลซีบี จำกัด
92. บริษัท ทรานส์ คอนเทนเนอร์ โลจิสติกส์ จำกัด
93. บริษัท สยามอาซาฮีเทคโนโลยาส จำกัด
94. บริษัท เอฟซี วายคัท จำกัด
95. บริษัท เอ็น วาย เค ไลน์ (ประเทศไทย) จำกัด
96. บริษัท ออลส์โลจิสติกส์ จำกัด
97. บริษัท อมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
98. ธนาคารกรุงไทย สาขานบ้านบึง
99. สำนักงานการค้าต่างประเทศ (ชลบุรี)
100. บริษัท แพนเทค อาร์ แอนด์ ดี จำกัด
101. สำนักงานการทำเรือแหลมฉบั๋ง
102. บริษัท สยามมิชลิน จำกัด
103. บริษัท ชลบุรีเวชสวรรค์ธุรกิจ จำกัด
104. บริษัท เอเลจี เทรดคิง จำกัด
105. บริษัท ชัมมิต โหว่า เมนูแฟคเจอร์ริง จำกัด
106. บริษัท โบตานี่ ลอดจ จำกัด
107. บริษัท เซงเกอร์ (ประเทศไทย) จำกัด
108. บริษัท โอโอซีแอล (ประเทศไทย) จำกัด

จังหวัดระยอง จำนวน 22 แห่ง ประกอบด้วย

1. บริษัท เจเนอรัลมอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด
2. บริษัท เอ็นทีเอ็น เมนูแฟคเจอร์ริง (ประเทศไทย) จำกัด

3. บริษัท บีเอ็มดับเบิลยู (ประเทศไทย) จำกัด
4. บริษัท เกทส์ ยูนิทอะ ประเทศไทย จำกัด
5. บริษัท สวิฟต์อินเตอร์เนชั่นแนล เซอร์วิส จำกัด
6. บริษัท สมบูรณ์โซมิกแมนูแฟกเจอร์ จำกัด
7. บริษัท โกรเฮ่ สยาม จำกัด
8. โรงพยาบาลระยอง
9. บริษัท อิตาชี เคมีคัล ออโตโมทีฟ โปรดักส์ (ประเทศไทย) จำกัด
10. บริษัท ปตท.เคมีคอล จำกัด (มหาชน)
11. บริษัท เกทส์ ยูนิทอะ (ประเทศไทย) จำกัด
12. บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด
13. บริษัท แคมทาเลอร์ (ประเทศไทย) จำกัด
14. บริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด
15. บริษัท ฮาลล่า ไคลเมท คอนโทรล จำกัด (มหาชน)
16. บริษัท เอชเอ็มซี โพลีเมอร์ จำกัด
17. บริษัท ซาบิก อินโนเวทีฟ พลาสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด
18. บริษัท กระจกไทยอาชีพ จำกัด
19. บริษัท เจเนอรัล มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด
20. บริษัท อสูมิกเทค (ประเทศไทย) จำกัด
21. โรงพยาบาลสมิติเวช ระยอง
22. ฟลอยทะเลรีสอร์ท ระยอง

ตารางที่ 4-7 จำนวนและรายชื่อองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่ร่วมจัดสหกิจศึกษานอกเขตพื้นที่ในปี 2551

พื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	74	77.89
สมุทรปราการ	8	8.42
ปทุมธานี	3	3.16
นนทบุรี	1	1.05
สระบุรี	2	2.11
นครปฐม	3	3.16
นครราชสีมา	1	1.05
ตราด	1	1.05
ปราจีนบุรี	1	1.05
ภูเก็ต	1	1.05
รวม	95	100.00

จากตารางที่ 4-7 จำนวนผู้ใช้บัณฑิตภายนอกพื้นที่เขตเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 95 แห่ง ดังต่อไปนี้

จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 74 องค์กร ประกอบด้วย

1. บริษัท พีระพัฒน์ เมีออุตสาหกรรม จำกัด
2. บริษัท พีระพัฒน์ เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)
3. บริษัท ไทยจุร่งเอ็นจิเนียริง จำกัด
4. บริษัท ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สำนักงานใหญ่
5. บริษัท ยูเนียนเทคโนโลยี จำกัด มหาชน (กรุงเทพฯ)
6. บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่
7. บริษัท อโศก พาร์ค จำกัด
8. บริษัท ฟิอาร์ริครูทท์แมนท์แอนด์บิซิเนส จำกัด
9. โรงพยาบาลบางมด
10. บริษัท รีเทลลิงค์ (ไทยแลนด์) จำกัด

11. บริษัท เจนเอ็ก โปรดักชั่น จำกัด
12. บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)
13. บริษัท เหมราช พัฒนาที่ดิน จำกัด (มหาชน)
14. บริษัท ซีอีดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
15. บริษัท ทูมิวสิก จำกัด
16. โรงแรมอมารี กระจ่าง
17. โรงแรมคอร์ทยาร์ด โดยโรงแรมแมริออท กรุงเทพฯ
18. โรงแรมครีမ် กรุงเทพฯ
19. โรงแรมดุสิตธานี กรุงเทพฯ
20. โรงแรม แกรนด์ ไฮแอท เอราวัณ กรุงเทพมหานคร
21. โรงแรมแกรนด์ มิลเลนเนียม สุขุมวิท
22. โรงแรม อินเตอร์คอนติเนนตัล กรุงเทพฯ
23. โรงแรมเจดับบลิว แมริออท
24. โรงแรมเมย์แฟร์ แมริออท เอ็กซ์เชกคิวทีฟ อพาร์ทเมนต์
25. โรงแรมพลาซ่า แอทธินี แบงคอก, รอยัล เมอริเดียน
26. โรงแรม เซอร่าตัน แกรนด์ สุขุมวิท
27. โรงแรม โซฟีเทลเซ็นทรัลพลาซ่า กรุงเทพมหานคร
28. โรงแรมสวิสโซเทล เลอ คองคอร์ด
29. โรงแรมสวิสโซเทล นายเลิศ ปาร์ค
30. โรงแรม บาวันทรี กรุงเทพมหานคร
31. โรงแรม ฮิลโตปารีส กรุงเทพมหานคร
32. โรงแรม รอยัล ออคิด เซอร่าตัน
33. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)
34. บริษัท เอลลิกันซ์ ทราเวล แอนด์ ทรานสปอร์ต จำกัด
35. บริษัท โชคทวี ทัวร์ จำกัด
36. บริษัท ชันสไมล์ โฮลิดี้ แอนด์ ทราเวล จำกัด
37. บริษัท อนิว ทราเวล จำกัด
38. บริษัท สยามเอ็กเพลส ทราเวล เซอร์วิส จำกัด
39. บริษัท อาเซียนเจสตาร์ ทราเวลแอนด์ทัวร์ จำกัด
40. บริษัท หิมาลัยน โฮลิดี้ จำกัด

41. บริษัท ออสก้า โนวา ทัวร์ จำกัด
42. บริษัท เจทัวร์ จำกัด
43. บริษัท รุ่งทรัพย์ สอเลิศย์ ทราเวล จำกัด
44. หุ่นสาวทัวร์
45. บริษัท พี.อาร์.ทัวร์ (1993) จำกัด
46. บริษัท เจอาร์อินเตอร์ จำกัด
47. บริษัท ฟาร์อีสแอร์ทรานเซอร์วิสแอนด์ทัวร์ จำกัด
48. บริษัท ฟอร์เรส ทัวร์
49. บริษัท มิกโก แทรเวล จำกัด
50. สายการบินแอโรฟลอต
51. สายการบินกรุงเทพฯ
52. สายการบินไทย
53. บริษัท โหงวอกเอเยนซี จำกัด
54. บริษัท ไทรีเซน (กรุงเทพ) จำกัด
55. บริษัท ดีเอสแอลโกลบอลฟอร์เวิร์ดดิ้ง (ประเทศไทย) จำกัด
56. บริษัท อ่าวไทยคลั่งสินค้า จำกัด
57. บริษัท ยูนิไทย ชิปปิ้ง จำกัด
58. บริษัท นัทลิน จำกัด
59. บริษัท เบทเทอร์ ซิสเทม จำกัด
60. บริษัท สยามนิสทรานส์ จำกัด
61. บริษัท บางกอกไบรด์ โลจิสติกส์ จำกัด
62. บริษัท กันกุล เอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)
63. บริษัท เคไลน์ (ประเทศไทย) จำกัด
64. บริษัท เอไอเอ ประกันชีวิต จำกัด
65. บริษัท อาเซียนเอ็นจิเนียริง คอนเซาท์รล จำกัด
66. บริษัท เบทาโกร จำกัด (มหาชน)
67. บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
68. บริษัท คลัฟ (ประเทศไทย) จำกัด
69. สายการบินนกแอร์
70. บริษัท สยามซานิทารีเฟดดิ้งส์ จำกัด.

71. บริษัท ชิสโก้ เทรด จำกัด
72. บริษัท ไทยสมุทรประกันชีวิต จำกัด
73. บริษัท ชีนิก แทรเวล แอนด์ ทัวร์ จำกัด
74. ออเรนทิสต์สปา

จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 8 องค์กร ประกอบด้วย

1. บริษัท นิปปอน เพนซ์ (ประเทศไทย) จำกัด
2. บริษัท ในกลุ่มสมบรูณ์ จำกัด
3. บริษัท เมืองโบราณ จำกัด
4. โรงแรม โนโวเทล สุวรรณภูมิ แอร์พอร์ต
5. บริษัท บางกอกไฟล์ท์เซอร์วิส จำกัด
6. สายการบินกาดาร์
7. บริษัท พานาโซนิค เอพี เซลล์ (ประเทศไทย) จำกัด
8. บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

จังหวัดปทุมธานี จำนวน 3 องค์กร ประกอบด้วย

1. บริษัท แพน ราชเทวี กรู๊ป จำกัด (มหาชน)
2. บริษัท นิวัตรปทราเวล จำกัด
3. บริษัท บลูสกาย จำกัด

จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1 องค์กร ประกอบด้วย

1. บริษัท บี.บี.ทัวร์ แอนด์ นอร์ท อีส ทราเวล จำกัด

จังหวัดสระบุรี จำนวน 2 องค์กร ประกอบด้วย

1. บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด
2. บริษัท ไทยอคริลิก ไฟเบอร์ จำกัด

จังหวัดนครปฐม จำนวน 3 องค์กร ประกอบด้วย

1. สวนสามพราน
2. บริษัท อำพลฟู้ดส์โปรดักส์ จำกัด

3.มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1 องค์กร ประกอบด้วย

1. บริษัท อุตสาหกรรมโคราช จำกัด

จังหวัดตราด จำนวน 1 องค์กร ประกอบด้วย

1. ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวเกาะช้าง

จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 1 องค์กร ประกอบด้วย

1. บริษัท กุลธร พรีเมียร์ จำกัด

จังหวัดภูเก็ต จำนวน 1 องค์กร ประกอบด้วย

1. เจดับบลิว แมริออท ภูเก็ต รีสอร์ท แอนด์ สปา

ตารางที่ 4-8 จำนวนและประมาณการองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่เข้าร่วมจัดสหกิจศึกษา ปี 2551-2555

ลำดับ	สถานประกอบการในพื้นที่	จำนวนองค์กรผู้ใช้ที่ เข้าร่วมสหกิจศึกษา		อัตราการ เพิ่มขึ้นปี 2551 - 2552	จำนวนองค์กรผู้ใช้ที่เข้าร่วม สหกิจศึกษา		
		2551	2552		2553	2554	2555
1	ฉะเชิงเทรา	5	8	37.50%	11	16	23
2	ชลบุรี	108	159	32.08%	225	319	452
3	ระยอง	22	36	38.89%	51	72	102
4	จันทบุรี	0	3	100.00%	4	6	9
5	ตราด	1	1	0.00%	1	2	3
ค่าเฉลี่ยอัตราการเพิ่มขึ้นใช้เป็น ฐานในการคำนวณทุกปี		136	207	41.69%	293	416	589

จำนวนและรายชื่อองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่ร่วมจัดสหกิจศึกษาในเขตพื้นที่เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออก ในปีการศึกษา 2552 เข้าร่วมสหกิจศึกษาอัตราเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 41.69 ต่อปีจากปีการศึกษา 2551 ดังนี้

จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 3 องค์กร ประกอบด้วย

1. บริษัท วินโคสท์ โลจิสติกส์ จำกัด
2. บริษัท เลนโซวิล จำกัด
3. บริษัท บางปะกง ชาร์เตอร์ จำกัด

จังหวัดจันทบุรี จำนวน 3 องค์กร ประกอบด้วย

1. บริษัท สยามแม็คโคร จำกัด จังหวัดจันทบุรี
2. ไปรษณีย์จังหวัดจันทบุรี
3. บริษัท เทสโก้โลตัส จำกัด จังหวัดจันทบุรี

จังหวัดชลบุรี จำนวน 51 องค์กร ประกอบด้วย

1. บริษัท ไทเท็กซ์ เอเชีย จำกัด
2. บริษัท โพลีคอม โกลบอล จำกัด
3. บริษัท เบสท์โลจิสติกส์ แอนด์เซอร์วิสเชส จำกัด
4. บริษัท เวียร์โลจิสติกส์ จำกัด
5. บริษัท เอ็กเซล โลจิสติกส์(ฟาร์อีส) จำกัด
6. บริษัท ทีเคเอส โลจิสติกส์ จำกัด
7. บริษัท พี.บี.พี.เซอร์วิสเซส จำกัด
8. บริษัท สุภาวุฒินันท์ จำกัด
9. บริษัท มิชชั่น อินเตอร์ ทัวร์ จำกัด
10. บริษัท วีโออาร์เอ็น ทราเวล จำกัด
11. บริษัท ทราเวล เซอร์วิส จำกัด
12. บริษัท สปอร์ตนิวกอล์ฟ จำกัด
13. โรงแรม แมริออท รีสอร์ท แอนด์ สปา
14. โรงแรม อมารีออริคัล รีสอร์ทแอนด์ทาวเวอร์ พัทยา
15. โรงแรมแอมบาสเดอร์ ซิตี้ จอมเทียน
16. โรงแรมการ์เดนคิลฟิ รีสอร์ทแอนด์สปา
17. บริษัท แซมเปียน ทัวร์ แอนด์ ทราเวล จำกัด
18. บริษัท พีแอล ทราเวล เซอร์วิส จำกัด
19. บริษัท ทัวร์ ฟอรั่ ยู จำกัด

20. บริษัท ทราชมณี จำกัด
21. บริษัท เจดับบลิว ทราเวล จำกัด สำนักงานบางแสน
22. บริษัท ไทย เอ็น โอ เค จำกัด
23. บริษัท ทัวร์อิส จำกัด
24. บริษัท ทัวร์อิส จำกัด
25. บริษัท วนชัยกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
26. บริษัท ไอวายโอ เซอร์วิส จำกัด
27. บริษัท พันธ์ โภคภัณฑ์ จำกัด
28. โรงแรม วู้ดแลนด์ รีสอร์ท พัทยา
29. สวนนงนุช
30. โรงแรมมณเฑียร พัทยา
31. โรงแรมสยามเบย์ชอร์
32. บริษัท ดีเอสแอล เอ็กเซล ซัพพลายเชน จำกัด (แหลมฉบัง)
33. บริษัท เกียวริช อิโอ (ประเทศไทย) จำกัด
34. สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง
35. บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล คิวริตี้ ฟุตแวร์ จำกัด (I.C.F)
36. บริษัท เบทเทอร์ชีสเต็ม จำกัด
37. บริษัท อีทรัคเทอร์มินอลคอตคอม จำกัด
38. บริษัท เอ.ซี.จี ออโตโมทีฟ จำกัด
39. บริษัท ไคกินอินเตอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด
40. บริษัท ซีไลฟ์ ชิปปีง จำกัด
41. บริษัท สบายไลน์ จำกัด
42. บริษัท แอลซีบี คอนเทนเนอร์ เทอร์มินอล 1 จำกัด
43. บริษัท ไพโอเนียร์ คาร์โก้ จำกัด
44. บริษัท โพลิคอม โกลบอล จำกัด
45. บริษัท อินเด็กซ์ ลีฟวิ่งมอลล์ จำกัด (สาขาชลบุรี)
46. โรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา
47. บริษัท เดลเบล จำกัด
48. บริษัท กิฟุ เซอิกิ (ประเทศไทย) จำกัด
49. ธนาคารออมสิน จำกัด สาขาหนองมน

50. บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) สาขาชลบุรี
 51. บริษัท ทีทีเค โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด

จังหวัดระยอง จำนวน 14 องค์กร ประกอบด้วย

1. บริษัท เค.วี.บูรพา จำกัด
2. บริษัท เค.วี.ทรานสปอร์ต จำกัด
3. บริษัท เอสเอ็มซี โลจิสติกส์ จำกัด
4. บริษัท ซีพีพีซี จำกัด(มหาชน)
5. บริษัท เสริมทรัพย์ ออโต้ แอนด์ ซัพพลายเชน จำกัด
6. ห้างหุ้นส่วนแก้วเจริญทรานสปอร์ต จำกัด
7. บริษัท จีโอดี มารีน เซอร์วิส จำกัด
8. บริษัท เอฟทีเอสบริการขนส่ง จำกัด
9. ห้างหุ้นส่วน วายุภักย์ ลำเลียง จำกัด
10. บริษัท เค วี บูรพา จำกัด
11. บริษัท พี.บี.พีชเชอร์ โปรดักส์ จำกัด
12. บริษัท ปตท.อะโรเมติกส์และการกลั่น จำกัด (มหาชน)
13. บริษัท เอ ซี ที อินเทลลิเจนท์ จำกัด
14. บริษัท เคเฟอร์ เอ็นจิเนียริง (ประเทศไทย) จำกัด

ตารางที่ 4-9 จำนวนและประมาณการจำนวนนักศึกษาที่สถานประกอบการจะรับนักศึกษา
 สหกิจศึกษาปีการศึกษา 2553-2555

ลำดับ	สถานประกอบการ ในพื้นที่	จำนวนองค์กรผู้ใช้ที่เข้าร่วมสหกิจศึกษา			อัตราเฉลี่ยการรับ นักศึกษาแต่ละ	จำนวนนักศึกษาที่เข้ารับ สถานประกอบการ		
		2553	2554	2555		2553	2554	2555
1	ฉะเชิงเทรา	11	16	23	2 คน	22	32	46
2	ชลบุรี	225	319	452	2 คน	450	638	904
3	ระยอง	51	72	102	2 คน	102	144	204
4	จันทบุรี	4	6	9	2 คน	8	12	18
5	ตราด	1	2	3	2 คน	2	4	6
รวม		293	416	589		584	830	1,178

จากตารางที่ 4-9 จำนวนและประมาณการจำนวนนักศึกษาที่สถานประกอบการจะรับ
นักศึกษาสหกิจศึกษา ปีการศึกษา 2553-2555 มีอัตราเฉลี่ยการรับนักศึกษาของสถาน
ประกอบการแต่ละ 2 คน โดยคำนวณจากประมาณจำนวนสถานประกอบการหรือองค์กร
ผู้ใช้บัณฑิตได้แก่ ปีการศึกษา 2553 ประมาณการสถานประกอบการจำนวน 293 แห่ง รับ
นักศึกษาแต่ละ 2 คนเท่ากับประมาณจำนวน 584 คน ปีการศึกษา 2554 ประมาณการ
สถานประกอบการจำนวน 416 แห่ง รับนักศึกษาแต่ละ 2 คนเท่ากับประมาณจำนวน 830 คน
ปีการศึกษา 2555 ประมาณการสถานประกอบการจำนวน 589 แห่ง รับนักศึกษาแต่ละ 2 คน
เท่ากับประมาณจำนวน 1,178 คน

ตารางที่ 4-10 จำนวนและประมาณการความต้องการสาขาวิชาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ปีการศึกษา
2552-2555

ลำดับ	พื้นที่	จำนวนสาขารับจริง		ความต้องการรับในอนาคต		
		2551	2552	2553	2554	2555
1	สาขาวิชาที่ดำเนินการอยู่แล้ว	14	14	18	21	22
2	สาขาวิชาที่ยังไม่ได้ดำเนินการ	21	21	21	21	21
1	รวม	35	39	39	42	43

จากตารางที่ 4-10 จำนวนและประมาณการความต้องการสาขาวิชาขององค์กรผู้ใช้
บัณฑิต พ.ศ. 2553-2555 ดังต่อไปนี้

1. วิศวกรรมอุตสาหการ
2. วิศวกรรมเครื่องกล
3. วิศวกรรมเคมี
4. วิศวกรรมเครื่องยนต์
5. วิศวกรรมอาหาร
6. วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม
7. วิศวกรรมคอมพิวเตอร์
8. วิศวกรรมความปลอดภัย
9. วิศวกรรมไฟฟ้า
10. เทคโนโลยีการเกษตร

11. วิทยาศาสตร์การอาหาร
12. วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
13. วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์
14. คอมพิวเตอร์
15. พืชศาสตร์
16. จิตวิทยา
17. ศิลปกรรม
18. ออกแบบ/สถาปัตยกรรม
19. ภาษาญี่ปุ่น
20. ภาษาจีน
21. ภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อประเมินศักยภาพ และความพร้อมในการจัดสหกิจศึกษา ขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต

ตารางที่ 4-11 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามตำแหน่งงานในองค์กร

ตำแหน่งผู้ให้ข้อมูลในองค์กร	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล	121	42.80
หัวหน้าฝ่าย	82	29.00
ผู้จัดการ/ผู้อำนวยการ/เจ้าของกิจการ	77	27.20
อื่นๆ	3	1.10
จำนวนรวม	283	100.00

* มีผู้ไม่ตอบคำถามในข้อนี้ 1 คน

จากตารางที่ 4-11 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลมากที่สุด มีจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 42.80 รองลงมาเป็นหัวหน้าฝ่าย จำนวน 82 คน ร้อยละ 29.00 ผู้จัดการ/ผู้อำนวยการ/เจ้าของกิจการมากเป็นอันดับ 3 จำนวน 77 คน ร้อยละ 27.20 และมีตำแหน่งอื่น ๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.10

ตารางที่ 4-12 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามที่ตั้ง

พื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
ฉะเชิงเทรา	34	12.00
ชลบุรี	108	38.00
ระยอง	40	14.10
จันทบุรี	6	2.10
นอกพื้นที่	96	33.80
จำนวนรวม	284	100.00

จากตารางที่ 4-12 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกมีจำนวน 188 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.20 นอกพื้นที่จำนวน 96 แห่ง ร้อยละ 33.80 โดยที่ตั้งขององค์กรผู้ให้ข้อมูล ในพื้นที่ภาคตะวันออกส่วนใหญ่มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรีมากที่สุด มีจำนวน 108 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 38.00 จากจำนวนองค์กรผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด รองลงมาจังหวัดระยอง จำนวน 40 แห่ง ร้อยละ 14.10 จังหวัดฉะเชิงเทรามีเป็นอันดับ 3 จำนวน 34 แห่ง ร้อยละ 12.00 ส่วนจังหวัดจันทบุรีมีองค์กรผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.10

ตารางที่ 4-13 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามประเภทธุรกิจ

ประเภทธุรกิจ	จำนวน	ร้อยละ
อุตสาหกรรม	246	86.65
ค้าปลีกค้าส่ง	18	6.35
บริการ	20	7.00
จำนวนรวม	284	100.00

จากตารางที่ 4-13 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในประเภทธุรกิจอุตสาหกรรมมากที่สุด มีจำนวน 246 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.65 รองลงมาอยู่ในประเภทธุรกิจบริการ จำนวน 20 แห่ง ร้อยละ 7.00 และประเภทธุรกิจค้าปลีกค้าส่งมีจำนวนผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด 18 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.35

ตารางที่ 4-14 จำนวนและร้อยละขององค์กรที่มีการจัดประสบการณ์ทำงานให้นักศึกษา

การจัดประสบการณ์ทำงานให้นักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มี	248	87.30
ไม่มี	36	12.70
จำนวนรวม	284	100.00

จากตารางที่ 4-14 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีการจัดประสบการณ์ทำงานให้นักศึกษา มีจำนวน 248 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.30 ส่วนที่เหลือจำนวน 36 แห่ง หรือร้อยละ 12.70 ไม่มีการจัดประสบการณ์ทำงานให้นักศึกษา

ตารางที่ 4-15 จำนวนและร้อยละประเภทของการจัดประสบการณ์ทำงานให้นักศึกษา

ประเภทของการจัดประสบการณ์	จำนวน	ร้อยละ
สหกิจศึกษา	142	57.26
ฝึกงานภาคฤดูร้อน	44	17.74
ทวิภาคี	62	25.00
จำนวนรวม	248	100.00

จากตารางที่ 4-15 พบว่า องค์กรผู้ให้ข้อมูลที่มีการจัดประสบการณ์ทำงานให้นักศึกษา จำนวน 248 แห่ง มีการจัดประสบการณ์การทำงานด้วยโครงการสหกิจศึกษามากที่สุด มีจำนวน 142 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.26 รองลงมาเป็นการจัดประสบการณ์การทำงานประเภททวิภาคี จำนวน 62 แห่ง ร้อยละ 25.00 และจัดประสบการณ์การทำงานประเภทฝึกงานฤดูร้อนน้อยที่สุด มีจำนวน 44 แห่ง ร้อยละ 17.74

ตารางที่ 4-16 ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจในโครงการสหกิจศึกษา

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	SD.	ระดับความรู้ความเข้าใจ	อันดับ
สถานประกอบการได้จัดโครงสร้างองค์กรรองรับสหกิจศึกษา โดยกำหนดให้เป็นภาระงานขององค์กรอย่างหนึ่งและมีผู้รับผิดชอบชัดเจน	3.69	0.944	มาก	8
สถานประกอบการได้กำหนดลักษณะงานสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ชัดเจนตรงตามวิชาเอกที่นักศึกษาเรียน	3.80	0.837	มาก	5
สถานประกอบการกำหนดหลักฐานประกอบการสมัครสหกิจศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคนที่สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา	3.79	0.823	มาก	6
สถานประกอบการได้กำหนดลักษณะที่พึงประสงค์ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ชัดเจน	3.96	0.901	มาก	3
สถานประกอบการได้กำหนดเรื่องการวัดและการประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาสอดคล้องกับที่กำหนดในหลักสูตรสถาบันผู้ผลิตบัณฑิต	3.96	0.890	มาก	4
สถานประกอบการได้จัดสวัสดิการ สำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง เช่น อาหารกลางวัน ที่พัก เบี้ยเลี้ยง เงินเดือน	3.96	1.213	มาก	11
องค์กรผู้ให้บัณฑิตได้ให้โอกาสนักศึกษาสหกิจศึกษาเข้าร่วมประชุมองค์กรตามที่เห็นสมควร	3.53	1.024	มาก	10
สถานประกอบการ ได้เข้าร่วมโครงการปฐมนิเทศและการร่วมเสวนาหลังปฏิบัติสหกิจศึกษาในสถาบันการศึกษาด้วยตามความเหมาะสม	3.96	0.890	มาก	5

ตารางที่ 4-16 ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจในโครงการสหกิจศึกษา (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	SD.	ระดับความรู้ความเข้าใจ	อันดับ
สถานประกอบการจัดพี่เลี้ยง (Job Supervisor/Mentor) ขององค์กรเพื่อทำหน้าที่กำหนดงานให้นักศึกษาปฏิบัติทางวิชาการ การกำหนดและดูแลเรื่อง ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ตามลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนการวัดและประเมินผลตามที่กำหนด	4.00	0.938	มาก	2
สถานประกอบการจัดให้มีการปฐมนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับองค์กร การปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กร ครอบคลุมเรื่องโครงสร้างสายงาน	4.31	0.670	มากที่สุด	1
สถานประกอบการแห่งนี้มีแผนรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ทั้งปี	3.76	1.150	มาก	7
รวม	3.79	0.669	มาก	

จากตารางที่ 4-16 พบว่า องค์กรผู้ให้ข้อมูลมีระดับความรู้ความเข้าใจในโครงการสหกิจศึกษาโดยรวมในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.79 โดยมีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุดในเรื่องสถานประกอบการจัดให้มีการปฐมนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับองค์กร การปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กร ครอบคลุมเรื่องโครงสร้างสายงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.31 องค์กรผู้ให้ข้อมูลมีระดับความรู้ความเข้าใจระดับมากในเรื่องสถานประกอบการจัดพี่เลี้ยง (Job Supervisor/Mentor) ขององค์กรเพื่อทำหน้าที่กำหนดงานให้นักศึกษาปฏิบัติทางวิชาการ การกำหนดและดูแลเรื่องระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ตามลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนการวัดและประเมินผลตามที่กำหนด ค่าเฉลี่ย 4.00 รองลงมาเรื่องสถานประกอบการได้กำหนดลักษณะที่พึงประสงค์ ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ชัดเจน เรื่องสถานประกอบการได้กำหนดเรื่องการวัดและการประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาสอดคล้องกับที่กำหนดในหลักสูตรสถาบันผู้ผลิตบัณฑิต เรื่องสถานประกอบการได้กำหนดค่านิยมงานสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ชัดเจนตรงตามวิชาเอกที่นักศึกษาเรียน เรื่องสถานประกอบการกำหนดหลักฐานประกอบการสมัครสหกิจศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคนที่สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา เรื่องสถานประกอบการแห่งนี้มีแผนรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ทั้งปี เรื่องสถาน

ประกอบการได้จัดโครงสร้างองค์กรรองรับสหกิจศึกษา โดยกำหนดให้เป็นภาระงานขององค์กร
 อย่างหนึ่ง และมีผู้รับผิดชอบชัดเจน เรื่องสถานประกอบการ ได้เข้าร่วม โครงการปฐมนิเทศและการ
 ร่วมเสวนาหลังปฏิบัติสหกิจศึกษาในสถาบันการศึกษาด้วยตามความเหมาะสม และเรื่ององค์กรผู้
 บัณฑิตได้ให้โอกาสนักศึกษาสหกิจศึกษาเข้าร่วมประชุมองค์กรตามที่เห็นสมควร มีค่าเฉลี่ย 3.96
 3.95 3.80 3.79 3.76 3.69 3.54 และ 3.53 เรื่องสถานประกอบการ ได้จัดสวัสดิการ สำหรับนักศึกษา
 สหกิจศึกษาอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง เช่น อาหารกลางวัน ที่พัก เบี้ยเลี้ยง เงินเดือน มี
 ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.41

ตารางที่ 4-17 ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจในโครงการสหกิจศึกษา จำแนกตามการจัด
ประสบการณ์การทำงานให้นักศึกษา

ข้อคำถาม	มีการจัดประสบการณ์การทำงาน				ไม่มีการจัดประสบการณ์การทำงาน			
	ค่าเฉลี่ย	SD.	ระดับ	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	SD.	ระดับ	อันดับ
สถานประกอบการได้จัดโครงสร้างองค์กรรองรับสหกิจศึกษา โดยกำหนดให้เป็นภาระงานขององค์กรอย่างหนึ่ง และมีผู้รับผิดชอบชัดเจน	มาก	0.949	มาก	6	3.53	0.910	มาก	8
สถานประกอบการได้กำหนดลักษณะงานสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ชัดเจน ตรงตามวิชาเอกที่นักศึกษาเรียน	3.79	0.845	มาก	4	3.81	0.786	มาก	4
สถานประกอบการกำหนดหลักฐานประกอบการสมัครสหกิจศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตนที่สอดคล้องกับสถานศึกษา	3.79	0.845	มาก	4	3.72	0.882	มาก	4
สถานประกอบการได้กำหนดลักษณะที่พึงประสงค์ ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ชัดเจน	3.95	0.916	มาก	3	4.00	0.793	มาก	2
สถานประกอบการได้กำหนดเรื่องการวัดและการประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาสอดคล้องกับที่กำหนดในหลักสูตรสถาบันผู้ผลิตบัณฑิต	3.95	0.896	3.95	3	3.95	0.860	มาก	2
สถานประกอบการได้จัดสวัสดิการสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง เช่น อาหารกลางวัน ที่พัก เบี้ยเลี้ยง เงินเดือน	3.45	1.223	3.45	3	3.45	1.125	ปานกลาง	10
องค์กรผู้ใช้บัณฑิตได้ให้โอกาสนักศึกษาสหกิจศึกษาเข้าร่วมประชุมองค์กรตามที่เห็นสมควร	3.54	0.997	มาก	4	3.31	1.206	มาก	4
สถานประกอบการได้เข้าร่วมโครงการปฐมนิเทศและการร่วมเสวนาหลังปฏิบัติสหกิจศึกษาในสถาบันการศึกษาด้วยตามความเหมาะสม	3.62	0.831	มาก	3	4.00	0.910	ปานกลาง	2

ตารางที่ 4-17 ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจในโครงการสหกิจศึกษา จำแนกตามการจัด
ประสบการณ์การทำงานให้นักศึกษา (ต่อ)

ข้อคำถาม	มีการจัดประสบการณ์การทำงาน				ไม่มีการจัดประสบการณ์การทำงาน			
	ค่าเฉลี่ย	SD.	ระดับ	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	SD.	ระดับ	อันดับ
สถานประกอบการจัดพี่เลี้ยง (Job Supervisor/Mentor) ขององค์กรเพื่อทำหน้าที่กำหนดงานให้นักศึกษาปฏิบัติทางวิชาการ การกำหนดและดูแลเรื่องระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ตามลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนการวัดและประเมินผลตามที่กำหนด	4.04	0.901	4.04	2	3.78	1.149	มาก	5
สถานประกอบการจัดให้มีการปฐมนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับองค์กร การปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กร ครอบคลุมเรื่องโครงสร้างสายงาน	4.33	0.657	มากที่สุด	1	4.22	0.760	มากที่สุด	1
สถานประกอบการแห่งนี้มีแผนรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ทั้งปี	3.78	1.150	มาก	5	3.61	1.153	มาก	7
รวม	3.81	0.662	มาก		3.66	0.714	มาก	

จากตารางที่ 4-17 พบว่า องค์กรผู้ให้ข้อมูลที่มีการจัดประสบการณ์การทำงานให้นักศึกษา และที่ไม่มีการจัดประสบการณ์การทำงานให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในโครงการสหกิจศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับความรู้ความเข้าใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.81 และ 3.66 ตามลำดับ โดยองค์กรผู้ให้ข้อมูลที่มีการจัดประสบการณ์การทำงานให้นักศึกษามีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุดในเรื่องสถานประกอบการจัดให้มีการปฐมนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับองค์กร การปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กร ครอบคลุมเรื่องโครงสร้างสายงานมีค่าเฉลี่ย 4.33 รองลงมามีระดับความรู้ความเข้าใจระดับมากในเรื่องสถานประกอบการจัดพี่เลี้ยง (Job Supervisor/Mentor) ขององค์กรเพื่อทำหน้าที่กำหนดงานให้นักศึกษาปฏิบัติทางวิชาการ การกำหนดและดูแลเรื่องระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ตามลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนการวัดและประเมินผลตามที่กำหนด เรื่องสถานประกอบการได้กำหนดลักษณะที่พึงประสงค์ ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ชัดเจน เรื่องสถานประกอบการได้กำหนดเรื่องการวัดและการประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาสอดคล้องกับที่กำหนดในหลักสูตร

สถาบันผู้ผลิตบัณฑิต เรื่องสถานประกอบการได้กำหนดลักษณะงานสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษา ไว้ชัดเจนตรงตามวิชาเอกที่นักศึกษาเรียน เรื่องสถานประกอบการกำหนดหลักฐานประกอบการ สมัครสหกิจศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคนที่สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา เรื่องสถาน ประกอบการแห่งนี้มีแผนรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ทั้งปี เรื่องสถานประกอบการได้จัดโครงสร้าง องค์กรรองรับสหกิจศึกษา โดยกำหนดให้เป็นภาระงานขององค์กรอย่างหนึ่ง และมีผู้รับผิดชอบ ชัดเจน เรื่องสถานประกอบการได้เข้าร่วมโครงการปฐมนิเทศและการร่วมเสวนาหลังปฏิบัติสหกิจ ศึกษาในสถาบันการศึกษาด้วยตามความเหมาะสม และเรื่ององค์กรผู้ใช้บัณฑิตได้ให้โอกาส นักศึกษาสหกิจศึกษาเข้าร่วมประชุมองค์กรตามที่เห็นสมควร มีค่าเฉลี่ย 4.04 3.95 3.95 3.79 3.79 3.78 3.72 3.62 และ 3.54 ตามลำดับ เรื่องสถานประกอบการได้จัดสวัสดิการ สำหรับนักศึกษาสหกิจ ศึกษาอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง เช่น อาหารกลางวัน ที่พัก เบี้ยเลี้ยง เงินเดือน มีค่าเฉลี่ยน้อย ที่สุด 3.45

ส่วนองค์กรที่ไม่มีการจัดประสบการณ์การทำงานให้นักศึกษามีระดับความรู้ความเข้าใจ ในระดับมากที่สุดในเรื่องสถานประกอบการจัดให้มีการปฐมนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับองค์กร การปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กร ครอบคลุมเรื่องโครงสร้างสายงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.22 รองลงมามีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับมากในเรื่องสถานประกอบการได้กำหนดลักษณะที่ พึงประสงค์ ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ ชัดเจน เรื่องสถานประกอบการได้กำหนดเรื่องการวัดและการประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจ ศึกษาสอดคล้องกับที่กำหนดในหลักสูตรสถาบันผู้ผลิตบัณฑิต เรื่องสถานประกอบการได้กำหนด ลักษณะงานสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ชัดเจนตรงตามวิชาเอกที่นักศึกษาเรียน เรื่องสถาน ประกอบการจัดที่เลี้ยง (Job Supervisor/Mentor) ขององค์กรเพื่อทำหน้าที่กำหนดงานให้นักศึกษา ปฏิบัติทางวิชาการ การกำหนดและดูแลเรื่อง ระเบียบวินัย เรื่องสถานประกอบการกำหนดหลักฐาน ประกอบการสมัครสหกิจศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคนที่สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา เรื่องสถานประกอบการแห่งนี้มีแผนรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ทั้งปี เรื่องสถานประกอบการได้จัด โครงสร้างองค์กรรองรับสหกิจศึกษา โดยกำหนดให้เป็นภาระงานขององค์กรอย่างหนึ่ง และมี ผู้รับผิดชอบชัดเจน และเรื่ององค์กรผู้ใช้บัณฑิตได้ให้โอกาสนักศึกษาสหกิจศึกษาเข้าร่วมประชุม องค์กรตามที่เห็นสมควร มีค่าเฉลี่ย 4.00 3.94 3.81 3.78 3.72 3.61 3.53 และ 3.44 ตามลำดับ มีระดับ ความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางในเรื่องสถานประกอบการได้จัดสวัสดิการ สำหรับนักศึกษา สหกิจศึกษาอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง เช่น อาหารกลางวัน ที่พัก เบี้ยเลี้ยง เงินเดือน และ เรื่องสถานประกอบการ ได้เข้าร่วมโครงการปฐมนิเทศและการร่วมเสวนาหลังปฏิบัติสหกิจศึกษา ในสถาบันการศึกษาด้วยตามความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.14 และ 3.03 ตามลำดับ

**ผลการวิเคราะห์เพื่อประเมินศักยภาพ และความพร้อมในการจัดสหกิจศึกษาของ
สถาบันการศึกษา องค์กรผู้ใช้บัณฑิต จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)**

แนวโน้มการเข้าร่วมจัดสหกิจศึกษาของสถานประกอบการมีจำนวนสูงขึ้น และอัตราการขยายตัวของหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาในเขตภาคตะวันออกมีการเพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยข้อมูลปี 2551 องค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่ร่วมจัดสหกิจศึกษาในเขตพื้นที่เครือข่ายภาคตะวันออกมีจำนวน 136 แห่ง และข้อมูลจากสำรวจพื้นที่ในปี 2552 มีอัตราองค์กรผู้ใช้บัณฑิตเพิ่มขึ้น 41.69% จำนวนทั้งหมดคือ 207 แห่ง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการประเมินศักยภาพและความพร้อมในการจัดสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้จัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากการกำหนดแนวทางการสนทนากลุ่มจำนวน 2 ครั้ง ในการวิจัยนี้ ได้จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้บริหาร/ คณาจารย์ ที่รับผิดชอบส่วนงานวิชาการ จำนวน 6 สถาบัน
1. พนักงาน/ผู้ดูแลส่วนงานสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่รับผิดชอบ

เพื่อวิเคราะห์การประเมินศักยภาพ และความพร้อมในการจัดสหกิจศึกษาของ
สถาบันการศึกษา องค์กรผู้ใช้บัณฑิต/สถานประกอบการ สามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน
โอกาส และอุปสรรคสรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 4-18 การวิเคราะห์ SWOT ของสถาบันการศึกษา

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
1. นโยบายของภาครัฐได้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการจัดสหกิจศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนเพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพและคุณลักษณะที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ 2. ภาคตะวันออกมีสถานประกอบการจำนวนมากเพียงพอที่รองรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงาน 3. สถานที่ตั้งของสถาบันการศึกษาใกล้กับแหล่งนิคมอุตสาหกรรมหลายแห่งในเขตภาคตะวันออกและเมืองพัทยาซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่รองรับนักศึกษาในการดำเนินการสหกิจศึกษา 4. ผู้บริหารสถาบันการศึกษาหลายแห่งเริ่มต้นดำเนินการสหกิจศึกษา 5. หลักสูตรหลายหลักสูตรในสถาบันศึกษามีการฝึกงาน 4 เดือนอยู่แล้ว ซึ่งสามารถปรับเข้าระบบสหกิจศึกษาได้ง่ายขึ้น 6. ผู้บริหารสหกิจศึกษาในสถาบันแม่ข่ายมีสัมพันธภาพที่ดีกับสถานประกอบการและองค์กรวิชาชีพหลายแห่งในภาคตะวันออก เป็นอย่างดี	1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ไม่ได้นำสหกิจศึกษาเป็นนโยบายในการจัดหลักสูตร อาจเนื่องจากยังขาดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องสหกิจศึกษา 2. สถาบันการศึกษาหลายแห่งมีวิทยาเขตไม่ค่อยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกิจศึกษา 3. ภาควิชาและคณาจารย์ยังไม่เข้าใจระบบสหกิจศึกษาและวิธีการเริ่มต้นดำเนินการ 4. คณาจารย์มีปัญหาความเข้าใจตำแหน่งงาน แหล่งงาน และการเข้าถึงสถานประกอบการ 5. คณาจารย์ขาดขวัญและกำลังใจจากผู้บริหารในการดำเนินงาน 6. มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสถาบันการศึกษามากในช่วงปี 2551-2552 ทำให้การดำเนินงานสหกิจศึกษาขาดความต่อเนื่อง 7. สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้ตั้งศูนย์ประสานงานสหกิจศึกษา บางแห่งเพิ่มเริ่มตั้งแต่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจและความชัดเจน 8. นักศึกษาของสถาบันการศึกษายังมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องสหกิจศึกษาน้อยมาก
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Treat)
1. หน่วยงานภายนอกสนับสนุนการจัดสหกิจศึกษาเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันการศึกษา และนักศึกษา 2. สถาบันการศึกษานับสนับสนุนให้จัดสหกิจศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ และสถาบันฯ กับสถานประกอบการเพิ่มอัตราการได้งานทำของบัณฑิตสูงขึ้น	1. ภาวะเศรษฐกิจถดถอยทำให้สถานประกอบการลดอัตราการรับนักศึกษาสหกิจศึกษาเข้าปฏิบัติงาน 2. งบประมาณที่เพิ่มขึ้นของสถาบันการศึกษา และนักศึกษาสหกิจศึกษา เช่น ค่าใช้จ่ายในการนิเทศงาน ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาสหกิจศึกษาเกี่ยวกับการเดินทางและที่พักระหว่างปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4-19 การวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรผู้ให้บริการ

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
1. มีสถานประกอบการจำนวนมากรับนักศึกษาสหกิจอยู่แล้ว 2. สถานประกอบการส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี 3. มีสมาคมวิชาชีพ อาทิ สมาคมบริหารงานบุคคล ภาคตะวันออก และสมาคมโรงแรมไทยภาคตะวันออก ให้ความรู้และความเข้าใจกับสถานประกอบการที่เป็นสมาชิก 4. สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมกับสถาบันการศึกษา	1. สถานประกอบการหลายแห่งยังให้ความสำคัญในการติดต่อกับตัวบุคคลมากกว่าความเป็นสถาบันการศึกษา 2. สถานประกอบการหลายแห่งยังเลือกปฏิบัติกับสถาบันการศึกษา 3. สถานประกอบการยังไม่ได้ให้ความสนใจและเข้าใจที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานสหกิจศึกษาทุกข้อ 4. สถานประกอบการหลายแห่งยังมีความรู้สึกเป็นการช่วยเหลือสถาบันการศึกษามากกว่าการมีส่วนร่วมและประโยชน์ร่วมกัน 5. ผู้บริหารสถานประกอบการ ที่เลี้ยงในสถานประกอบการ ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา ควรให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องประโยชน์ของสหกิจศึกษา เช่น นักศึกษาทำโครงการพัฒนาสถานประกอบการ และการลดค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานประจำ 6. สถานประกอบการมีความต้องการรับนักศึกษาสหกิจศึกษาในหลายหลักสูตร ซึ่งสถาบันการศึกษาของภาคตะวันออกยังไม่มีนักศึกษาสหกิจศึกษาของหลักสูตรรองรับความต้องการของสถานประกอบการ เช่น วิศวกรรมเครื่องกลวิศวกรรมอาหาร วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม วิศวกรรมความปลอดภัย เป็นต้น 7. สถานประกอบการ ไม่ได้ให้นักศึกษาที่เข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษาไม่ตรงสายงานที่เรียนมา

ตารางที่ 4-19 การวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรผู้ให้บริการ (ต่อ)

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Treat)
1. การขยายตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคตะวันออก มีสูงมาก ความต้องการกำลังคนและโอกาสในการจัดตำแหน่งงานนักศึกษาสหกิจศึกษามีสูงขึ้น 2. ความหลากหลายของกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งทางด้านอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยว และเกษตร ทำให้มีความหลากหลายของตำแหน่งงาน 3. นโยบายและการส่งเสริมของภาครัฐมีความชัดเจนมากขึ้น 4. สมาคมสหกิจศึกษาไทยเป็นศูนย์กลางของข่าวสารข้อมูล	1. การชะลอตัวทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของการดำเนินงานเศรษฐกิจจากภายนอกประเทศส่งผลกระทบต่อธุรกิจอุตสาหกรรมในประเทศลดกำลังลง 2. ความวุ่นวายทางการเมืองในประเทศมีความถี่มากขึ้น ส่งผลต่อการดำเนินงานของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการพัฒนาและดำเนินการ สหกิจศึกษาของเครือข่ายการพัฒนาอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ได้นำเสนอ รายละเอียดเกี่ยวกับสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำผลการวิจัยไปใช้ ตามลำดับ โดยการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อรวบรวมข้อมูลตำแหน่งงานสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต (Demand) และ จำนวนนักศึกษาที่ประสงค์จะปฏิบัติสหกิจศึกษาของสถาบันสมาชิกของเครือข่าย 6 สถาบัน (Supply)

2. เพื่อประเมินสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการจัดสหกิจศึกษาของ สถาบันการศึกษา 6 สถาบันและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ตามมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษา ใน แผนการดำเนินงานส่งเสริมสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2551- 2555

3. เพื่อใช้เป็นแนวทางจัดทำแผนการดำเนินงานสหกิจศึกษาของเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2555

4. เพื่อนำเสนอผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและต่อยอดความก้าวหน้า การจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ใช้วิธีจัดสนทนากลุ่มจำนวน 2 ครั้ง และเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถามองค์กรผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 284 ชุด โดยแจกแบบสอบถามด้วยตนเองและส่งทาง จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจุบันและแนวโน้ม ศักยภาพ และความ พร้อมในการพัฒนาและดำเนินการสหกิจศึกษาของสถาบันการศึกษาและองค์กรผู้ใช้บัณฑิตในภาค ตะวันออกภายใต้มาตรฐานและการประกันคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อม ในการพัฒนาและดำเนินการสหกิจศึกษาของเครือข่ายการพัฒนาอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ องค์กรผู้ใช้บัณฑิต ดังนี้

1. ข้อมูลสถาบันการศึกษา มีรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อมูลของจำนวน และรายชื่อหลักสูตร สาขาวิชาที่มีการจัดสหกิจศึกษาของสถาบัน สมาชิกของเครือข่าย 6 สถาบัน (Supply) ในปีการศึกษา 2551-2555 แสดงให้เห็นว่าสถาบันสมาชิกของเครือข่ายสหกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีการจัดสหกิจศึกษามีจำนวน 3 สถาบัน ได้แก่

1.มหาวิทยาลัยบูรพา มีการจัดสหกิจศึกษา จำนวน 4 คณะ รวมทั้งหมด 354 คน คิดเป็นร้อยละ 78.32 ได้แก่

1.1 คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มี 4 สาขาวิชา จำนวน 145 คน คาดว่าในปี 2553 จะมีสหกิจศึกษาในสาขาวิชาการจัดการเพิ่มขึ้น รวมเป็น 5 สาขาวิชา โดยมีนักศึกษาที่เข้าร่วมสหกิจศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ดังนี้

สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ในปี พ.ศ. 2551-2552 มีจำนวนนักศึกษา 105 และ 86 คน ในปี พ.ศ. 2553-2555 คาดว่าจะมีจำนวนนักศึกษา 71, 70 และ 70 คน ตามลำดับ

สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. 2551-2552 มีจำนวนนักศึกษา 71 และ 82 คน ในปี พ.ศ. 2553-2555 คาดว่าจะมีจำนวนนักศึกษา 94, 132 และ 110 คน ตามลำดับ

สาขาวิชาการจัดการโรงแรม ในปี พ.ศ. 2551-2552 มีจำนวนนักศึกษา 85 และ 29 คน ในปี พ.ศ. 2553-2555 คาดว่าจะมีจำนวนนักศึกษา 53, 91 และ 60 คน ตามลำดับ

สาขาวิชาตลาด ในปี พ.ศ. 2551-2552 มีจำนวนนักศึกษา 21 และ 39 คน ในปี พ.ศ. 2553-2555 คาดว่าจะมีจำนวนนักศึกษา 44, 45 และ 45 คน ตามลำดับ

สาขาวิชาการจัดการ คาดว่าในปี พ.ศ. 2553-2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 11, 35 และ 35 คน ตามลำดับ

1.2 คณะโลจิสติกส์ มี 1 สาขาวิชา จำนวน 92 คน ในปี พ.ศ. 2552 ได้เพิ่มสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ และปี พ.ศ. 2553 จะเพิ่มสาขาวิชาการเดินเรือ รวมเป็น 3 สาขาวิชา สาขาวิชา โดยมีนักศึกษาที่เข้าร่วมสหกิจศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ดังนี้

สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมพาณิชยนาวี คาดว่าในปี พ.ศ. 2553-2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 40, 50 และ 50 คน ตามลำดับ

สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ คาดว่าในปี พ.ศ. 2553-2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 50, 50 และ 50 คน ตามลำดับ

สาขาวิชาการจัดการเดินเรือ คาดว่าในปี พ.ศ. 2554-2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 40 และ 40 คน ตามลำดับ

1.3 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มี 1 สาขาวิชา มีจำนวน 72 คน และปี พ.ศ. 2552 เป็นต้นไป จะหยุดดำเนินการชั่วคราว

1.4 คณะวิทยาลัยนานาชาติ มี 6 สาขาวิชา จำนวน 45 คน และคาดว่าจะไม่มีสาขาวิชาเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2553-2555 คาดว่าจะมีจำนวนนักศึกษา 50, 50 และ 50 คน ตามลำดับ

ทั้งนี้คณะสหเวชศาสตร์ คาดว่าจะมีการดำเนินการสหกิจศึกษาในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 1 สาขาวิชา จะมีจำนวนนักศึกษา 15 คน

2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ มีการจัดสหกิจศึกษา จำนวน 1 คณะ คือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีโลจิสติกส์และการจัดการระบบขนส่ง ซึ่งในปี พ.ศ. 2551-2552 มีจำนวนนักศึกษา 43 และ 91 คน และในปี พ.ศ. 2553-2555 คาดว่าจะมีจำนวนนักศึกษา 100, 100 และ 100 คน ตามลำดับ

3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี มีการจัดสหกิจศึกษา จำนวน 1 คณะ คือ คณะเทคโนโลยีสังคม สาขาวิชาเทคโนโลยีโลจิสติกส์และการจัดการระบบขนส่ง คาดว่าเพิ่มสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ในปี พ.ศ. 2553 รวม 2 สาขาวิชา โดยจำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมสหกิจศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ดังนี้

3.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีโลจิสติกส์และระบบขนส่ง ในปี พ.ศ. 2551-2552 มีจำนวนนักศึกษา 25 และ 89 คน และในปี พ.ศ. 2553-2555 คาดว่าจะมีจำนวนนักศึกษา 90, 100 และ 150 คน ตามลำดับ

3.2 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คาดว่าในปี พ.ศ. 2553-2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 60, 60 และ 60 คน ตามลำดับ

ข้อมูลของจำนวนและรายชื่อหลักสูตร สาขาวิชาที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในอนาคตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 – 2555 ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ คาดว่าจะมีการจัดสหกิจศึกษาในคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มี 1 สาขาวิชาและคาดว่าในปี พ.ศ. 2554 จะเพิ่มสาขาวิชาวิศวกรรมการจัดการ อุตสาหกรรม รวม 2 สาขาวิชา ซึ่งคาดว่าในปี พ.ศ. 2553-2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 30, 30 และ 30 คน ตามลำดับ

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มีคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษาและอัญมณีศาสตร์ คาดว่าจะจัดสหกิจศึกษาในสาขาวิชาวิศวกรรมโลจิสติกส์และสาขาวิชาอัญมณีศาสตร์ โดยมีจำนวนนักศึกษาดังนี้

2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมโลจิสติกส์ คาดว่าในปี พ.ศ. 2554 จะมีจำนวนนักศึกษา 30 คน และในปี พ.ศ. 2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 30 คน

2.2 สาขาวิชาอัญมณีศาสตร์ คาดว่าในปี 2554 จะมีจำนวนนักศึกษา 10 คน และในปี 2555 จะมีจำนวนนักศึกษา 10 คน

ปีการศึกษา 2551 จำนวนองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่เข้าร่วมสหกิจศึกษาจำนวน 230 แห่ง ทั้งภายในและภายนอกเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภายในเขตจำนวน 136 แห่ง ในปีการศึกษา 2552 เข้าร่วมสหกิจศึกษาอัตราเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 41.69 จากปีการศึกษา 2551 เป็นจำนวน 207 แห่ง จำนวนและประมาณการจำนวนนักศึกษาที่องค์กรผู้ใช้บัณฑิต/สถานประกอบการจะรับนักศึกษา สหกิจศึกษา ปีการศึกษา 2553-2555 มีอัตราเฉลี่ยการรับนักศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตแห่งละ 2 คน โดยคำนวณจากประมาณการได้แก่ ปีการศึกษา 2553 ประมาณการองค์กรผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 293 แห่ง รับนักศึกษาแห่งละ 2 คนเท่ากับประมาณจำนวน 584 คน ปีการศึกษา 2554 ประมาณการสถานประกอบการจำนวน 416 แห่ง รับนักศึกษาจำนวน 830 คน ปีการศึกษา 2555 ประมาณการสถานประกอบการจำนวน 589 แห่ง รับนักศึกษาจำนวน 1,178 คน

สาขาวิชาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่ต้องการให้เข้าร่วมสหกิจศึกษาเพิ่มเติมจากสาขาที่มีอยู่แล้วของเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ วิศวกรรมอุตสาหการ วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมเคมี วิศวกรรมเครื่องยนต์ วิศวกรรมอาหาร วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ วิศวกรรมความปลอดภัย วิศวกรรมไฟฟ้า เทคโนโลยีการเกษตร วิทยาศาสตร์การอาหาร วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ ฟิสิกส์ จิตวิทยา ศิลปกรรม ออกแบบ/สถาปัตยกรรม ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ

2. ข้อมูลจากสถานประกอบการ มีรายละเอียดต่อไปนี้

การวิจัยนี้ได้สำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 284 คน พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลมากที่สุด มีจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 42.80 รองลงมาเป็นหัวหน้าฝ่าย จำนวน 82 คน ร้อยละ 29.00 ผู้จัดการ/ผู้อำนวยการ/เจ้าของกิจการมากเป็นอันดับ 3 จำนวน 77 คน ร้อยละ 27.20 และมีตำแหน่งอื่นๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.10 ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวน 188 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.20 นอกพื้นที่จำนวน 96 แห่ง ร้อยละ 33.80 โดยที่ตั้งส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดชลบุรีมากที่สุด มีจำนวน 108 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมา จังหวัดระยอง จำนวน 40 แห่ง ร้อยละ 14.10 จังหวัดฉะเชิงเทรามีจำนวน 34 แห่ง ร้อยละ 12.00 ส่วนจังหวัดจันทบุรีมีองค์กรผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.10

ส่วนใหญ่ขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตเป็นประเภทธุรกิจอุตสาหกรรมมากที่สุด มีจำนวน 246 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.65 รองลงมาธุรกิจบริการ จำนวน 20 แห่ง ร้อยละ 7.00 และธุรกิจค้าปลีกค้าส่งมีจำนวนน้อยที่สุด 18 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.35 โดยส่วนใหญ่มีการจัดประสบการณ์ทำงานให้

นักศึกษา มีจำนวน 248 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.30 ได้แก่ การจัดสหกิจศึกษามากที่สุด มีจำนวน 142 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.26 รองลงมาเป็นทวิภาคี จำนวน 62 แห่ง ร้อยละ 25.00 และจัดฝึกงาน ฤดูร้อนน้อยที่สุด มีจำนวน 44 แห่ง ร้อยละ 17.74 ส่วนที่เหลือจำนวน 36 แห่ง หรือร้อยละ 12.70 ไม่มีการจัดประสบการณ์ทำงานให้นักศึกษา

เรื่องระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกิจศึกษาโดยรวมขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่มี สหกิจศึกษาและไม่มีสหกิจศึกษา อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.79 จำแนก รายด้าน 3 อันดับแรก คือ เรื่องสถานประกอบการจัดให้มีการปฐมนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับองค์กร การปฏิบัติงาน และ วัฒนธรรมองค์กร ครอบคลุมเรื่อง โครงสร้างสายงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.31 และระดับมากใน เรื่องการจัดพี่เลี้ยง (Job Supervisor/Mentor) ขององค์กรเพื่อทำหน้าที่กำหนดงานให้นักศึกษา ปฏิบัติทางวิชาการ การกำหนดและดูแลเรื่อง ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ตามลักษณะที่ พึ่งประสงค์ ตลอดจนการวัด และประเมินผลตามที่กำหนด ค่าเฉลี่ย 4.00 รองลงมาเรื่องการกำหนด ลักษณะที่พึ่งประสงค์ ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับนักศึกษา สหกิจศึกษาไว้ชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.96 เรื่องการจัดสวัสดิการสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษา เช่น อาหารกลางวัน ที่พัก เบี้ยเลี้ยง เงินเดือน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.41

องค์กรที่มีการจัดประสบการณ์การทำงานให้นักศึกษาจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สหกิจศึกษาระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.81 และองค์กรที่ไม่มีการจัดประสบการณ์การทำงานอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 3.66 โดยองค์กรที่มีการจัดประสบการณ์การทำงานให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ สหกิจศึกษา 3 อันดับแรก คือ เรื่องสถานประกอบการจัดให้มีการปฐมนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ องค์กร การปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กร ครอบคลุมเรื่อง โครงสร้างสายงานในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.33 รองลงมามีระดับความรู้ความเข้าใจระดับมากในเรื่องสถานประกอบการจัดพี่เลี้ยง (Job Supervisor/Mentor) ขององค์กรเพื่อทำหน้าที่กำหนดงานให้นักศึกษาปฏิบัติทางวิชาการ การ กำหนดและดูแลเรื่อง ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ตามลักษณะที่พึ่งประสงค์ ตลอดจนการวัดและ ประเมินผลตามที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย 4.04 และเรื่องสถานประกอบการได้กำหนดลักษณะที่ พึ่งประสงค์ ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 3.95 ส่วนเรื่องสถานประกอบการได้จัดสวัสดิการ สำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษา เช่น อาหารกลางวัน ที่พัก เบี้ยเลี้ยง เงินเดือน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.45

ส่วนองค์กรที่ไม่มีการจัดประสบการณ์การทำงานให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจใน สหกิจศึกษา 3 อันดับแรก คือเรื่องสถานประกอบการจัดให้มีการปฐมนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ องค์กร การปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กร ครอบคลุมเรื่อง โครงสร้างสายงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.22 รองลงมาความรู้ความเข้าใจในระดับมากในเรื่องสถานประกอบการได้กำหนดลักษณะที่

พึงประสงค์ ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับนักศึกษาไว้ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.00 และเรื่องสถานประกอบการได้กำหนดเรื่องการวัดและการประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาสอดคล้องกับที่กำหนดในหลักสูตรสถาบันผู้ผลิตบัณฑิต เรื่องสถานประกอบการได้กำหนดลักษณะงานสำหรับนักศึกษาไว้ชัดเจนตรงตามวิชาเอกที่นักศึกษาเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.94 และเรื่องสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการปฐมนิเทศและการร่วมเสวนาหลังปฏิบัติสหกิจศึกษาในสถาบันการศึกษาด้วยตามความเหมาะสมมีค่าน้อยที่สุด 3.03

อภิปรายผล

ประสิทธิภาพและความสำเร็จในการดำเนินงานสหกิจศึกษาเป็นที่ยอมรับว่าปัจจัยสำคัญที่สุด คือ ความร่วมมือของสถาบันการศึกษาและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ภายหลังจากนำร่องสหกิจศึกษาใน พ.ศ.2545 ของทบวงมหาวิทยาลัย (ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา) เพื่อเชิญชวนสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ และองค์กรผู้ใช้บัณฑิตให้เข้าร่วมกระบวนการสหกิจศึกษา ขณะเดียวกันมีส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยเชิงประเมินการจัดกระบวนการสหกิจศึกษาของสถาบันการศึกษาและองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่เข้าร่วมโครงการนำร่องสหกิจศึกษาระหว่าง พ.ศ.2545-2548 ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาได้ผลการวิจัยว่าสหกิจศึกษาเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในการพัฒนาศักยภาพ และยังมีประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาที่ได้รับผลสะท้อนกลับมาเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ตลอดจนมีประโยชน์ต่อองค์กรผู้ใช้บัณฑิตในการมีโอกาสร่วมมือกับสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่องค์ความรู้และการสรรหาพนักงานคุณภาพในอนาคต

สหกิจศึกษาเป็นระบบการศึกษาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษานำความรู้ที่เรียนจากห้องเรียนสู่โลกการปฏิบัติงานจริง ดังที่ Hellriegel, Jackson และ Slocum (1999 อ้างถึงใน เมธาวุฒิพิรพรวิฑูร, 2551) ได้ยืนยันความสำคัญของความรู้ต่อการทำงานโดยระบุว่าความรู้ในงานเป็นเกณฑ์สำคัญหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลต่อให้บุคคลมีคุณสมบัติหรือบุคลิกลักษณะเฉพาะอื่น ๆ เช่นเพียงใจ และมาทำงานทุกวันด้วยทัศนคติที่ดีเลิศแค่ไหนก็ตาม หากไม่มีความรู้ก็ไม่ทำงานสามารถได้ ซึ่งอาจจะปรับกันได้ทันทีที่ลงมือปฏิบัติงาน จึงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนให้สามารถเชื่อมโยงกับอาชีพและการทำงาน ศักยภาพของทรัพยากรบุคคลของประเทศจะเป็นกำลังสำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตและยั่งยืนได้

เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงมาก ในจำนวน 4 จังหวัดของภาคมีพื้นที่เลี้ยงชายฝั่งทะเล

ตะวันออก จึงมีภูมิทัศน์ทั้งงดงามเหมาะแก่กิจกรรมการท่องเที่ยว และในปี พ.ศ. 2525 รัฐบาลได้ทำโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก หรืออีสเทิร์นซีบอร์ดส่งผลให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงและมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีความหลากหลาย ทั้งด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การบริการ และการค้า เป็นต้น จึงเป็นสถานที่ตั้งขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจำนวนมากทำให้เกิดตลาดแรงงานที่มีความต้องการตำแหน่งงานที่หลากหลายสาขา

เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคตะวันออกจัดตั้งตามแผนการดำเนินการส่งเสริมสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปี 2551-2555 โดยเครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคตะวันออกดำเนินการครั้งแรกในเดือนพฤษภาคม 2551 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาเพื่อสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจและช่วยเหลือกันระหว่างสถาบันสมาชิกเครือข่ายองค์กรผู้ใช้บัณฑิต เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคตะวันออกประกอบด้วย สมาชิกสถาบันการศึกษาหลักในพื้นที่ภาคตะวันออก 8 สถาบัน เป็นสถาบันการศึกษาที่สอนในระดับอุดมศึกษาจำนวน 6 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาลัยเฉลิมกาญจนาระยอง และมหาวิทยาลัยเอเซีย รวมถึงวิทยาลัยชุมชน 2 แห่ง คือ วิทยาลัยชุมชนตราด วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว โดยมีมหาวิทยาลัยบูรพาเป็นแม่ข่ายในการประสานงานสมาชิกสถาบันและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต

จากการศึกษาข้อมูลจำนวนคณะ หลักสูตร สาขาวิชา และจำนวนนักศึกษาสหกิจศึกษา และที่คาดว่าจะเข้าร่วมสหกิจศึกษา (Demand Side) พบข้อมูล ดังนี้

1. สถาบันการศึกษาในเครือข่ายเชิงประเด็นสหกิจศึกษาภาคตะวันออกที่จัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา 6 แห่ง หากนับจำนวนสาขาวิชาที่สามารถจัดระบบสหกิจศึกษาได้ โดยยกเว้นคณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ดังนี้

คณะและสาขาวิชาที่สามารถจัดสหกิจศึกษา (ข้อมูล พ.ศ. 2552)

ชื่อสถาบัน	จำนวนคณะ	จำนวนสาขาวิชา
- มหาวิทยาลัยบูรพา (รวมบางแสน จันทบุรี และสระแก้ว)	18 คณะ	115 สาขาวิชา
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (รวมบางพระ และจันทบุรี)	7 คณะ	33 สาขาวิชา
- มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	5 คณะ	41 สาขาวิชา
- มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	10 คณะ	62 สาขาวิชา
- มหาวิทยาลัยเอเซีย	3 คณะ	16 สาขาวิชา
- มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา	3 คณะ	5 สาขาวิชา

ในปีการศึกษา 2551 ที่ผ่านมามีสถาบันการศึกษาที่จัดสหกิจศึกษาเพียง 2 สถาบัน ใน 6 คณะ 14 สาขาวิชา และจำนวนนักศึกษาสหกิจศึกษา 422 คน และปีการศึกษา 2552 มีจำนวนสถาบันการศึกษาเท่าเดิม คือ 2 แห่ง แต่จำนวนคณะกลับลดลงโดยคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาได้ยุติการจัดสหกิจศึกษา เนื่องจากคณะโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพาเพิ่มสาขาการจัดการโลจิสติกส์อีก 1 สาขา ส่วนจำนวนนักศึกษาเพิ่มจาก 467 คนเป็น 558 คน เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลมีรูปแบบการจัดสหกิจศึกษา โดยให้นักศึกษาปฏิบัติงาน 2 ภาคการศึกษาต่อคน จึงทำให้อัตราส่วนนักศึกษาเพิ่มขึ้น

2. องค์กรผู้ใช้บัณฑิตมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้ภูมิภาคตะวันออก ซึ่งมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทั้งอุตสาหกรรมการผลิต การท่องเที่ยวและการบริการ จากการศึกษาพบว่าองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่ให้ความสนใจจัดประสบการณ์วิชาชีพให้กับนักศึกษาในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นประเภทอุตสาหกรรมผลิตถึงร้อยละ 86.65 รองลงมาคือธุรกิจบริการ ซึ่งได้แก่ ธุรกิจโรงแรมที่พัก โรงพยาบาล เป็นต้น ร้อยละ 7 และการค้าปลีกค้าส่ง ร้อยละ 6.35 จำนวนองค์กรผู้ให้ข้อมูลมีการจัดประสบการณ์การทำงานให้กับนักศึกษาประเภทสหกิจศึกษาถึงร้อยละ 57.26 รองลงมาคือทวิภาคี ร้อยละ 25 และฝึกงานภาคฤดูร้อนร้อยละ 17.74 และไม่มีการจัดประสบการณ์ทำงานให้นักศึกษา ร้อยละ 12.70

จากข้อมูลข้างต้นสามารถวิเคราะห์ได้ว่าองค์กรผู้ให้บัณฑิตมีจำนวนเกินกว่าครึ่งที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสหกิจศึกษาในระดับค่อนข้างมาก โดยให้ความร่วมมือที่สอดคล้องกับมาตรฐานการบริหารงานสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ให้บัณฑิตหลายประการดังนี้

2.1 การจัดปฐมนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับองค์การ โครงสร้างองค์การ การปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กร

2.2 การจัดพี่เลี้ยง (Job Supervisor/ Mentor) เพื่อทำหน้าที่กำหนดงานให้นักศึกษาปฏิบัติ ดูแลเรื่องระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ รวมถึงการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงาน

2.3 การจัดสวัสดิการสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง เช่นอาหารกลางวัน ที่พัก เบี้ยเลี้ยง และเงินเดือน เป็นต้น

3. ความสมดุลของจำนวนนักศึกษาสหกิจศึกษา (Supply Side) กับตำแหน่งงานสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ให้บัณฑิต (Demand Side) ในอนาคต

จากการศึกษาเพื่อคาดการณ์ปีการศึกษา 2553-2555 ถึงจำนวนสถาบันการศึกษา คณะ สาขาวิชา และนักศึกษาสหกิจศึกษา พบว่าในปีการศึกษา 2553 จำนวนสถาบันการศึกษาที่จัดสหกิจ

ศึกษายังคงเท่าเดิม แต่ในขณะเดิมมีการเพิ่มจำนวนสาขามากขึ้นจาก 14 สาขาเป็น 18 สาขา ในปีการศึกษา 2554 มีสถาบันการศึกษาจัดสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้น 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยเพิ่ม 1 สาขา และมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเพิ่ม 2 สาขา รวมเป็น 21 สาขา สำหรับปีการศึกษา 2555 จำนวนสถาบันการศึกษาเท่าเดิม แต่จำนวนคณะเพิ่มขึ้นอีก 1 คณะ คือ คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาจำนวนสาขาเพิ่มขึ้น 1 สาขา และมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์เพิ่มจำนวนสาขาอีก 1 สาขา ดังนั้นมีจำนวนคณะที่จัดสหกิจศึกษาทั้งสิ้น 8 คณะ จำนวนสาขาวิชา 22 สาขา และจำนวนนักศึกษาที่คาดว่าจะเข้าร่วมสหกิจศึกษาในปีการศึกษา 2553 จำนวน 693 คน ปีการศึกษา 2554 จำนวน 893 คนและปีการศึกษา 2555 จำนวน 905 คน

ในประเด็นของตำแหน่งงานสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ในปีการศึกษา 2553, 2554 และ 2555 โดยใช้ปีการศึกษา 2551 และ 2552 เป็นฐานในการศึกษาอัตราการเติบโตและอัตราค่าเฉลี่ยจำนวนรับนักศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตแต่ละแห่ง พบว่า ตำแหน่งงานที่จะสามารถรองรับนักศึกษาสหกิจศึกษาของเครือข่ายภาคตะวันออก ในปีการศึกษา 2553, 2554 และ 2555 เท่ากับ 584, 830 และ 1178 คนตามลำดับ จึงอาจสรุปได้ว่ายังมีตำแหน่งงานสหกิจศึกษาในองค์กรผู้ใช้บัณฑิตเพียงพอที่จะรับรองรับนักศึกษาสหกิจศึกษาของเครือข่ายเชิงประเด็นสหกิจศึกษาภาคตะวันออกได้

4. การประเมินสถานภาพ ศักยภาพและความพร้อมในการจัดสหกิจศึกษาของสถาบันการศึกษาทั้ง 6 แห่ง พบว่ายังอยู่ในระดับต่ำ โดยปัจจัยที่น่าจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้นำสหกิจศึกษาเป็นนโยบายในการจัดหลักสูตร เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนในระบบสหกิจศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี พ.ศ. 2551-2552 มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการศึกษาหลายแห่ง และสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้วางยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตกับการมีงานทำของบัณฑิต ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ นฤมล รักษาสุข และคณะ (2551) ที่ศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการสหกิจศึกษานำร่องรุ่น 1-5 พบว่าผู้บริหารสถาบันการศึกษาต้องพิจารณาทบทวนว่าหลักสูตรสหกิจศึกษามีความเหมาะสมกับบริบทและมีส่วนสนับสนุนปรัชญาการศึกษาของสถาบันการศึกษามากน้อยเพียงใด กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ การพัฒนาหลักสูตรสหกิจศึกษาให้ชัดเจน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับคณาจารย์และบุคลากรว่าหลักสูตรมีความสำคัญและมีความจำเป็นที่ต้องร่วมกันสนับสนุนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ พรชัย มงคลวนิช (2552) ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและอุดหนุนในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย ยืนยันว่า การมีผู้บริหารระดับรองอธิการบดีและผู้ประสานงานสหกิจศึกษาระดับมหาวิทยาลัย คณะและภาควิชา เป็นปัจจัยส่งเสริมระบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาและยังเป็นปัจจัยส่งเสริมมากที่สุดสำหรับสถาบันอุดมศึกษา ปัจจัยที่มี

ความสำคัญรองลงมาคือ การที่ภาควิชาและคณาจารย์ส่วนมากยังไม่เข้าใจระบบสหกิจศึกษาและวิธีการเริ่มต้นในการดำเนินงาน รวมถึงการขาดขวัญและกำลังใจในการดำเนินการ

5. การประเมินสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการจัดสหกิจศึกษาขององค์กร ผู้ใช้บัณฑิต พบว่าองค์กรผู้ใช้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจค่อนข้างมากในการจัดประสบการณ์การทำงานให้กับนักศึกษาสหกิจศึกษา และมีความต้องการนักศึกษาสหกิจศึกษาทางด้านวิศวกรรม ในหลายอัตรา รวมถึงเทคโนโลยีการเกษตร ศิลปกรรม การออกแบบ จิตวิทยาและภาษาต่างประเทศ ซึ่งสถาบันในเครือข่ายยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

เมื่อพิจารณาถึงความพร้อมในการจัดสหกิจศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบริหาร สหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต พบว่า ทำได้เพียงระดับหนึ่งและไม่สามารถดำเนินการตาม มาตรฐานได้ทุกข้อ เนื่องจากสหกิจศึกษาดำเนินการเพียงในกลุ่มผู้บริหารระดับกลางขององค์กร ผู้ใช้บัณฑิต ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรยังไม่ได้รับรู้และเข้าใจชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจ ความคิดเห็นของผู้ประกอบการภาคธุรกิจของมหาวิทยาลัยหอการค้า (2550) พบปัญหาและ อุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินการสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตเกิดจากผู้บริหาร ไม่ได้ให้ความสำคัญไม่ประเมินคุณค่าและมูลค่าของผลงานของนักศึกษาสหกิจศึกษาอย่างจริงจัง จึงไม่พบว่าองค์กรได้ประโยชน์จากการดำเนินงานสหกิจศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการพัฒนาและ ดำเนินการสหกิจศึกษาของเครือข่ายการพัฒนาอุดมศึกษาภาคตะวันออก และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต มี ข้อเสนอแนะดังนี้

1. สถาบันการศึกษาของเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออกสามารถขยายแผนงาน ดำเนินการสหกิจศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการตำแหน่งงานสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้ บัณฑิตได้ เนื่องจากสถาบันการศึกษา 6 สถาบัน 9 วิทยาเขต ยังมีสาขาวิชาที่สามารถดำเนินการ สหกิจศึกษาได้จำนวน 46 คณะ 272 สาขาวิชา โดยยกเว้นคณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์

2. เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออกควรจัดประชุมสัมมนาให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานสหกิจศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารสถาบันการศึกษา ผู้บริหาร องค์กรผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์นิเทศ พี่เลี้ยง และนักศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นระยะๆ ทั้งด้านวิชาการและแนวทางการ

ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เพื่อทราบปัญหา และอุปสรรคของนักศึกษาระหว่างเข้าปฏิบัติงาน สหกิจศึกษา ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขระหว่างสถาบันการศึกษาและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต

3. องค์กรผู้ใช้บัณฑิตควรมีส่วนร่วมกับสถาบันการศึกษาในการวางแผนสหกิจศึกษา ก่อนนักศึกษาเข้าปฏิบัติงาน เพื่อรับรู้ความต้องการของทั้งสองฝ่ายและใช้เป็นข้อมูลในการ ตัดสินใจในการวางแผนในการส่งนักศึกษาในปีการศึกษาถัดไป

4. สถาบันการศึกษาควรนำข้อเสนอแนะขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต/ สถานประกอบการ หลังสิ้นการเข้าร่วมสหกิจศึกษาของนักศึกษาในแต่ละภาคเรียน นำมาปรับปรุงและแก้ไขปัญหา สหกิจศึกษาในภาคเรียนถัดไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสหกิจศึกษากับ นักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมสหกิจศึกษาในสาขาเดียวกัน

2. ควรศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษา ในเขตภาคตะวันออก

3. ควรศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดสหกิจศึกษาเพื่อเป็นต้นแบบในการ ดำเนินงานสหกิจศึกษา

บรรณานุกรม

- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2552). *นิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทย*. วันที่ค้นข้อมูล 11 กรกฎาคม 2552, เข้าถึงได้จาก http://www.ieat.go.th/ieat/index.php?option=com_content&view=article&id=76&Itemid=116&lang=th.
- เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออก. (2551). *ข้อเสนอโครงการส่งเสริมการพัฒนาสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา ปีงบประมาณ 2551*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทร์พร ผลานกุล, ปุณยศ วัลลิกุล และวิบูลย์ ชื่นแรก. (2552). พัฒนาการของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ด้วยสหกิจศึกษารูปแบบการเรียนรู้สลับทำงานและปัจจัยต่อความสัมฤทธิ์ผล. *วารสารสหกิจศึกษาไทย*. 1(1), 57-68.
- ชลลดา มงคลวนิช. (2552). ความคิดเห็นต่อการนิเทศงานสหกิจศึกษา. *วารสารสหกิจศึกษาไทย*, 1(1), 87-101.
- จิตติมา อัสวพรหมธาดา, ปิยนัทร จันทิวา และสุพิชชา ชีวพฤษย์. (2552). การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านสหกิจศึกษา ระหว่างภาควิชาการจัดการเทคโนโลยีการผลิตและสารสนเทศกับสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรม. *วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม*. 5(2), 97-107.
- เทียนฉาย กิระนันท์. (2544). *สังคมศาสตร์วิจัย*. กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาดัชนี ศูนย์บริการเอกสารวิชาการ คณะเศรษฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย ทิมชุมเห็ด และไพฑูรย์ นิยมนา. (2542). *ผลการดำเนินงาน โครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพในหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ระยะที่ 1 พ.ศ.2542*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- _____. (2543). *ผลการดำเนินงาน โครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพในหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ระยะที่ 2 พ.ศ.2543*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- พรชัย มงคลวนิช. (2552). ปัจจัยที่ส่งเสริมและกระตุ้นความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย. *วารสารสหกิจศึกษาไทย*. 1(1), 19-38.
- มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา. (2552). *มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาระยอง*. วันที่ค้นข้อมูล 11 กรกฎาคม 2552, เข้าถึงได้จาก <http://www.cke.ac.th>.
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (2552). *มหาวิทยาลัยบูรพา*. วันที่ค้นข้อมูล 11 กรกฎาคม 2552, เข้าถึงได้จาก <http://www.buu.ac.th>.

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก. (2552). *มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก. วันที่ค้นข้อมูล 11 กรกฎาคม 2552, เข้าถึงได้จาก*
<http://www.rmutto.ac.th>.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. (2552). *มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. วันที่ค้นข้อมูล*
 11 กรกฎาคม 2552, เข้าถึงได้จาก <http://www.rru.ac.th>.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. (2552). *มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. วันที่ค้นข้อมูล*
 11 กรกฎาคม 2552, เข้าถึงได้จาก <http://www.rbru.ac.th>.
- มหาวิทยาลัยเอเชีย. (2552). *มหาวิทยาลัยเอเชีย. วันที่ค้นข้อมูล 11 กรกฎาคม 2552, เข้าถึงได้*
 จาก <http://www.asianust.ac.th>.
- เมธาวุฒิ พีรพรวิฑูร. (2551). ความสามารถสัมฤทธิ์ องค์ประกอบด้านความรู้และทักษะ. *วารสาร*
ทรัพยากรมนุษย์. 4(1), 9-19.
- วิจิตร ศรีสอ้าน และอลงกต ยะไวทย์. (2552). การอุดมศึกษากับสหกิจศึกษา. *วารสารสหกิจ*
ศึกษาไทย. 1(1), 1-9.
- สมาคมโรงแรมไทย. (2552). *Hotel List. วันที่ค้นข้อมูล 11 กรกฎาคม 2552, เข้าถึงได้จาก*
http://www.thaihotels.org/tha/tha_hotel_rating.php.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2549). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). *แผนการดำเนินงานส่งเสริมสหกิจศึกษาใน*
สถาบันอุดมศึกษา: ระหว่างปี พ.ศ.2551 – 2555. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
- การอุดมศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และ*
แนวทางการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2552). *คู่มือการขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับสถานประกอบการจาก*
การดำเนินงานสหกิจศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- _____. (2552). *คู่มือการดำเนินงานเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุเมธ แยมน์น. (2552). สหกิจศึกษา: รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ.
วารสารสหกิจศึกษาไทย. 1(1), 11-18.

อลงกต ยะไวทย์. (2549). การพัฒนารูปแบบการจัดการสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
สุรนารีจากผลการเปรียบเทียบสมรรถนะกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.

คุณิณีพนธ์ปริญญารุศาสตรคุณิณีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา, คณะครุศาสตร์,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Gohringer, A. (2002). Göhringer-University of cooperative education: The dual system of higher
education in Germany. *Asia-Pacific Journal of Cooperative Education*, 3(2), 53-58.

Groenewabl, T. (2003). Growin talented people through cooperative education: A
phenomenological exploration. *Asia-Pacific Journal of Cooperative Education*, 4(2),
49-61.

Sirijeerachai, G. (2009). Managing SUT cooperative education: Can it be the best practice in
Thailand. *Thai Journal of Cooperative Education*, 1(1), 39-55.

Parks, D. K., Fenster, M. J., & Onwuegbuzie, A. J. (2002). A four-component model of
cooperative education. *Journal of Cooperative Education and Internships*, 42(1), 41-49

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ข้อมูลสถาบันการศึกษาในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออก

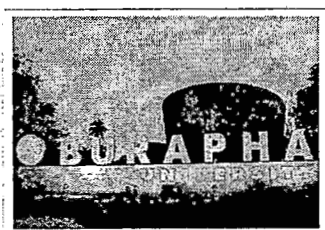
ภาคผนวก ก

ข้อมูลสถาบันการศึกษาในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออก

มหาวิทยาลัยบูรพา

สถานที่ตั้งและวิทยาเขต

มหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี

ตั้งอยู่เลขที่ 169 ถนนลงหาดบางแสน ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี มีเนื้อที่ 647 ไร่ 35 ตารางวา

โทร. 0-3810-2222 โทรสาร 0-3839-0353 , 0-3839-0351

<http://www.buu.ac.th>

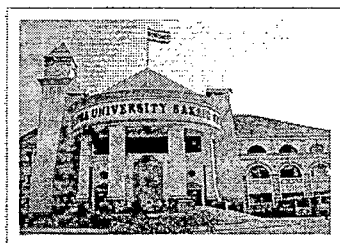

มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี

ตั้งอยู่ เลขที่ 57 ม. 1 ต.โขมง อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี 22170

โทร. 0-3931-0000 โทรสาร 0-3931-0128

<http://www.chanthaburi.buu.ac.th>

มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว

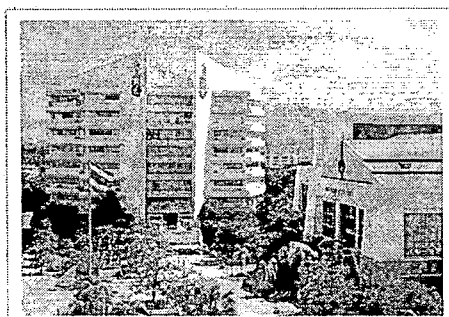
ที่ตั้ง 254 หมู่ 4 ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 27160

โทร. 0-3726-1560 โทรสาร 0-3726-1801

<http://www.sakaeo.buu.ac.th>

สังเขปประวัติ

ก้าวแรก : วิทยาลัยการศึกษา บางแสน (พ.ศ.2498-2517)

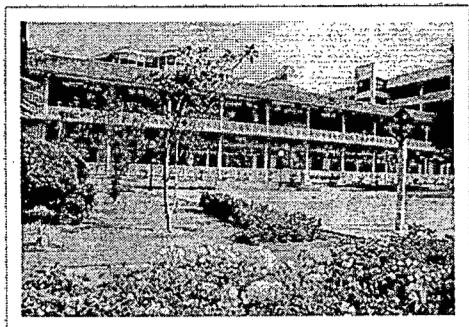
เมื่อพุทธศักราช 2498 รัฐบาลซึ่งมี ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี และมี ฯพณฯ พลเอก มังกร พรหมโยธี เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะขยายการศึกษาระดับอุดมศึกษาออกสู่ส่วนภูมิภาค ประกอบกับในระบายนั้นประเทศกำลังมีความต้องการครูในระดับปริญญาตรีเป็นจำนวนมาก โดยคำริของ ฯพณฯ พลเอก มังกร พรหม

โยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีความเห็นว่า วิทยาลัยวิชาการศึกษา วิทยาเขตประสานมิตร ซึ่งได้รับการยกฐานะขึ้นจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง เมื่อปี 2497 ได้ทำหน้าที่ผลิตครูระดับปริญญาอยู่แล้ว หากตั้งอยู่ในส่วนกลาง ถ้าได้ขยายวิทยาเขตออกสู่ส่วนภูมิภาค ก็จะทำให้สามารถตอบสนองต่อนโยบายการกระจายการศึกษาออกจากส่วนกลางได้ ด้วยประการฉะนี้ วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน จึงได้รับการก่อตั้งขึ้น ณ ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ซึ่งถือว่าเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

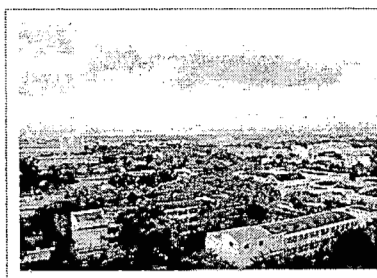
เหตุผลสำหรับการขยายการศึกษาระดับอุดมศึกษา ออกมาสู่ส่วนภูมิภาค คือบางแสนเป็นแห่งแรกนั้น เพราะคณะผู้บริหารในสมัยนั้น เห็นว่าบางแสนอยู่ในทำเลที่เหมาะสม กล่าวคือ ไม่ไกลจากจังหวัดพระนครซึ่งเป็นแหล่งวิชาการมากนัก สามารถถ่ายเทบุคลากรได้สะดวกประการหนึ่ง กับอีกประการหนึ่ง บางแสน เป็นศูนย์กลางของสถานที่พักผ่อนตากอากาศที่มีชื่อเสียงเป็นที่

รู้จักกัน อย่างแพร่หลายในสมัยนั้น ซึ่งจะสามารถดึงดูดนิสิตนักศึกษาให้มาศึกษาต่อ ณ สถานศึกษาแห่งนี้ และที่สำคัญก็คือ บางแสนเป็นจุดสกัดกันที่เหมาะสมที่สุดที่จะรับเยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงใต้ให้หลั่งไหลเข้าศึกษาต่อในพระนคร

ข้ออ้างข้อความตอนหนึ่ง ในหนังสือที่ระลึกวงศิลาฤกษ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2498 ดังต่อไปนี้ "...ระเบียบการปกครองของเรา ได้เป็นแบบสังเขตธรรมมาแต่ต้น คือศูนย์กลางการบริหารอยู่ที่เมืองหลวงแห่งเดียว ดังนั้นความเจริญทางการศึกษา จึงมาประชุมอยู่ใน

พระนคร ผลของการนี้ทำให้นักเรียนที่ต้องการวิชาชั้นสูงต้องพากันเข้ามาใน พระนคร และเกิดความเชื่อว่า การศึกษาดี ๆ จะหาได้ในพระนครแต่แห่งเดียว การเปิดรับนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นที่ตำบลบางแสน จังหวัดชลบุรีนี้ หันเข้ารูปวิเศษณ์ เป็นการขยายการศึกษาชั้นสูงมายังส่วนภูมิภาค ความเชื่อที่เรามีมาแต่เดิมอาจทำให้นักไปว่า คุณภาพของการศึกษาจะย่อมน้อยกว่าในพระนคร มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องลบล้างความรู้สึกนี้ มิฉะนั้น นักเรียนจะไปรวมกันอยู่ในพระนครหมด ซึ่งอาจจะเป็นผลเสียทั้งในส่วนพระนคร และส่วนภูมิภาค ดังที่ได้เห็นกันอยู่แล้ว ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี เป็นสถานที่อันเหมาะสมที่จะเป็นศูนย์กลางการศึกษาอีกแห่งหนึ่งรองจากจังหวัด พระ นคร แต่กว่าจะเห็นกันได้ชัดเจนคงต้องใช้เวลาอยู่สักหน่อย เราซึ่งเป็นพวกมาก่อนและ

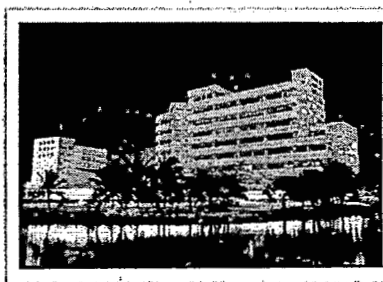
เป็นพวกนำ จะต้องช่วยกันสร้างชื่อเสียงของศูนย์กลางการศึกษาแห่งนี้ให้ปรากฏสืบไป..."

แต่โดยเหตุที่การสนองตอบนโยบายของรัฐบาลในอันที่จะกระจายการศึกษา ระดับอุดมศึกษาออกสู่ส่วนภูมิภาค เป็นไปอย่างเร่งรีบ และโดยที่ความพร้อมในด้านต่าง ๆ

สำหรับการดำเนินเพื่อการนี้ไม่ทันกับความคิดกว้างไกลและลึกซึ้งของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้น วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน จึงถูกเนรมิตขึ้นก่อนที่จะถึงวันสถาปนาอันแท้จริงคือวันที่ 8 กรกฎาคม 2498 กล่าวคือก่อนหน้านั้นได้มีการประกาศรับสมัครนิสิตเข้าเรียนและได้มีการสอบ คัดเลือกกันในเดือนพฤษภาคม 2498 นิสิตรุ่นแรกที่ผ่านมาการสอบคัดเลือกเป็นชายทั้งสิ้นมีจำนวน 41 คน ได้เดินทางมาสู่บางแสนพร้อมกันในวันที่ 30 มิถุนายน 2498 และเริ่มเรียนเป็นวันแรกเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2498

ในระยะแรกนั้นวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน มีเพียงชื่อ มีอาจารย์ 7 ท่าน ซึ่งได้ฉายาว่า "เซเวนอัพ" มี ดร.ธำรง บัวศรี เป็นผู้รักษาการรองอธิการ มีนิสิตเพียง 41 คน ไม่มีอาคารเรียน ไม่

มีหอพัก หรือบ้านพักอาจารย์ ไม่มีแม่ห้อยอาหารเป็นของตนเองเลยต้องอาศัยทุกสิ่งทุกอย่างจาก

วิทยาลัย บางแสน ซึ่งในระยะนั้นเป็นสถานศึกษาของกรม
วิสามัญศึกษา

วันศุกร์ที่ 8 กรกฎาคม 2498 ได้มีพิธีเปิดป้ายนาม

"วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน" และวางศิลาฤกษ์อาคาร

อำนวยการ โดยมี ฯพณฯ พลเอก มังกร พรหมโยธี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และประธานสภา

วิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นประธานในพิธี ท่านได้กล่าวสุนทรพจน์ ไว้ตอนหนึ่งว่าดังนี้

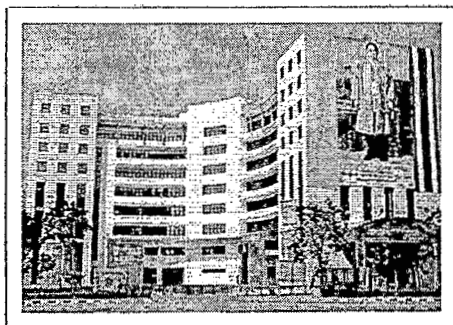
"...ในส่วนนิติ 41 คนนั้นข้าพเจ้าขอให้ท่านได้ระลึกว่าท่านเป็นนิติรุ่นแรกของวิทยาลัยแห่ง
ใหม่ที่สุดท่านจะต้องสร้างขนบประเพณีอันดี ต้องสร้างเกียรตินิยมไว้ให้เป็นแบบอย่างแก่นิสิตวัน
ต่อไป ซึ่งจะเป็นประหนึ่ง น้อง ลูก หลาน เหลน ของท่านในอนาคต ท่านจะต้องรัก และ รักษา
สถานศึกษาแห่งนี้ข้าพเจ้ามั่นใจว่าจะได้มีโอกาสมาขอบปริญญาดับตรอันมี เกียรติให้แก่ท่านจงตั้งใจ
จริงทำงานจริงเพื่อชื่อเสียงแห่งวิทยาลัย..."

ในวันเดียวกันนี้เองหม่อมหลวง ปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มาร่วมเป็น
เกียรติในพิธีดังกล่าวด้วย ท่านได้มอบคำขวัญสำหรับวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ให้ในวันนั้น
ด้วย ดังนี้

วันที่แปดกรกฎกำหนดไว้	เป็นวันวิทยาลัยการศึกษา
ขยายออกท้องถื่นจินตนา	ให้อุดมศึกษาแก่ชาวไทย
เลือกจำเพราะเหมาะที่บางแสน	ต้องวางแผนกะการเป็นงานใหญ่
วางศิลาฤกษ์ลงตรงชายไพร	เพื่อจะได้ดีงานอร่ามตา
ดั่งมะพร้าวแผ้วถางสร้างถนน	แต่ละต้นเสียดายเป็นหนักหนา
เพราะน้ำหอมระรินชื่นอร่า	แต่เพื่อการศึกษาที่จำใจ
ท่านผู้ใดจะใช้ถนนนี้	ทุกทิวนาที่ที่จะครวญใคร่
ว่าตนช่วยสร้างวิทยาลัย	ให้ชื่อหอมแทนได้หรือไม่เคย

ก้าวต่อมา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
(พ.ศ.2517 - 2533)

ในปี 2517 โดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อมหาวิทยาลัยการศึกษาได้รับการ
เปลี่ยนฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ
วันที่ 27 มิถุนายน 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน
จึงมีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ไปด้วย

เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลในการให้บริการทางการศึกษาแก่ท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ได้เปิดรับนักเรียนดีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้าเรียนใน
มหาวิทยาลัย โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2523 ซึ่งในปีนั้นรับเพียงร้อยละ 30 ของจำนวนนิสิตที่จะรับเข้าทั้งหมด
คือรับเพียง 124 คน ในปีต่อมาจึงเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 35,40 และ 50 ตามลำดับ

ก้าวที่สองของการเริ่มต้นดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ นับเป็นก้าวสำคัญและมั่นคงเป็นพื้นฐาน
ของก้าวต่อไปคือการเป็นมหาวิทยาลัย เอกเทศโดยสมบูรณ์ที่มีชื่อว่า "มหาวิทยาลัยบูรพา"

มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตบางแสน

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี พิเศษ	รวม
1	คณะมนุษยศาสตร์	การพัฒนชุมชน	49	-	49
	และสังคมศาสตร์	จิตวิทยา	37	115	152
		นิเทศศาสตร์	105	141	246
		ประวัติศาสตร์	45	-	45
		ภาษาเกาหลี	28	-	28
		ภาษาจีน	36	-	36
		ภาษาญี่ปุ่น	33	-	33
		ภาษาจีน	36	-	36
		ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร	45	-	47
		ภาษาอังกฤษ	59	-	59
		ศาสนาและปรัชญา	45	-	45
		เศรษฐศาสตร์	51	-	51
		สารสนเทศศึกษา	45	-	65
		ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ	-	100	100
		ภูมิศาสตร์	-	1	1
		ศาสนาและปรัชญา	-	30	30

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี พิเศษ	รวม
2	คณะวิทยาศาสตร์	คณิตศาสตร์	52	16	68
		เคมี	53	16	71
		อุตสาหกรรมชีววิทยา	53	17	75
		ชีวเคมี	51	22	73
		ชีวเคมี	52	16	68
		เทคโนโลยีชีวภาพ	51	17	72
		เทคโนโลยีชีวภาพ	52	21	80
		ชีวเคมี	51	7	64
		ฟิสิกส์ประยุกต์	45	7	47
		วาริชศาสตร์	59	7	66
		เคมี	45	4	39
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	กลุ่มวิชาทางวิศวกรรมศาสตร์	310	7	310
		วิศวกรรมเคมี	-	20	20
		วิศวกรรมเครื่องกล	-	21	22
		วิศวกรรมไฟฟ้า	-	20	56
		วิศวกรรมเคมี	-	20	24
		วิศวกรรมอุตสาหกรรม	-	22	22

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี พิเศษ	รวม
		กลุ่มวิชาเทคโนโลยีการจัดการพลังงาน	-	7	7
		กลุ่มวิชาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม	-	41	41
		กลุ่มวิชาเทคโนโลยีการผลิต	-	23	23
		กลุ่มวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	-	59	59
		กลุ่มวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมยานยนต์	-	18	18
4	คณะศิลปกรรมศาสตร์	การออกแบบผลิตภัณฑ์	40	-	40
		จิตรกรรม	25	-	25
		เซรามิกส์	26	-	26
		ดนตรีและการแสดง(การแสดงและการกำกับการแสดง)	19	-	19
		ดนตรีและการแสดง(ดนตรีไทย)	19	-	12
		ดนตรีและการแสดง(ดนตรีสากล)	34	-	34
		ดนตรีและการแสดง(นาฏศิลป์ไทยและการกำกับลีลา)	12	-	12
		นิเทศศิลป์(คอมพิวเตอร์กราฟิก)	34	21	55
		นิเทศศิลป์(โทรทัศน์และดิจิตอลมีเดีย)	27	19	46
		นิเทศศิลป์(ออกแบบบรรจุภัณฑ์)	25	23	49
		ภาพพิมพ์	25	-	21

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี พิเศษ	รวม
5	คณะสาธารณสุขศาสตร์	สุขศาสตร์อุตสาหกรรมและความปลอดภัย	40	-	40
		สุขศึกษาและพลศึกษา	29	-	29
		อนามัยสิ่งแวดล้อม	32	-	32
6	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา	การออกกำลังกายและกีฬาศึกษา	69	-	69
5		วิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา	112	-	112
		สื่อสารมวลชนทางกีฬา	70	-	70
7	วิทยาลัยนานาชาติ	กลุ่มวิชาการบริหารธุรกิจ	40	2	46
		การจัดการ	23	-	23
		การจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม	32	-	32
		การจัดการระบบสารสนเทศ	4	2	4
		การจัดการโลจิสติกส์	23	-	27
		การตลาด	32	-	35
		ทักษะการติดต่อสื่อสารเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	32	-	37
8	คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์	การบริหารทั่วไป	32	241	294
		นิติศาสตร์	51	192	243
5		รัฐศาสตร์	124	332	456
		การปกครองท้องถิ่น	4	112	112

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี พิเศษ	รวม
9	คณะการจัดการและ การท่องเที่ยว	กลุ่มการจัดการการท่องเที่ยว	24	101	125
		กลุ่มวิชาการตลาด,การจัดการ,การจัดการทรัพยากรมนุษย์	132	-	132
		กลุ่มวิชาการบริหารธุรกิจ(วิทย์)	38	-	38
		กลุ่มวิชาการบริหารธุรกิจ(ศิลป์)	13	-	13
		การจัดการการท่องเที่ยว	13	-	11
		การจัดการการท่องเที่ยว(วิทย์)	10	-	10
		การจัดการการท่องเที่ยว(ศิลป์)	3	-	3
		การบัญชี	51	60	111
		กลุ่มวิชาการบริหารธุรกิจ	3	7	7
		กลุ่มการตลาด	-	1	1
		กลุ่มวิชาการบริหารธุรกิจ	-	212	212
		การจัดการการโรงแรมและการท่องเที่ยว	-	85	85
		การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ	-	34	34
10	คณะโลจิสติกส์	การจัดการโลจิสติกส์	40	12	52
		การจัดการโลจิสติกส์(วิทย์)	51	1	31
		การจัดการโลจิสติกส์(ศิลป์)	3	60	13
		การจัดการอุตสาหกรรมพาณิชยน์	13	9	52

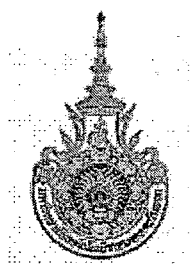
ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี พิเศษ	รวม
		การจัดการอุตสาหกรรมพาณิชยน์ว(วิทย์)	13		13
		การจัดการอุตสาหกรรมพาณิชยน์ว(ศิลป์)	13	8	21
		วิทยาการเดินเรือ	22		22
		กลุ่มวิชาการจัดการโลจิสติกส์และอุตสาหกรรมพาณิชยน์ว	-	55	55
11	คณะสหเวชศาสตร์	วิทยาศาสตร์การแพทย์	22		52
12	คณะภูมิสารสนเทศศาสตร์	ภูมิศาสตร์	142	115	257
		เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ	-	55	15
13	คณะวิทยาการสารสนเทศ	วิทยาการคอมพิวเตอร์	81	46	127
		รวม	3,322	2,538	5,860

มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี

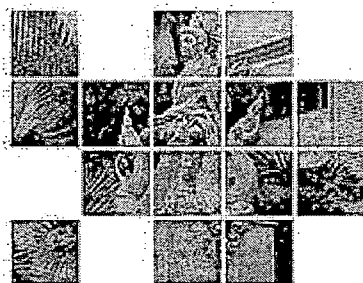
ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี พิเศษ	รวม
1	คณะเทคโนโลยีทางทะเล	เทคโนโลยีทางทะเล	66	3	69
2	คณะวิทยาศาสตร์และ ศิลปศาสตร์	กลุ่มการเงิน	66	10	74
		กลุ่มการจัดการ	31	3	37
		กลุ่มการจัดการทรัพยากรมนุษย์	27	3	34
		กลุ่มการตลาด	45	6	51
		กลุ่มวิชาการบริหารธุรกิจ	4	6	6
		เทคโนโลยีการเกษตร	28	4	32
		ระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์	72	12	84
		ระบบสารสนเทศทางธุรกิจ	72	12	86
3	คณะอัญมณี	การออกแบบเครื่องประดับ	31	1	36
		ธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับ	47	4	50
		อัญมณีและเครื่องประดับ	30	1	30
		รวม	525	64	589

มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี พิเศษ	รวม
1	คณะวิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์	การบริหารทั่วไป	88	72	160
		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	54	-	54
2	คณะเทคโนโลยีการเกษตร	เกษตรศาสตร์	4	-	4
		รวม	146	72	218

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

ประวัติความเป็นมา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เป็นมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ซึ่งได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 มกราคม 2548 เป็นต้นมา โดยในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดให้รวมกลุ่มวิทยาเขตในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 4 วิทยาเขตและ 1 คณะ ตามมาตรา 65(3) ได้แก่ วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ วิทยาเขตอุเทนถวาย วิทยาเขตบางพระ วิทยาเขตจันทบุรี และคณะเกษตรศาสตร์บางพระ พร้อมทั้งให้ยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ตามมาตรา 5(3)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จัดการศึกษาทั้งในระดับปริญญาโท ปริญญาตรี และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ในสาขาวิชาชีพต่างๆ กระจายอยู่ตามวิทยาเขตในสังกัดทั้ง 4 แห่ง ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของแต่ละ วิทยาเขต ซึ่งหน่วยงานแต่ละแห่งของมหาวิทยาลัยฯ ล้วนมีประวัติในการก่อตั้ง และจัดการศึกษาด้านวิชาชีพไม่น้อยกว่า 50 ปี ดังนั้นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จึงจัดเป็นมหาวิทยาลัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1 ใน 15 แห่ง ที่จัดการศึกษาระดับ ปริญญาสายวิชาชีพ ด้วยความเชี่ยวชาญมาอย่างยาวนานแห่งหนึ่งของประเทศไทย

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี	รวม
		เทคโนโลยีอุตสาหกรรม(เทคโนโลยีเครื่องกล)	21	-	21
		เทคโนโลยีอุตสาหกรรม(การจัดการอุตสาหกรรม)	12	227	239
		เทคโนโลยีอุตสาหกรรม(ช่างก่อสร้าง)	-	65	65
6	คณะนิติศาสตร์	นิติศาสตร์	169	210	379
		รวม	4,007	3,304	7,311

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี	รวม
		เทคโนโลยีการเกษตร	18	16	34
		สัตวบาล	-	2	2
5	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	18	-	68
	และอัญมณีศาสตร์	เทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เทคโนโลยีการจัดการ)	36	-	36
		ธุรกิจอุตสาหกรรม	-	-	0
		เทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์)	37	-	37
		เครื่องกล	37	-	
		เทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เทคโนโลยีก่อสร้าง)	15	-	15
		เทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เทคโนโลยีการจัดการผลิต)	39	-	39
		อัญมณีศาสตร์	7	8	15
		วิศวกรรมโลหิตภัณฑ์และการจัดการ	39	14	48
		เทคโนโลยีอุตสาหกรรม (การผลิต)	6	1	7
		เทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เทคโนโลยีไฟฟ้า)	10	34	54
		อุตสาหกรรม)	-	-	
		เทคโนโลยีอุตสาหกรรม(คอมพิวเตอร์)	14	79	93
		อุตสาหกรรม)	15		

		อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	156	-	156
		การบริหารธุรกิจ(การเงินธนาคาร)	26	-	26
		การบริหารธุรกิจ(การบัญชี)	99	172	271
		การบริหารธุรกิจ(การบริหารทรัพยากรมนุษย์)	35	43	78
		การบริหารธุรกิจ(การตลาด)	79	66	145
		การจัดการทั่วไป	54	-	54
		การจัดการทั่วไป(การจัดการทั่วไป)	1	588	589
		การจัดการทั่วไป(การบัญชี)	* 1	-	1
		บริหารธุรกิจ	* 1	-	1
		การบริหารธุรกิจ(คอมพิวเตอร์ธุรกิจ)	60	-	60
		การบริหารทรัพยากรมนุษย์	35	57	132
		การตลาด	130	66	198
		การบัญชี	163	66	229
		การจัดการ	54	60	113
		นิเทศศาสตร์(โฆษณา)	1	2	2
4	คณะเทคโนโลยีการเกษตร	เกษตรศาสตร์	35	43	48
		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร	60	-	60
		การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	28	8	36

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี	รวม
		การเงินการธนาคาร	11	-	11
		รัฐประศาสนศาสตร์	611	372	983
		ภาษาอังกฤษธุรกิจ	221	-	228
		ภาษาไทย	15	-	15
		ศิลปกรรม	28	-	28
		การพัฒนาชุมชน	14	395	409
		ศิลปกรรม	33	30	63
		รัฐประศาสนศาสตร์(การปกครองท้องถิ่น)	-	353	353
		รัฐประศาสนศาสตร์(การจัดการคลัง)	-	23	23
		ออกแบบประยุกต์ศิลป์	-	8	8
3	คณะวิทยาการจัดการ	การเงินการธนาคาร	100	-	100
		นิเทศศาสตร์	77	-	77
3		นิเทศศาสตร์(แขนงวิทยุกระจายเสียง)	126	-	126
		นิเทศศาสตร์(วารสารศาสตร์)	63	-	63
		นิเทศศาสตร์(ประชาสัมพันธ์)	14	91	185
		เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	2	-	2

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี	รวม
1	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	คณิตศาสตร์	1	-	1
		ฟิสิกส์	5	-	5
		วิทยาศาสตร์ทั่วไป	1	-	1
		เคมี	24	-	24
		คหกรรมศาสตร์ทั่วไป(อาหารและโภชนาการ)	33	-	33
		เทคโนโลยีสารสนเทศ	133	51	184
		วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	19	-	19
		วิทยาการคอมพิวเตอร์	172	30	202
		วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม(สิ่งแวดล้อมทั่วไป)	5	-	6
		สถิติประยุกต์	1	-	3
		ชีววิทยาประยุกต์(จุลชีววิทยา)	1	51	1
2	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	ดนตรี(ดนตรีสากล)	19	-	15
		ดนตรี (ดนตรีไทย)	1	-	1
		ดนตรี	8	-	8

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี พิเศษ	รวม
4	คณะวิทยาการจัดการ	นิเทศศาสตร์	211	116	327
		อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	231	-	231
		การจัดการทั่วไป	-	2,402	2,402
		การบัญชี	160	1,793	1,953
		การบริหารทรัพยากร	332	2,309	2,641
		การตลาด	179	1,504	1,683
		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	283	565	848
		รวม	2,915	13,916	16,831

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี พิเศษ	รวม
		คหกรรมศาสตร์ทั่วไป	54	32	86
		ชีววิทยาประยุกต์	10	-	10
		วิทยาศาสตร์ความปลอดภัย	10	-	39
		สาธารณสุขชุมชน	36	49	85
		ฟิสิกส์	36	-	6
		เทคโนโลยีสารสนเทศ	94	-	94
3	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	91	84	175
		เทคโนโลยีเซรามิกส์	3	-	3
		ไฟฟ้า	67	794	861
		อิเล็กทรอนิกส์	36	141	161
3		การผลิต	18	127	145
		สถาปัตยกรรม	6	-	6
		การจัดการอุตสาหกรรม	36	1,336	1,372
		เครื่องกล	67	367	432
		คอมพิวเตอร์อุตสาหกรรม	27	182	209
		ก่อสร้าง	-	223	223

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี พิเศษ	รวม
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	ภาษาอังกฤษ	75	-	75
		บรรณารักษศาสตร์	3	-	3
		ศิลปกรรม	72	33	105
		ดนตรี	79	-	79
		พัฒนาชุมชน	60	829	889
		รัฐประศาสนศาสตร์	210	751	961
		นาฏศิลป์และการละคร	60	-	30
		ภาษาอังกฤษธุรกิจ	54	-	54
		ภาษาญี่ปุ่น	22	-	22
2	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	คอมพิวเตอร์	221	279	500
1		เกษตรศาสตร์	24	-	24
		วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	56	-	56
		โปรแกรมวิชาเคมี	22	-	23
		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร	18	-	18

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี พิเศษ	รวม
1	เทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร	พืชศาสตร์-พืชสวน	25	-	25
		สัตวศาสตร์	51	-	51
		ประมง	12	-	12
		เกษตรกลวิธาน	7	-	7
		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร	23	-	23
		เทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรมอาหาร	56	-	56
		เทคโนโลยีภูมิทัศน์	9	-	9
		เทคโนโลยีชีวภาพ	12	-	13
		เทคโนโลยีไฟฟ้า	18	-	18
2	เทคโนโลยีสังคม	ระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์	61	-	61
		เทคโนโลยีโลจิสติกส์และการจัดการระบบขนส่ง	54	-	54
		การจัดการ-การจัดการทั่วไป	61	-	62
		การบัญชี	54	-	44
		วิทยาการคอมพิวเตอร์	18	-	18
		รวม	453	-	453

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี พิเศษ	รวม
		ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	69	-	69
		การจัดการ	118	-	118
4	สถาบันเทคโนโลยีการบิน	วิทยาศาสตร์การบิน	3	-	3
		การจัดการการบิน	22	-	22
5	สัตวแพทยศาสตร์	สัตวแพทยศาสตร์	22	-	33
		รวม	823	-	823

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

ลำดับ	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี ปกติ	จำนวนนิสิต รับเข้า 4 ปี พิเศษ	รวม
1	เกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ	พืชศาสตร์	19	-	19
		สัตวศาสตร์	59	-	59
		เกษตรกลวิธาน	11	-	11
		ประมง	36	-	36
		วิทยาศาสตร์สุขภาพสัตว์	11	-	13
		เทคโนโลยีภูมิทัศน์	36	-	34
2	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร	60	-	60
		เทคโนโลยีชีวภาพ	27	-	27
		พัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร	2	-	2
1		วิทยาการคอมพิวเตอร์	27	-	82
		วิศวกรรมหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปสภาพ	2	-	9
3	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	บริหารธุรกิจเกษตร	44	-	44
		เทคโนโลยีโลจิสติกส์	126	-	126
		เศรษฐศาสตร์	36	-	56

ภาคผนวก ข

**แบบสอบถามองค์กรผู้ให้บริการที่มีโครงการสหกิจศึกษาและ
ยังไม่มีสหกิจศึกษาในสถานประกอบการ**

คำชี้แจงการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามสถานประกอบการ

เรื่อง

ศึกษาสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมในการพัฒนาและดำเนินการสหกิจศึกษาของเครือข่ายการพัฒนา

อุดมศึกษา ภาคตะวันออก และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต

สหกิจศึกษา คือ การจัดการระบบการเรียนรู้คู่ปฏิบัติงานตรงตามสาขา และการเรียนรู้ โดยมีการปฏิบัติงานอย่างน้อย 4 เดือน

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสหกิจศึกษาในองค์กร

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

อธิบายเพิ่มเติมในส่วนของรูปแบบการใช้ตัวเลือกต่างๆ ในแบบสอบถามดังนี้

☐ ในรูปแบบตัวเลือกแบบวงกลมให้คลิกเลือกเพียงตัวเลือกเดียว

☐ ในรูปแบบตัวเลือกแบบสี่เหลี่ยมสามารถเลือกได้มากกว่า 1 หัวข้อ

1 ▼ ในรูปแบบรายการตัวเลข ให้คลิกที่ Cell ก่อนแล้วเลือกปุ่มสามเหลี่ยมทางด้านข้างเพื่อเลือกตัวเลขที่ต้องการครับ

..... ในรูปแบบรายการเดิมข้อความ สามารถลบจุดไข่ปลาแล้วพิมพ์ข้อความได้เลยครับ

โปรดส่งแบบสอบถามที่ท่านตอบแล้วส่งคืนทาง E-mail ที่

ผศ.พัชนี นนทศักดิ์ : โทรศัพท์ (038) 10-2397-8 / โทรสาร (038) 10-2371

คณะบดีคณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา

Email address : patchane@buu.ac.th

ขอขอบคุณ

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ชื่อองค์กรผู้ใช้แบบทดสอบ

2. ตำแหน่งผู้ให้ข้อมูลในองค์กร

3. อายุงานในตำแหน่งปัจจุบัน

1

 ปี

4. ที่อยู่องค์กร

โทรศัพท์ โทรสาร E-mail

5. ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรม

6. ประเภทธุรกิจ

☐ นิคมอุตสาหกรรม

☐ ธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง

☐ ธุรกิจบริการ

☐ อื่นๆ (ระบุ)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสหกิจศึกษาในองค์กร

7. องค์กรของท่านจัดประสบการณ์ทำงานให้นักศึกษาหรือไม่

☐ มี ตอบข้อ 7.1

☐ ไม่มี

7.1 หากองค์กรของท่านมี มีการรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์ทำงานประเภทใดบ้าง

☐ สหกิจศึกษา

☐ ฝึกงานภาคฤดูร้อน

☐ ทีวีภาคี

จำนวนนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์ทำงาน.....คน

8. ประมาณความต้องการนักศึกษาสหกิจศึกษาขององค์กร ระหว่างปี พ.ศ. 2553 - 2555

ปี	นักศึกษาสหกิจศึกษาสาขาวิชา					หมายเหตุ
2553	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
			รวม	0	คน	
2554	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
			รวม	0	คน	

ปี	นักศึกษาสหกิจศึกษาสาขาวิชา					หมายเหตุ
2555	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
	ปฏิบัติงานในฝ่าย	นักศึกษาสาขาวิชา	จำนวน	0	คน	
			รวม	0	คน	

ข้อมูลอื่นๆ

.....

.....

.....

9. โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ในช่องระดับความเห็น

ข้อที่		ระดับความรู้ความเข้าใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	สถานประกอบการ ได้จัดโครงสร้างองค์กรรองรับสหกิจศึกษา โดยกำหนดให้เป็นภาระงานขององค์กรอย่างหนึ่ง และมีการรับผิดชอบชัดเจน	☐	☐	☐	☐	☐
2	สถานประกอบการได้กำหนดลักษณะงานสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ชัดเจน ตรงตามวิชาเอกที่นักศึกษาเรียน	☐	☐	☐	☐	☐
3	สถานประกอบการกำหนดหลักฐานประกอบการสมัครสหกิจศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาดนที่สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
4	สถานประกอบการได้กำหนดลักษณะที่พึงประสงค์ ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ชัดเจน	☐	☐	☐	☐	☐
3	สถานประกอบการได้กำหนดเรื่องการวัดและการประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา สอดคล้องกับที่กำหนดในหลักสูตรสถาบันผู้ผลิตบัณฑิต	☐	☐	☐	☐	☐
6	สถานประกอบการได้จัดสวัสดิการ สำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษาอย่างหนึ่ง อย่างใด หรือหลายอย่าง เช่น อาหารกลางวัน ที่พัก เบี้ยเลี้ยง เงินเดือน	☐	☐	☐	☐	☐
7	องค์กรผู้ใช้บัณฑิตได้ให้โอกาสนักศึกษาสหกิจศึกษาเข้าร่วมประชุมองค์กรตามที่เห็นสมควร	☐	☐	☐	☐	☐
6	สถานประกอบการ ได้เข้าร่วมโครงการปฐมนิเทศและการร่วมเสวนาหลังปฏิบัติสหกิจศึกษาในสถาบันการศึกษาด้วยตามความเหมาะสม	☐	☐	☐	☐	☐
9	สถานประกอบการจัดพี่เลี้ยง (Job Supervisor/Mentor) ขององค์กรเพื่อทำหน้าที่กำหนดงานให้นักศึกษาปฏิบัติทางวิชาการ การกำหนดและดูแลเรื่อง ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ตามลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนการวัดและประเมินผลตามที่กำหนด	☐	☐	☐	☐	☐
10	สถานประกอบการจัดให้มีการปฐมนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับองค์กร การปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กร ครอบคลุมเรื่องโครงสร้างสายงาน	☐	☐	☐	☐	☐
11	สถานประกอบการแห่งนี้มีแผนรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไว้ทั้งปี	☐	☐	☐	☐	☐

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง.มา ณ โอกาสนี้

เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออก

=====

8. โครงการวิจัย การพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็ง และความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แบบ โฮมสเตย์กรณีศึกษา ตำบลตะพง จังหวัดระยอง (นักวิจัยร่วม)

9. โครงการวิจัย การพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็ง และความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แบบ โฮมสเตย์กรณีศึกษา ตำบลเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด (นักวิจัยร่วม)

10. โครงการวิจัย ปัญหาสุขภาพจิตของพนักงานอันเนื่องมาจากการจัดการหนี้สินที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน (หัวหน้าโครงการวิจัย)

2. ผู้ร่วมวิจัย (สัดส่วนร้อยละ 30)

ชื่อ-นามสกุล นางสาวเกศริน อัมเล็ก

ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการศึกษา

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2541

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)

มหาวิทยาลัยบูรพา

พ.ศ. 2523

การศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

มหาวิทยาลัยบูรพา

งานวิจัย

1. โครงการวิจัยเรื่อง ปรัชญาและแนวทางปฏิบัติขั้นตอนการพัฒนารูปร่างท่องเที่ยวท้องถิ่น ทูสนับสนุนจากทบวงมหาวิทยาลัย (ผู้ช่วยนักวิจัย)

2. โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็ง และความยั่งยืนของการท่องเที่ยวชุมชนและการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวแพคเกจจิ้ง หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แบบ โฮมสเตย์กรณีศึกษาตำบลตะพง จังหวัดระยอง ทูสนับสนุนจาก สกอ. (นักวิจัยร่วม)

3. โครงการวิจัยเรื่อง การถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งและความยั่งยืนของการท่องเที่ยวชุมชนและการประกอบธุรกิจ ด้านการท่องเที่ยวที่แพคเกจจิ้งแบบ โฮมสเตย์กรณีศึกษาตำบลตะพง และชุมชนแหลมรุ่งเรือง จังหวัดระยอง ทูสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (นักวิจัยร่วม)

4. โครงการวิจัยเรื่อง การถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็ง และความยั่งยืนของการท่องเที่ยวชุมชนและการประกอบธุรกิจ ด้านการท่องเที่ยวที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษาตำบลเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด ทูตสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (นักวิจัยร่วม)

5. โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณภาพการบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ของ ภาคตะวันออก: การพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็ง ความยั่งยืนของการท่องเที่ยวชุมชนและการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ทูตสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (นักวิจัยร่วม)

6. โครงการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิตและหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ภาคพิเศษ (ต่อเนื่อง) มหาวิทยาลัยบูรพา ทูตสนับสนุนการวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (นักวิจัยร่วม)

7. โครงการวิจัยเรื่อง โครงการศึกษาความพร้อมของเมืองในด้านธุรกิจการจัดประชุมหรือ ไมซ์ (MICE) พื้นที่จังหวัดชลบุรี ทูตสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและ นิทรรศการ (องค์การมหาชน) (นักวิจัยร่วม)

301331

ประวัติย่อของคณะผู้วิจัย

1. หัวหน้าโครงการวิจัย (สัดส่วนร้อยละ 70)

ชื่อ-นามสกุล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชนี นนทศักดิ์
ตำแหน่งวิชาการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
ตำแหน่งบริหาร	คณบดีคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2522	Accounting (B.S.) The University of Alabama, U.S.A.
พ.ศ. 2523	Business Education (M.B.E.) The University of Montevallo, U.S.A.

งานวิจัย

1. โครงการวิจัยเรื่อง ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา รุ่นที่ 1-5 (พ.ศ. 2524-2528) ของสถาบันฝึกอบรมวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว (พ.ศ. 2530 - 2531) (นักวิจัย)
2. โครงการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบัณฑิตทางบริหารธุรกิจต่อเนื่อง 2 ปี พ.ศ.2535-2538 (นักวิจัย)
3. โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวโน้มความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจ: ศึกษาเฉพาะพื้นที่ภาคตะวันออก (นักวิจัยร่วม)
4. โครงการวิจัยเรื่อง การให้บริการทางการแพทย์ในความคาดหวังของผู้ใช้บริการ: ศึกษากรณีโรงพยาบาลอ่าวอุดม (นักวิจัยร่วม)
5. โครงการวิจัยเรื่อง การรักษาเอกลักษณ์และสร้างภูมิทัศน์ด้านทานในชุมชนเกาะช้าง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี (นักวิจัยร่วม)
6. โครงการวิจัยเรื่อง ระบบข้อมูลการวิจัยการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจในชนบทของมหาวิทยาลัยบูรพา บางแสน ชลบุรี (นักวิจัยร่วม)
7. โครงการวิจัย (สืบเนื่อง) ฐานข้อมูลเพื่อการเฝ้าติดตามการเปลี่ยนแปลงของชุมชนเกาะช้าง (พ.ศ.2546-2551) (นักวิจัยร่วม)